

Orman ve Av

2022 | Mart-Nisan | 3 | Cilt 100

ISSN: 1302-040X

Bilime ve EN BÜYÜK
HOCA'ya Vefa

34 »

TOD Batı Akdeniz Şubesi
Manvagat Yangını
Sonrası İnceleme Raporu

45 »

Yangın Gören Yerlerdeki
Ağaçların Odun Değeri
Hakkında Yapılan
Araştırmaların Hatırlattıkları

51 »

Yangınlara Karşı Bölgesel
Etkinliklerin Planlanması

53 »

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR
YAYIMLANIR.

Yıl: 2022, Mart-Nisan, Sayı:3 Cilt:100
ISSN 1302-040X

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ

GENEL BAŞKAN

Ahmet Hüsrev ÖZKARA

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Hüseyin AYTAÇ

EDİTÖR

Doç. Dr. Murat ALAN

muratalan@yahoo.com

YAYIN KURULU

Dr. Öğr. Üyesi Adil ÇALIŞKAN

Hayriye ERTUĞRUL

Dr. Öğr. Üyesi H. Batuhan GÜNŞEN

Doç. Dr. Mehmet ÖZALP

Öğr. Gör. Cansu ÖZTÜRK

Doç. Dr. Fatih TEMEL

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ

TUNA CAD. NO: 5/8 06410 KIZILAY/ANKARA

TEL-FAKS

0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org

ormancilarder@ttmail.com

TASARIM / BASKI

Kuban Matbaacılık Yayıncılık

KAPAK FOTOĞRAFLARI

Ön Kapak
Terzan GÜRBÜZ

İç Kapak
Adil ÇALIŞKAN

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
TOD Genel Merkez Etkinlikleri	2
TOD Şube ve Temsilciliklerin Orman Haftası Etkinlikleri	10
Ankara Büyükşehir Belediyesi, Bilim Ağacı Vakfı ve Derneğimiz Arasında İş Birliği Protokolü İmzalandı	23
Türkiye Ormancılar Derneği Basın Açıklamaları	25
Bilime ve EN BÜYÜK HOCA'ya Vefa	34
Türkiye Ormancılar Derneği Batı Akdeniz Şubesi Manvayat Yangını Sonrası İnceleme Raporu	45
Yangın Gören Yerlerdeki Ağaçların Odun Değeri Hakkında Yapılan Araştırmaların Hatırlattıkları	51
Yangınlara Karşı Bölgesel Etkinliklerin Planlanması	53
Rahatı Kaçan Orman'a Dair	55
Fevzi Kaleli'nin Ardından...	56
Orman Yüksek Mühendisi, Rehber, Yazar, Mitolog Süleyman Dingil'in Ardından...	62
Yunus Ensari'nin Ardından... Ankara'da Doğa Ağlıyor!	70

EDITÖRDEN

Doç. Dr. Murat ALAN

Çok Değerli Orman ve Av Okurları,

Bu sayıda, basın açıklamaları, etkinlik haberleri ve ne yazık ki vefat eden değerli üç üyemizin ardından yazılanlar ağırlıkla yer almaktadır. Vefat eden üyelerimizle ilgili daha ayrıntılı bilgileri ve kişilik özelliklerini kendilerinin ardından bu sayıda yazılmış yazılarda bulabileceksiniz. Ancak bu değerli üç isimle ilgili olarak görüşlerimi paylaşmadan geçemeyeceğim. **Yunus Ensari**, Derneğimizin en yaşlı üyesiydi (Dernek numarası 1). Kendisi doğa aşığı ve son zamanlara kadar enerjisini doğa ve çevre için harcamış bir üyemizdi. **Fevzi Kaleli**, iki dönem TOD Başkanlığı yapmış, uzun süreler yönetim kurullarında yer almıştı. II. Başkan olduğu 53. Dönemde ben de Yönetim Kurulu üyesi olarak kendisi ile çalışmışım. Evlerimiz aynı semtte olduğu için toplantı bitimlerinde, pek çok kez arabasıyla beni evime kadar bırakmıştır. Kendisi, nazik ve beyefendi bir üyemizdi. **Süleyman Dingil**, Türkiye Ormancılığında orman işçileri birim fiyatları ile ilgili ilk araştırmayı yapan üyemizdir. Diğer yandan, çok renkli ve farklı bir kişiliğe sahipti. Kendisi ile konuşurken size kendinizi iyi hissettiren ve müthiş insan sevgisi olan bir üyemizdi. Ayrıca yazdığı her kitabı imzalı olarak birçok üyemize olduğu gibi bana da ulaştırmıştı. Üç üyemize de saygılarımı sunuyor, yakınlarına başsağlığı diliyorum.

Bu sayımız her zamanki sayfa sayısının yaklaşık iki katına ulaştı. Bu yoğunluğun en önemli nedeni TOD Genel Merkezi, Şubeler ve Temsilciliklerin “Uluslararası Ormanlar Günü” dolayısıyla yaptıkları etkinliklerdir. Bu arada bir konuda uyarı yapma gereği duyuyorum. Az sayıda da olsa “Uluslararası Ormanlar Günü” için hala “Dünya Ormancılık Günü” kullanıldığı görülmektedir. Oysa Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, 21 Mart “Dünya Ormancılık Günü”nü, 2012 yılından itibaren “Uluslararası Ormanlar Günü” olarak değiştirmiştir. Yeni adlandırmada sektör (ormancılık) yerine doğrudan ormana dikkat çekilmiştir. İlk kutlama ise 21 Mart 2013 tarihinde yapıldı. O günden bu yana da “Uluslararası Ormanlar Günü” olarak kutlanmaktadır. Uluslararası Ormanlar Günü’nde, Birleşmiş Milletlerce tarafından ülkeler, fidan dikme kampanyaları gibi ormanları ve ağaçları içeren faaliyetler düzenlemek için yerel, ulusal ve uluslararası çabalar üstlenmeye teşvik edilmektedir. Bu kapsamda Derneğimiz, temsilcilik-

lerimiz ve üyelerimiz birçok etkinlikte bulunmuştur. Yayın Kurulu olarak, üyelerimizin yapılan faaliyetlerden haberdar olabilmeleri için de bu etkinliklerin bu sayıda paylaşılmasına özen gösterdik. TOD Yönetim Kurulunun da bu konudaki desteği ile bu sayımız 72 sayfa oldu.

Değerli Orman ve Av Okurları, Türkiye ormancılığında yaşanan çok sayıda olumsuz gelişme nedeniyle Derneğimizce yapılan basın açıklamaları da bu sayımızda yer almaktadır. Ormanlar, ormanların işletilmesi ve doğa ile ilgili **yedi adet** basın açıklamasının (biri Uluslararası Ormanlar Günü ile ilgili) yer alması bu durumu daha net olarak göstermektedir. Üstelik Ocak-Şubat 2022 sayısında da bu şekilde basın açıklamaları yayınlamıştık. Kamu yararı statüsü olan bir Derneğin bu kadar sayıda basın açıklaması yapmak durumunda kalması, doğa ve ormanlar için gelişmelerin hiç de iyiye gitmediğini göstermektedir. Ormanlar ve doğa zarar gördüğünde, ülkemizin tamamında ve her vatandaş için bu zararlar hissedilecektir. Orman Mühendisleri Odası (OMO) bu konularda sessiz kalmakta, hatta bazı uygulamaları savunmaktadır. Bu kapsamda, OMO da dahil olmak üzere, orman fakülteleri, doğa ile ilgili kurum/kuruluşlar ve tüm doğa severlerin, ormanlarla (doğa da dahil) ilgili artan bu olumsuzlukları değerlendirmesi, analiz etmesi ve ulusal çözümler üretmesi gerekir diye düşünmekteyiz.

Bu sayıyı okumaya, TOD Genel Merkezi, Batı Akdeniz Şubesi, Marmara Şubesi, Çanakkale Temsilciliği, Sinop Temsilciliği ve Trabzon Temsilciliklerinin “Uluslararası Ormanlar Günü” kapsamında yapılan etkinlikleri ile başlayacaksınız. Etkinliklerle ilgili yazılardan sonra sırasıyla “Bilime ve En Büyük Hoca’ya Vefa”, “Batı Akdeniz Şubesi Yangın Sonrası Rapor”, “Yangın Gören Yerlerdeki Ağaçların Odun Değeri Hakkında Yapılan Araştırmaların Hatırlattıkları” ve “Yangınlara Karşı Bölgesel Etkinliklerin Planlanması” yazılarını okuyabileceksiniz.

İyi okumalar!

TOD Genel Merkez Etkinlikleri

Anıtkabir Ziyareti

“Uluslararası Ormanlar Günü” etkinlikleri çerçevesinde Yönetim Kurulumuz, üyelerimiz, meslektaşlarımız ve Tarım Orman-İş Sendikası yöneticilerinden oluşan bir heyetle, 21 Mart 2022 tarihinde Anıtkabir ziyareti gerçekleştirilmiştir. Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK’ün manevi huzurunda yapılan saygı duruşundan sonra, aşağıda yer alan metin Anıtkabir Defterine yazılarak, Genel Başkan Ahmet Hüsrev Özkara tarafından imzalanmıştır.

Sevgili ATAM,

“Ülkemizin en köklü ve yetkin sivil ormancılık örgütü olarak, 21 Mart Dünya Ormancılık Günü vesilesiyle huzurunuzdayız. 97 yıldır gösterdiğiniz yolda ve hedeflediğiniz Yeşil Türkiye idealinden şaşmadan, ormanlarımızın ve doğamızın korunması, geliştirilmesi mücadelemize artan bir azimle devam ediyoruz.

Anadolu’da, küçük bir kasabadan modern bir başkente dönüş-türdüğünüz Ankara’mızın yeşillenmesi hayalinizi; Demeğimiz büyük emek ve katkılar vererek, Cumhuriyetimizi emanet ettiğiniz gençlikle birlikte, Başkent halkının nefes aldığı yemyeşil bir Atatürk (ODTÜ) Ormanı kurarak, bir nebze de olsa gerçekleştirmişti.

Ancak, halkın hizmetine bağışladığınız Atatürk Orman Çiftliği’nin son dönemlerde, parsel parsel ranta açılıp amaç dışı kullanıldığını üzülen gözlemekteyiz.

Sayın Atam, ormanlarımız bugün maalesef ehil olmayan ellerdedir. Ormanlarımızın başı beladadır. Ormanlarımız ranta kurban edilmekte, içerisine her türlü tesisin kolayca yapılabildiği arsa ofisi gibi yönetilmektedir. İktidarın yaptığı yasal ve idari değişiklikler, Orman idaresinin yanlış uygulamaları, ormanlarımızın azalmasına neden olmaktadır.

Son yirmi yılda Orman Yasası’nda Anayasaya aykırı olarak tam 29 kez değişiklik yapılmıştır. Yapılan her değişiklik, daha çok rant elde etmeyi hedefleyen, ormanlarımızın korunması ve sürekliliğinden taviz veren değişikliklerdir. Ormanların veriminin çok üzerinde aşırı üretim yapılarak, ormanlarımızın içi boşaltılmakta; hastalıklara, böcek zararlarına, kar ve rüzgara karşı dayanıksız hale getirilmektedir. Yangınlara karşı yeterli önlem alınmadığından daha çok orman alanının yanmasına sebep olunmaktadır.

Ancak biz Türk Ormancılarının, tüm bu zorlukları yenecek bilgi birikimine ve azme sahip olduğunu belirterek; yılgınlığa düşmeden, bize gösterdiğiniz hedefler doğrultusunda mücadele edip çalışacağımıza huzurunuzda söz veriyoruz.”

Basınla Söyleşi

21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü etkinlikleri kapsamında, Derneğimiz İkinci Başkanı M. Metin Avşaroğlu'nun koordinatörlüğünde, Yönetim Kurulumuzca 20 Mart 2022 tarihinde Derneğimiz Lokalinde kahvaltılı bir basın toplantısı düzenlenmiştir. Toplantıya ulusal ve yerel medyanın temsilcileri ile Bilim Kurulu üyelerimiz katılmışlardır.

Basın mensupları ile yapılan kahvaltının ardından, Genel Başkan A. Hüsrev Özkara basınla söyleşisine başladı. Sözlerine, her türlü yaşamın olmazsa olmazı orman varlığımızdan bahsederek başlayan Özkara; Dünyada ve ülkemizde orman alanlarının sürekli yok edilmesine dikkat çekerek; ormanla-

rın fonksiyonlarının son derece önemli olduğunu, karbon yutakları olmaları sebebiyle iklim değişikliğine olumlu yönde katkılar sağladıklarını, ortalama sıcaklık artışıyla dünyamızı büyük tehlikelerin beklediği bir süreçte, ormanların öneminin her geçen gün daha da arttığını vurguladı.

Toplumun doğru ve sağlıklı bilgiye ihtiyaç duymasına karşın, İktidarın kamuoyunu ve halkı "kesiyoruz ama dikiyoruz" gibi akıl ve bilimle bağdaşmayan bir yaklaşımla aldatmaya çalıştığını dile getirerek; ormanlarımızın önemli bir doğal varlık olduğunu görmek yerine ne yazık ki kolayca vazgeçilebilecek bir meta olarak görüldüğünü söyledi.

6831 sayılı Orman Kanunu'nda sıklıkla yapılan değişikliklerle, kamu yararı esasına aykırı olarak, istisna niteliğinde olabilecek izinlerin genelleştirilerek, orman alanlarının daraltıldığını, devamlılık prensibini yok sayan idari uygulamalarla ve plan dışı üretimle ormanlarımızın içinin boşaltıldığını ve iklim değişikliğinin de etkisiyle yeni felaketlere davetiye çıkarıldığını belirtti.

Özkara, konuşmasının devamında; 2B ile orman sınırları dışına çıkartılan alanların 6292 sayılı Kanunla işgalcilerine satılması, verilen izin irtifak hakları nedeniyle orman alanlarının parçalanması, MDF ve lif yonga üreticileri vb. lobilerin baskısıyla orman idaresi tarafından ya-

pılan aşırı üretimler, endüstriyel ağaçlandırma adı altında yapılan çalışmalar, Mersin’de gerçekleşen ardış kesimleri, Bolu Köroğlu Dağında turizme tahsis edilen orman alanları, makiliklerde yapılmak istenilen üretim faaliyetleri, dikili satışlar, 6831 sayılı Kanuna eklenen Ek-16’n-cı madde kapsamında Cumhurbaşkanlığı kararıyla orman rejimi dışına çıkarılan alanlar, milli park sınırlarında kalan orman alanlarında yapılan üretimler, zeytinliklerin madencilik

faaliyetlerine açılması, doğal sit alanlarında yeniden değerlendirme adı altında her türlü tesise izin verilmesi, Uludağ Milli Parkı’nın alan başkanlığı adı altında turizm yatırımlarına açılması konuları hakkında Derneğimizin görüşlerini ve yaptığı mücadeleleri anlattı.

Basınla söyleşinin son bölümünde, basın mensuplarının güncel konulara ilişkin olarak yönelttiği sorulara, Genel Başkan A. Hüsrev Özkara, Bilim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Doğanay

Tolunay ve Bilim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Erdoğan Atmış tarafından verilen cevapların ve yapılan röportajların ardından; Prof. Dr. Erdoğan Atmış, Prof. Dr. Sedat Ondaral, Doç. Dr. Murat Alan ve Or. Yük. Müh. Mustafa Kömürlü tarafından hazırlanan **“Aşırı Odun Üretimi Ormanlarımızın Geleceğini Tehdit Ediyor”** başlıklı rapor ile bu rapor esas alınarak hazırlanan **“Uluslararası Ormanlar Günü Basın Açıklaması”** basın mensuplarına dağıtılmıştır.

Panel

Her yıl farklı bir temayla kutlanan **21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü**'nün (International Day of Forests) bu yılki teması Birleşmiş Milletler tarafından; **"Ormanlar ve Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim"** olarak seçilmiş ve bu temanın sloganı da **"İnsanlar ve Gezegen İçin Sürdürülebilir Odunu Seç"** olarak belirlenmiştir. Derneğimiz de bu yıl 21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü'nde uluslararası temaya uygun olarak, ülkemizde son yıllarda aşırı şekilde artan odun üretimini gündeme getirmeye karar vermiştir.

"Türkiye'deki Odun Üretimi Sürdürülebilir Ormancılığın Neresinde?" başlığı altında, 21 Mart 2022 tarihinde Derneğimizin Konferans Salonunda düzenlenen panel, Bilim Kurulu üye-

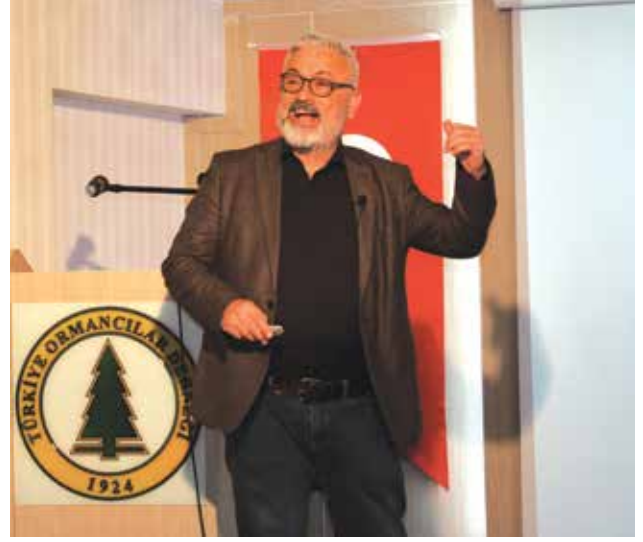
miz Prof. Dr. Sedat Ondaral tarafından yönetilmiştir. Üyelerimiz ve meslektaşlarımızın yoğun ilgi gösterdiği Panel, aynı zamanda Derneğimizin YouTube kanalından canlı olarak yayınlanmıştır. Almanya Federal Cumhuriyeti Ankara Büyükelçiliği Gıda ve Tarım Müsteşarı Thomas Huber ve Asistanı Janine Kardeş de Panelle katılım sağlamışlardır. Panel öncesinde Üyemiz Tarık Barbaros Pilevne tarafından yapılan sunumda şiiirlerin yanısıra geçmişte yapılmış ormancılık uygulamalarından nostaljik karelere yer verilmiştir.

Panelin konuşmacılarından Bilim Kurulu Üyemiz Prof. Dr. Erdoğan Atmış **"Orman Ekosistemleri Bir Odun Tarlası Olarak Yönetilebilir mi? Politika, Trend ve Yaklaşımlar"**; Yayın Kurulu Başkanı ve Bilim Kurulu Üyemiz

Doç. Dr. Murat Alan **"Aşırı Odun Üretiminin Ekosistem üzerindeki Etkileri"**; MDF ve Yonga Levha Sanayicileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Tefvik De-debaş **"Sektörün Yapısı, Avrupa ve Dünya'daki Yeri ve Talepleri"**; Bilim Kurulu Başkanımız Prof. Dr. Doğanay Tolunay **"Aşırı Odun Üretimi ve 2053 Net Sıfır Karbon Emisyonu Hedefi"**; Ahşap Sanayicileri ve Profesyonelleri Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Erkan Kalafat **"Ahşap Sanayisinin İhtiyacı ve Beklentileri"** konularında sunumlar yapmışlardır. Sunumlardan sonra katılımcılar tarafından panelistlere yöneltilen sorular cevaplandırılmıştır.

Panel sonrasında Prof. Dr. Erdoğan Atmış, "Rahatı Kaçan Orman" isimli kitabını üyelerimiz için imzalamıştır.

Geleneksel Yeşil Gece

Pandemi nedeniyle son iki yıldır yapılamayan “Geleneksel Yeşil Gece” gala yemeği, 18 Mart 2022 tarihinde TOD Lokalinde gerçekleştirildi. Yemeğe üyelerimiz ve meslektaşlarımız yoğun ilgi gösterdiler. Geceye Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer ve Tarım Orman-İş Sendikası yöneticileri de katılım sağladılar.

Genel Başkan Ahmet Hüsrev Özkara'nın yaptığı açılış konuşmasından ardından, katılımcılar gecenin ilerleyen saatlerine kadar, müzik eşliğinde eğlenceli bir zaman geçirmişlerdir.

Televizyon Programları

21 Mart 2022 tarihinde Artı TV’de Pelin CENGİZ ile Ekolojik Odak Programında “Dünyada ve Türkiye’de Ormansızlaşma” konusu, Genel Başkanımız A. Hüsrev ÖZKARA ve Prof. Dr. Erdoğan ATMIŞ tarafından değerlendirildi.

23 Mart 2022 tarihinde Flash TV’de Bahar İLİK ile Perde Arkası programında Genel Başkanımız A. Hüsrev ÖZKARA ile Orman Haftası hakkında bir söyleşi yapıldı.

23 Mart 2022 tarihinde Ankara Kent Konseyi bünyesindeki Kent Atölyesinde SözOnda programında Genel Başkanımız A. Hüsrev ÖZKARA canlı yayına konuk oldu. Başkent Ankara Çevre ve İklim Sözcüsü Gazeteci Ömer Şan’ın moderatörlüğünde gerçekleştirilen programda “Orman Yangınları ve İklim Değişikliğine Etkileri” konusu işlendi.

24 Mart 2022 Kanal B’de Nebi ÖZDEMİR, Genel Başkanımız A. Hüsrev ÖZKARA ile Ormanlarımız hakkında bir söyleşi yaptı.

Orman ve Av Özel Sayı Söyleşi

Yayın Kurulu üyemiz Dr. Adil Çalışkan'ın konuşmacı, Yayın Kurulu Başkanımız Doç. Dr. Murat Alan'ın moderatör olduğu, Orman ve Av Dergisi Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu Özel Sayı Söyleşi, 26 Mart 2022 günü saat 14:00'da Zoom Uygulaması ve Derneğimiz YouTube Kanalı üzerinden yapılan canlı yayınla gerçekleştirilmiştir. Üyelerimizin bir bölümü söyleşiyi Derneğimizin Konferans Salonunda kurulan düzenden izlemişlerdir.

► WEB SÖYLEŞİ

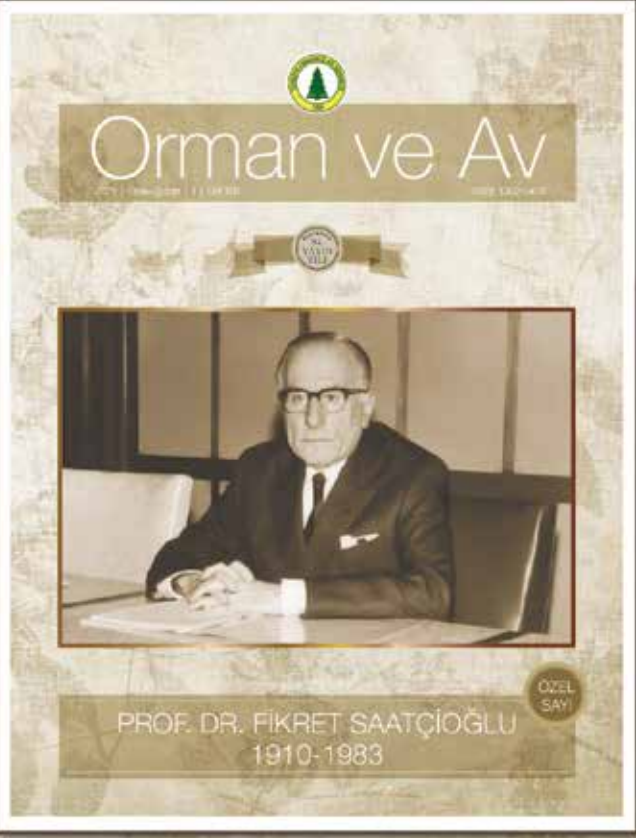
ORMAN VE AV

PROF. DR. FİKRET SAATÇIOĞLU
ÖZEL SAYISI

 Konuşmacı: DR. ADİL ÇALIŞKAN
 Moderatör: DOÇ. DR. MURAT ALAN

 CUMARTESİ
26 MART 2022 14:00

 Zoom ID: 359 196 4760
 www.ormancilarderneği.org

Orman ve Av

PROF. DR. FİKRET SAATÇIOĞLU
1910-1983

ÖZEL SAYI

TOD Şube ve Temsilciliklerin Orman Haftası Etkinlikleri

Batı Akdeniz Şubesi

19 Mart 2022: Dünya Ormancılık Günü etkinlikleri kapsamında Türkiye Ormancılar Derneği Batı Akdeniz Şubesi (TODBA) tarafından düzenlenen ve Prof. Dr. Tuncay NEYİŞÇİ, Prof. Dr. Doğanay TOLUNAY, Prof. Dr. Ali KAVGACI'nın panelist olarak katıldığı "Biyolojik Çeşitlilik ve İklim Değişikliği Bağlamında 2021 Yılı Manavgat Orman Yangını" konulu panel 19 Mart 2022 günü gerçekleştirildi.

20 Mart 2022: Üyelerimiz, meslektaş ve konuklarımızın katılımıyla geleneksel 'Yeşil Gece' düzenlendi.

23 Mart 2022: Antalya – Döşemealtı İlçesi Ekşili Mahallesi Fatma Yusuf Bilgiç İlkokulu'nda Şubemiz Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet TÜRKKAN öğrenci, öğretmenlere Derneğimiz ve Orman Haftası ile ilgili bilgi verdi. Öğrencilere Derneğimizin hediyesi olarak kalemlik ve kitaplar dağıtıldı. Okul bahçesine pikan cevizi fidan dikimi yapıldı. Daha sonra Döşemealtı Kaymakamı Sayın Nuri ÖZDER'e Derneğimiz hakkında bilgi verildi.

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ BATI AKDENİZ ŞUBESİ
21 MART DÜNYA ORMANCILIK GÜNÜ ETKİNLİĞİ

PANEL

Prof. Dr. Tuncay NEYİŞÇİ
Yangına Dirençli Orman
Kurmak Mümkün mü?

Prof. Dr. Doğanay TOLUNAY
İklim Değişikliği
Yangınları Tetikler mi?

Biyolojik Çeşitlilik ve İklim Değişikliği Bağlamında 2021 Yılı

**MANAVGAT
ORMAN YANGINI**

Prof. Dr. Ali KAVGACI
Orman Yangınları
Biyolojik Çeşitliliği Etkiler mi?

19 MART 2022 CUMARTESİ
Saat 14:00
ÇAĞDAŞ YAŞAMI DESTEKLEME DERNEĞİ SALONU
TOROS MAHALLESİ EXPO PARK / KONYAALTI

0 533 208 05 05

Marmara Şubesi

TOD Marmara şubesi olarak Orman haftası etkinlikleri kapsamında 20 Mart tarihinde 'Kuzey Ormanlarının muhafaza ormanı kabul edilmesi' başlığı altında Kadıköy rıhtımında basın açıklaması yaparak başladık. Yaptığımız bu basın açıklamasıyla daha önce kamu yararı adı altında talan edilen Kuzey Ormanlarının bundan sonrada talana kurban edilmemesi için Türkiye Ormanlıları Derneği Marmara Şubesi (TOD), Kuzey Ormanları Savunması (KOS) ve KESK / Tanim Orkam-Sen İstanbul Şubesi olarak halka ve kamuoyuna çağında bulunduk. Tüm hafta sürecek etkinliklerimiz hakkında halkı bilgilendirdik.

İSTANBUL ORMANLARININ SON 20 YILI VE GELECEĞİ KONFERANSI SONUÇ BİLDİRGESİ

İstanbul ilinin son 20 yıldaki orman alanlarının değişimi, yaşanan ekolojik sorunlar, bu sorunların politik ve ahlaki boyutları, İstanbul'un kentsel gelişiminin ve kent ısıısının değişimi, geldiği

boyutlar ile etkileri ve Kuzey Ormanları'nın korunmasına ilişkin bilgiler sunulmuş ve tartışılmıştır. Gelişen toplumsal yapı, bütün dünyada olduğu gibi, İstanbul halkının da ormanlara olan ihtiyacını artırmış ve ormanlardan beklentilerini farklılaştırmıştır. Bu konferans kapsamında, tespit edilen sorunlar ve çözüm önerileri aşağıda iki başlık altında verilmiştir:

SORUNLAR

- 1) İstanbul; üç imparatorluğa başkentlik yapmış, 8.500 yıllık bir tarihe sahip, tarihsel, kültürel ve ekolojik olarak üç bileşeni aynı anda barındıran dünyanın en önemli ve nadir büyük kentlerinden biridir.
- 2) 1971 yılı orman amenajman planı sayısal verilerine göre İstanbul ilindeki orman alanı miktarı, 5.782,1 ha (% 1,1) özel orman ile birlikte 276.617,4 ha olup o günkü il yüzölçümünün % 50,9'una karşılık gelmektedir.

1971 yılında 276.617,4 ha olan orman alanı, 2020 yılı sonunda İstanbul havaalanı ve 3. Köprü yollarının da yoğun olarak orman alanlarında geçmesiyle birlikte 234.385,6 hektara kadar gerilemiştir. İki dönem arasında orman alanları karşılaştırıldığında 2020 yılı orman alanı miktarı, 1971 yılına göre alansal olarak 42.231,8 ha oransal olarak ise % 15,26 oranında azalmıştır.

Son yıllarda ormanlık alanlar bir rant kaynağı olarak görülmüştür. Bu amaçla İstanbul Ormanlarının 42.231,8 ha'ı, 3. havalimanı, 3. köprü, Kuzey Marmara Otoyolu, okul, hastane, yol, maden ve taşkum ocağı, su tesisleri gibi çok farklı izinlerle orman dışına çıkarılmıştır.

Orman alanlarındaki değişimin en önemli nedenlerinden birisi de ormanların kadastro çalışmaları önemli

oranda tamamlandığı halde, tapu tescil işlemlerinin tamamlanmamış olmasıdır. Tescil işlemi yapılmadığından yapılan yasal düzenlemeler orman alanlarının daralmasına neden olmaktadır.

- 3) İstanbul biyolojik çeşitlilik bakımından çok zengin bir kenttir. Kentin hem bitkisel çeşitliliği hem de hayvansal çeşitliliği yüksek sayıdadır. İstanbul'da 41 tür kurbağa ve sürüngen, 352 kuş türü ve 52 memeli hayvan türü yaşamaktadır. Ülkemizde görülen kuşların %70'inden fazlası İstanbul kentinde görülebilmektedir. Bu doğal zenginlik kentin kuzeyinde ve yapılaşma tehdidi altındaki 7 Önemli Bitki Alanına (ÖBA) sıkışmış durumdadır.

İstanbul kenti ve kuşlar denilince akla öncelikle kuş göçü gelmektedir. Her yıl ilk ve sonbahar aylarında yüzbinlerce kuş Afrika ve Avrupa kıtaları arasında gidip gelirken İstanbul Boğazı üzerinden göç etmektedir. İstanbul kenti, Palearktik coğrafi bölgesinin en önemli kuş göç güzergâhlarından birine ev sahipliği yapmaktadır. Göç

dönemlerinde tüm kentin göllerini, ormanlarını ve sulak alanlarını kuşlar kullanırlar.

İstanbul'da yaban hayatı doğal alanlara yapılan ve yapılacak mega projelerle olumsuz etkilenmektedir. Nüfus artışıyla kentin yatay ve dikey büyümesine, çarpık kentleşmesine, habitatların parçalanması, bölünmesi ve yok olmasına ve arazi kullanımının değişmesine neden olmaktadır. Kuzey Marmara otoyolu orman habitatlarını parçalamış ve küçültmüştür. İstanbul Havalimanı dünyanın en önemli göç güzergâhı üzerine kurulmuştur. Kanal İstanbul Projesi İs-

tanbul'un Avrupa yakasında kalan tarafı Trakya'dan ayrılarak adeta dört tarafı denizlerle çevrili adaya dönüştürecektir. Böyle bir izolasyon bu kara parçasında yaşayan tüm hayvanlar için tehdit oluşturmaktadır.

- 4) Yüzölçümü 545.000 hektar olan İstanbul ilinde, 142'si

odunsu olmak üzere yaklaşık 2500 bitki türü bulunmaktadır. Bunlardan 58'i endemiktir. Bunların tamamı insan etkisinin en az olduğu doğal alanlarda bulunmaktadır. Dünya ölçeğindeki tehlike altındaki 270 bitki türünün 40 tanesinin en geniş yayılış alanı İstanbul'dadır. Bunların tamamının yaşam alanı daraltılmıştır.

- 5) İstanbul ve Kuzey Ormanları'nda; Kuzey Marmara Otoyolu (KMO) ve bağlantı yollarıyla ekosistem parçalanmıştır. Ormandaki bu parçalanma (habitat parçalanması) yaban hayatı yaşam alanlarının da parçalanmasına neden olmuş ve ekolojik bütünlük kaybolmaya başlamıştır.
- 6) İstanbul Kuzey Ormanları'nın KMO ve bağlantı yolları yüzünden ekosistemden kopan, ayrılan parçaları başta olmak üzere ormanın tüm alanları, "mesire yeri", "tabiat parkı", "kent ormanı", "millet bahçesi" gibi sınıflandırmalarla bilimsel ve teknik kriterlere uygun olmayan biçimde yapılaşmaya ve insan kullanımına açılmaya çalışılmaktadır.
- 7) Aşırı nüfus artışı, önce tarım alanlarını sonra da ormanları tahrip etmiş ve bu tahribat giderek artmaktadır. İstanbul alan bakımından Türkiye'nin 1/147'i iken nüfusu 1/5'i kadardır. Kentleşme ve kent içinde artan betonlaşma, kent içi ve yakın çevresinde bir ısı adasının oluşmasına

neden olmaktadır. Gökdelenlerle kesilen kuzey rüzgârları, ısı adası etkisini artırmaktadır. Isınan hava kent içerisindeki ağaçların da gelişimlerini olumsuz yönde etkilemektedir.

- 8) İstanbul Havalimanı hala tam kapasite kullanıma açılmamaktadır. Her yağış ve fırtına esnasında yolcuların Atatürk Havalimanına ya da Sabiha Gökçen Havaalanına yönlendirilmesi bu konudaki yanlışlığın boyutlarını ortaya koymaktadır. Toprak yapısının uygun olmaması rüzgârlara açık olması, ayrıca Dünyanın en önemli Kuş Göç yolları üzerinde bulunması büyük olumsuzluklardır. Ayrıca; Havalimanına inen kalın uçakların egzoz gazları rüzgâr nedeniyle bütün İstanbul için kanser tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Kanal İstanbul Projesi ise İstanbul'un var olan sorunlarına daha büyük sorunlar katacaktır. Bu projenin orman ekosistemi üzerinde çok önemli olumsuz etkilerinin olması kaçınılmazdır.
- 9) Belgrad Ormanı; hem Bizans İmparatorluğu, hem Osmanlı İmparatorluğu ve hem de Cumhuriyet döneminde üzerinde önemle durulan bir orman olmuştur. Belgrad Ormanı, babadan oğula aktarılan bir miras gibi değerlendirilmiş ve adeta bir devlet meselesi olarak ele alınarak korunmasına büyük önem verilmiş ve hiçbir şekilde statü değişikliğine gidilmemiştir.

Osmanlı İmparatorluğu'nun çöküş döneminde dahi canlılığını korumuş ve şartlar ne kadar zor olursa olsun, ormana gereken özen gösterilmiş, ormanın korunması ya da yönetilmesinde bir statü değişikliğine hiçbir zaman gidilmemiştir. Cumhuriyet Döneminde de Belgrad Ormanı "Muhafaza Ormanı" olarak ilan edilmiştir. Oysa günümüzde Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü'ne tahsis edilmiş yerler bu koruma statüsünden uzaklaşmış Belgrad Ormanı'nın giriş kapıları Otopark İşletmesine (İSPARK) devredilmiş ve orman içerisinde birçok yer ise özel güvenlik görevlilerine terk edilmiştir. Üstelik Belediyelere yapılan yer tahsisleriyle de su koruma havzaları Osmanlı İmparatorluğu dönemindeki emir ve fermanlara aykırı olarak yoğun bir rekreasyon hizmetine açılmış ve bununla bağlantılı olarak tesisler yapılmıştır. Belgrad Ormanı birçok alanda ormancılık teknik çalışmalarının yapıldığı ve izlendiği bir orman durumundadır. Ormancılık teknik kültürünün önemli bir kısmı burada oluşturulduğundan, ormancılık tarihinin vesikalarına, kanıtlarına sahip bir ormandır. Dolayısıyla bir ormancılık kültür mirası niteliğindedir. Günümüzde Belgrad Ormanı, günden güne hızla artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak üzere yapılan yerleşim alanları ve altyapı tesisleriyle çevrelenmiştir.

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

- 1) İstanbul'daki nüfus artışı mutlaka durdurulmalıdır. Sanayi kademeli bir şekilde Anadolu'ya kaydırılmalıdır. Doğa tahribatı yaratan tüm mega rant projeleri iptal edilmeli, İstanbul'u kuzeye taşımaya çalışan tüm projelerden ve Kanal İstanbul'dan vazgeçilmelidir.
- 2) Her geçen gün daha kalabalıklaşan, daha karmaşık çevresel, ekonomik ve sosyal sorunlar yumağının bir parçası haline gelen İstanbul ili ve çevresi ormanlarının, toplumun orman varlığının sürekliliğini sağlama isteği doğrultusunda aklın ve bilimin öncülüğünde yönetilmesi gereklidir. Bu kapsamda, toplumun duyarlılık gösterdiği ormanların, işgal ve faydalanmalardan korunması sağlanmalı ve aynı zamanda çeşitli kamu yararı adı altında izin ve irtifaka da konu edilmemelidir. En kısa sürede orman kadastro tamamlanarak, ormanların tapu tescil işlemleri tamamlanmalıdır.
- 3) Ormanların mutlak bir şekilde korunması sağlanırken, ormanların en önemli işlevlerinden olan biyolojik çeşitliliğin korunması, suyun nicelik ve niteliklerinin iyileştirmesi, iklim tehdidinin azaltılması, yaban hayatına daha iyi yaşam alanlarının sunulması doğrultusunda yönetilmesi için strateji ve politikalar oluşturulmalıdır. Uygulanacak yönetim biçiminin, başta

ormancılık kurumları olmak üzere, diğer kamu kurumları ile yerel yönetimleri, sivil toplum örgütlerini, birbirinin rakibi değil ortağı haline getirecek bir yaklaşımla yürütülmesi gereklidir. İstanbul ve çevresinde kalan son orman varlığının, sınırlı kesimlerin kısa dönem kazançları yerine, kurumlar arası eşgüdüm içerisinde hazırlanmış, tüm İstanbullulara hizmet eden, orman - doğa temelli değerlerin esas alındığı projelere konu olması sağlanmalıdır.

- 4) İstanbul'un etki alanına giren ormanlık alanlar tümüyle çok güçlü bir koruma statüsüne (Kuzey Marmara Muhafaza Ormanı gibi) kavuşturulmalıdır. (İstanbul'a su sağlayan Düzce'den Bulgaristan sınırına kadar olan Karadeniz kıyı kuşağı boyunca uzanan ve Kuzey Ormanları ekosistemini oluşturan tüm ormanlık alanlar, 6831 Sayılı Orman Kanununun 23. Maddesi ve "Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik" hükümlerine dayanarak "Kuzey Marmara Muhafaza Ormanı" olmalıdır.)

Marmara'nın kuzeyinde yer alan ormanlar, "Kuzey Marmara Muhafaza Ormanı" statüsü kazandığı takdirde hem orman ekosistemi hem de bu alanda yaşayan halkın elde edeceği önemli kazanımlar ortaya çıkacaktır. Bunlar;

İstanbul ve çevresinin yeşil dokusu artık daha güvenli

hale gelecek, insanların en temel ihtiyaçlarından olan temiz hava, su ve yaşam kalitesi bu günkü seviyesinde korunacak ve gelecek nesillere de en az bugünkü seviyede bir yeşil doku kalacaktır.

Yaban hayatında, kalan canlılar daha güvenli bir şekilde yaşamını sürdürecektir ve mevcut duruma uyum sağlama-sına yardımcı olunmuş olacaktır.

İstanbul'un flora ve fauna zenginliği yani biyoçeşitlilik korunmuş olacaktır.

- 6) 1950 yılından beri Muhafaza Ormanı olarak yönetilen Belgrad Ormanı'nın statüsü korunmalıdır. Aksi durumda, Belgrad Ormanı'nda zaten sorun halini almış rekreasyonel kullanım baskısını daha da arttıracak, üstelik yapılaşma açısından düşük etkinlikli bir rekreasyonel eylemleri hızla değiştirerek, rekreasyonel tesislerin artmasına neden olacağı, sonuçta da ormanın doğal yapısına zarar vereceği yönünde ciddi endişeler söz konusudur. Öte yandan, ormandaki rekreasyonel faaliyetler ve ilgili tesislerin, tarihi bend ve kemerler gibi mimari yapıların hemen yanı başında ve su koruma alanlarının doğrudan içerisinde doğaya uygun olmayan bir şekilde alanda yer alması (Büyük Bend; kiremit tozlu koşu yolları, zehirli traversler, dev otopark alanları gibi. Off road, atc safari...), bu yapıların görsel ve tarihi gü-

cünün zayıflamasına neden olmaktadır. Dolayısıyla başta piknik olmak üzere İstanbul halkının ihtiyaç duyduğu birçok yoğun rekreasyonel faaliyetin yakın çevredeki diğer orman alanlarına kaydırılması, ormanda yüzyıllar boyunca sürdürülmüş olan bir geleneğe de sahip çıkılması yönünde önemli bir adım olacaktır. Tarihi Belgrad Ormanı'nın ev sahipliği yaptığı ve tarih öncesi dönemlerden günümüze kadar yaşamış toplumlardan bizlere miras kalan bu eşsiz doğa ve kültür

mozağının daha yüzyıllar boyunca varlığını sürdürmesi tarihsel bir sorumluluktur.

Sarıyer Belediyesi

Türkiye Ormancılar Derneği Marmara Şubesi

Kuzey Ormanları Savunması

Tarım Orkam-Sen İstanbul Şubesi

21 Mart Dünya Ormancılık Haftası etkinlikleri kapsamındaki son etkinliğimiz olan **Doğa Yürüyüşü** etkinliğinde 26 Martta Haciosman Atatürk Korusunda

doğaseverlerle bir araya geldik. Yürüyüş sırasında TOD Marmara şubesi başkanı Sezai KAYA ve 2. Başkanı Gülen ÖZALP ALA-GÖZ doğaseverlere Haciosman Atatürk Korusunun yapısı ve diğer kent ormanlarının yapısının nasıl olması konusunda ilgili bilgilendirmelerde bulundu. Etkinlik sonunda sonuç bildirgesi katılan doğaseverlere aktarıldı. Ardından TOD Marmara Şube yönetim kurulu üyemiz Oğuz ŞEKER tarafından derneğimizin çocuklar için hazırlamış olduğu hediyeler korda ki çocuklara dağıtılarak etkinlik sonlandırıldı.

Çanakkale Temsilciliği

Kuzey yarım kürede baharın başlangıcı olarak kabul edilen 21 Mart tarihi, Birleşmiş Milletlerce Uluslararası Ormanlar Günü olarak kabul edilmiştir. 22 Mart da Dünya Su günü ilan edilmiştir. Şu günlerde gittikçe önemi daha da artan su ve Ormanın farkındalığını arttırmak üzere Derneğimiz önderliğinde etkinlik düzenlenmiştir. Etkinliğe Ziraat Mühendisleri Odası, İda Dayanışma Derneği, TEMA, Çanakkale Kent Konseyi, Birleşik Kamu İş gibi STK'lar katılmıştır. Kanadalı maden şirketi Alamos tarafından Kirazlı-Balaban mevkiinde altın aramak üzere ormanlık alanın tıraşlanarak boşaltıldığı, daha sonradan toplumun tepkileri sonrası ruhsatı yenilenmeyerek, üretimden vazgeçilen sahada 22 Mart 2022 tarihinde etkinlik düzenlendi.

Bu etkinlikte derneğimizce terkedilen sahada yapılması gereken rehabilitasyon çalışmalarının neleri kapsadığı hususlarında katılımcılara bilgi verildi. Rehabilitasyon çalışmalarının kağıt üzerinde kalmayarak, bilime ve tekniğe uygun şekilde yapılmasının takipçisi oluna-

cağı belirtildi. Daha sonrasında katılımcılarla birlikte karaçam tohumları ekildi. Böylelikle Türkiye çapında ses getiren sahanın yeniden eski haline gelmesi için toplumun hafızası canlandırılarak, Türkiye Ormancılar Derneği olarak konunun takipçisi olacağımız bir kez daha yinelenildi.

Sinop Temsilciliği

Türkiye Ormancılar Derneği Sinop Temsilciliği tarafından 21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü ve Orman Haftası etkinlikleri kapsamında Sinop Üniversitesi Ayancık Meslek Yüksekokulu Ormanlık Bölümü ile 22-23 Mart tarihlerinde "Türkiye Ormancılığında Yaşamak Zorunda Kaldığımız Bir İltizam Modeli-Ayancık" sergisi düzenlendi.

Sergi açılış konuşmalarını Yüksekokul Müdürü Öğr. Gör. Recep AYKAN tarafından yapılmıştır.

Ormanlık Bölüm Başkanı Öğr. Gör. Cansu ÖZTÜRK tarafından 21 Mart Dünya Ormanlık Günü ve Orman Haftasının önemi anlatılmıştır. Öğr. Gör. Cansu ÖZTÜRK tarafından Derneğimiz

özel sayısı ile de anılan değerli hocamız Prof. Dr. Fikret SAATÇİOĞLU'nun ağaçlandırmanın önemini anlatan bir anısı paylaşılmış ve katılımcılar tarafından beğeni almış, ağaçlandırmanın önemi bir daha vurgulanmıştır.

Türkiye Ormancılar Derneği Sinop Temsilcisi Hicran BAYRAKTAR NALBANTOĞLU Türkiye Ormancılar Derneğini tanıtıcı bir konuşma yapmış, Derneğimizin amaçlarını anlatmış ve derneğimizin kurulduğu günden günümüze kadar yapmış olduğu faaliyetlerden bahsetmiştir. Ayrıca Türkiye Ormancılar Derneği Sinop Temsilciliği tarafından hazırlanan poster dergi ve sergi materyallerinin hazırlanması süreci

ni anlatmıştır. Konuşmasında 1928-1945 yılları arasında Sinop İli Ayancık İlçesinde faaliyetlerini yapan Zingal A.Ş.'nin yaptığı faaliyetlerini anlatırken o dönemin şartlarına göre son derece modern olan yöntemler hakkında bilgiler vermiştir. Konuşmasının sonunda yaşamak zorunda kalınan iltizam modelinin olumlu ve olumsuz yönlerini değerlendirmiştir.

Programda; Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cantürk GÜMÜŞ'ün Zingal A.Ş. hakkında hazırlamış olduğu video gösterimi yapılmıştır. Prof. Dr. Cantürk GÜMÜŞ video konuşmasında Zingal Şirketinin kuruluş yıllarındaki ülkenin eko-

nomik durumunu anlatmış, o dönemde ormandan elde edilen ürünlerin kullanım alanları ve bunların stratejik önemlerinden bahsetmiştir. Cumhuriyetin ilk yıllarında iltizam modelinin neden uygulanmaya devam ettiğini ve 1945 yılından sonra iltizam modelinden neden vazgeçildiği hakkında değerli bilgiler vermiştir.

Program kapsamında Serginin açılış konuşmalarından sonra İzzet ARSLAN'ın yapımcı ve yönetmeliğini yaptığı "Zingal Son Kuşak" isimli belgesel izletildi.

Daha sonra "Türkiye Ormancılığında Yaşamak Zorunda Kal-

dığımız Bir İltizam Modeli-Ayancık" isimli sergisi gezilirken 1928-1945 yılları arasında Sinop İli Ayancık İlçesinde faaliyetlerini yapan Zingal A.Ş.'nin yaptığı faaliyetler ve yaşamak zorunda kalınan iltizam modelinin olumlu ve olumsuz yönleri değerlendirilmiştir.

Etkinliğe kamu kurum ve kuruluşlarının yöneticileri, sivil toplum örgütlerinin temsilcileri ve Ayancık halkı katılmıştır. Sergiye katılan Ayancık Kaymakamı İsmail PENDİK, Ayancık ve özellikle Zingal A.Ş.'nin tarihi ile ilgili bir çok bilgiyi farklı kaynaklardan dinlediğini ancak ilk kez bütün sürecin toplu olarak bir

arada çok iyi aktarıldığı bir sergi ve dergi olduğu için, derneğimiz tarafından yapılan bu çalışmayı çok değerli olarak gördüğünü belirtmişlerdir. Ayancık Kaymakamlığı olarak Derneğimiz tarafından hazırlanan dergiyi Ayancık İlçesinin tanıtımında kullanmak istediklerini belirtmişlerdir.

Serginin ikinci gününde Ayancık halkı ve öğrencileri tarafından sergimiz büyük bir ilgi ile gezilmiştir.

Bu değerli çalışmanın hazırlanmasında büyük emeği geçen Orman Yüksek Mühendisi Fatma KARAHAN'a bir kez daha teşekkür ederiz.

Trabzon Temsilciliği

19 Mart 2022 Cumartesi Günü Zorlu Grand Hotel’de Prof. Dr. Cantürk GÜMÜŞ’ün sunumu ile Franz Stöger’in Karadere Serüveni konulu konferans gerçekleştirildi. Konferans içeriği aşağıda verilmiştir.

Cumhuriyet ilan edildiği yıllarda ülkemizin en önemli ihraç ürünleri arasında yer alan üzüm ve incirin satılabilmesi için göknar kerestesinden yapılan kutulara ihtiyaç duyulmaktaydı. Bu ağaç türünde reçine olmadığı için meyvelerin reçine sızmadan taşınabilmesi olanaklıydı. O yıllarda bu amaçla Romanya ve İsveç’ten göknar kerestesi ithal edilmekteydi. Gemiyle İzmir’e gelen göknar keresteleri orada yer alan kutu fabrikalarında kutuya dönüştürülmekte, üzüm ve incir bu yolla ihraç edilebilmekteydi. Oysa ülkemizde göknar vardı. Ancak doğası gereği 1000 metre rakımın üstünde yetişen bu ağaç türünün ihtiyaç merkezlerine ulaştırılması mümkün değildi. Çünkü ulaşılabilir yerlerde göknar yoktu. Bu ihtiyacın yerli kaynaklarla karşılanması çok önemliydi. Bu amaçla Bolu dağlarının kuzey yamaçlarında yer alan Karadere (Dirgine, Devrek) yöresinde bir devlet orman işletmesi kurulması yönünde bir fikir oluşur. O yıllarda ormanlar özel kişi veya şirketler tarafından işletilmektedir. Devletin bir işletmecilik deneyimi yoktur. İlk devlet orman işletmeleri 1937 yılından itibaren kurulmaya başlanacaktır. Cumhuriyetin ilan edildiği yıllarda

özel kesim vasıtasıyla göknar kerestesi üretimi mümkün değildi. Bu nedenle öncelikle üzüm – incir ihracatını desteklemek amacıyla Karadere ormanlarının devlet tarafından işletilmesi düşünülür. Bu konuda hazırlanan projenin başına “Orman Fen Müşaviri” görevini yürüten İbrahim Kutsi’nin (Franz Stöger) doğrudan bakanlığa bağlı olarak işletme müdürlüğü görevine getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Proje Orman Yüksek Meclisinde uzun tartışmalardan sonra oybirliği ile imzalanmıştır. Yılda en az 200 bin m³ odun üretim kapasitesine sahip olması düşünülen bu tesisle bölgede örnek bir kurum oluşturmak hedeflenmiştir. Kuşkusuz bu girişim aynı zamanda kereste piyasası üzerine etki edecektir. İşletmeye açılacak olan Karadere ormanlarından elde edilecek diğer ürünlerin deniz yolları ile ihtiyaç yerlerine ulaştırılması planlanmıştır.

Bu çerçevede uzun tartışmalardan sonra Zonguldak’ın çıkış iskelesi olarak kabul edildiği görülmektedir. Şıhlar ve Devrek köylerinden geçilerek yaklaşık 100 kilometrelik bir dekovil döşenmesi gereği üzerinde durulmuştur. Dekovil hattı gerek duyulduğunda Şıhlar Köyü’nden Bolu’ya kadar uzatıldığında Zonguldak kömürünün iç bölgelere götürülmesi olanağının da ortaya çıkacağı ve bu uygulamanın aynı zamanda ulusal savunma açısından da yararlı olacağı düşünülmüştür.

Karadere’de yapılmak istenen;

- Karadere ve Çaldere ormanlarından özellikle göknarların kesilerek Dirgine’ye (Proje’de Şıhlar diye geçmektedir) kadar bahar aylarında suların yükseldiği Bolu Deresi ve Karadere’de suda yüzdürülmesi, bu derelerin birleştiği bölgede kurulacak kereste fabrikasına ulaştırılması,

- Derelere kadar geleneksel yollarla (hayvanlarla veya toprak yüzeyinde kaydırarak) sürütme yapılması.

- Kereste fabrikasında üretilen kerestenin, 1925 yılı sonuna doğru Devrek veya Gerze

Köyü’ne (Özbağı) kadar ulaşabileceği düşünülen dekovil hattı aracılığıyla Devrek üzerinden Zonguldak - Ereğli yönüne, iskeleye kadar taşınması, olarak özetlenmiştir.

Yaz aylarında da tahta raylı dekovil inşa edilmesi tasarlanmış ve bu amaçla 120 adet vagon yapımı planlanmıştır. Bu suretle öncelik göknar kerestesi üretimine verilmiş ve üretilen kerestenin Devrek üzerinden Ereğli’ye ulaştırılması düşünülmüştür.

Bütün bu çabalara ve yasal düzenlemeleri, İbrahim Kutsi tarafından Trabzon’dan dekovil hattı malzemeleri Karadere’ye getirilmiş, Gülüş Irmağı mansabında çeşitli düzenlemeler yapılmış, 1925 yılı içerisinde güzergahın 8-25 kilometreleri arasında inşa edilmiş ve bu bölgede 50 bin ağaç kesilerek hazır hale getiril-

miş olmasına karşın bu orman işletmesi girişimi yanda kalmış ve başanya ulaşamamıştır.

Bu çalışmalar devam ederken mecliste bu dar hatta yapılacak masraf yerine Ankara – Ereğli demiryolunun yapılmasının daha doğru olacağı şeklinde değerlendirmeler yapılmaktadır. Bu değerlendirmeler çerçevesinde Karadere-Ereğli dekovil hattının yapılmasından vazgeçilmiştir. Karadere ormanlarının işletilmesi hesapları tasfiye edilmiş, buna karşın Karadere girişimi ülkemizde devlet orman işletmelerinin kurulabilmesi bakımından önemli bir deneyim görevi de görmüştür.

-19 Mart 2022 Cumartesi akşamı üyelerimizin ve konukların katılımı ile geleneksel Yeşil Gece düzenlenmiştir. Bu özel günümüzde en büyük ortak noktamız eğlenmek ve hoş zaman geçirmeyi sağlamaktı. Bu gecemiz için aldığımız dönütlerde bunu sağladığımızı anlamış olduk. Daha güzel günlerde buluşmak dileği ile gecemizi tamamladık.

- 21 Mart 2022 Pazartesi günü Basın mensupları ile sohbet ettik ve Türkiye Ormancılar Der-

neği Trabzon Temsilcisi Yüksel KILINÇ, Tarım Orkam Sen Trabzon Şube Başkanı Ali Osman AKAÇ ve Türkiye Ziraatçılar Derneği Trabzon Şube Başkanı Behzat ŞANLI ile birlikte basın açıklaması yapıldı.

Bu basın açıklamasında Toprağın, temiz hava ve suyun, sağlıklı gıda ve yaşanılabilir bir çevrenin, bir başka ifade ile yaşamın teminatı olan ormanların değerinden ve Orman alanlarının çeşitli nedenlerle azaltıldığından bahsettik. Bilgi birikimimizi kentimizin ve ülkemizin kalıcı çıkarları için kullanmak ve sermayenin saldırılarına karşı kentimizi, ülkemizi ve doğamızı korumanın toplumsal sorumluluğumuz olduğunun dikkatini çektik.

Dünya uluslarınca da benimsenmiş olan 21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü'nde bir kez daha tüm halkımızı ülkemizin taşına, toprağına, havasına, suyunu ve ORMANLARINA sahip çıkmaya çağırdık.

Basın açıklamamız Yerel Görsel ve Yazılı basında yer aldı.

- 21 Mart Uluslararası ve Orman Haftası Etkinlikleri kapsamında 22-23 Mart 2022 ta-

rihlerinde Türkiye Ormancılar Derneği Trabzon Temsilciliği olarak İlköğretim Okullarında eğitimler yapılarak TOD Genel Merkezinden gönderilen hediyeler öğrencilere dağıtıldı.

Eğitimlerde amaç çocuklara ağacın, ormanın, doğanın önemini vurgulamak ve sevgisini aşılardı. Bu amaçla 22 Mart 2022 Salı günü Salacık İlkokulunda ve Hasan Ali Yücel İlkokulunda, 23 Mart 2022 Çarşamba günü Prof. İhsan Koz İlkokulunda ve Mimar Sinan Ortaokulunda eğitim çalışmaları yapıldı.

Etkinlikleri Organize eden TOD Trabzon Temsilcisi Yüksel KILINÇ, Eğitimi veren üyemiz Cemile BAHADIR KARA, katılırlarından dolayı üyelerimiz Mustafa KARA, İsmail GENÇ, Hasan TEKE'ye, Misafirperverliklerinden dolayı Salacık İlkokulu Müdürü İbrahim KALYONCU Beye, Hasan Ali Yücel İlköğretim Okulu Müdürü Emine TERZİ hanımefendiye, Prof. İhsan Koz İlkokulu Müdürü Tansu ŞEN beye, Mimar Sinan Ortaokulu Müdürü Şükrü KAN beye, Okul idareci ve öğretmenlerine Teşekkür ederiz.

Ankara Büyükşehir Belediyesi, Bilim Ağacı Vakfı ve Derneğimiz Arasında İş Birliği Protokolü İmzalandı

Ankara Büyükşehir Belediyesi (ABB), Bilim Ağacı Vakfı (BİLVAK) ve Derneğimiz arasında; ağaçlandırma, spor, eğitim ve kültür konularında genç kuşaklar başta olmak üzere toplumda doğa sevgisi ve afet farkındalığının oluşturulması doğrultusunda işbirliği gerçekleştirmek amacıyla, 29.03.2022 tarihinde işbirliği protokolü imzalandı.

Protokol kapsamında; ABB tarafından belirlenecek içme suyu baraj havzalarında, fidan bedelleri BİLVAK tarafından karşılanacak ağaçlandırma çalışmaları ya-

pılacak olup, çalışmalara Derneğimizce teknik destek verilecektir. Daha yeşil bir Ankara ve afet farkındalığı yüksek bireylerin yetiştirilmesi için Bilim Ağacı Vakfı tarafından bağışlanan 5000 adet boylu fidan ile “Afet Farkındalık Hatıra Ormanı” kurulmasının yanı sıra “Bilim Ağacı Vakfı Afet Farkındalığı Parkı”nın da kente kazandırılması hedefleniyor.

Afet gönüllülüğü ve doğa eğitimlerinin yanı sıra, her yıl 13 Ekim’de Ankara’nın başkent oluşunun anısına, kuruluşuna Derneğimizin öncülük yaptığı ODTÜ

Atatürk Ormanı’nda (Eymir Gölü civarı), Türkiye Atletizm Federasyonu programında yer alacak ulusal nitelikli bir kros ve yol koşusu düzenlenecektir.

Ankara Büyükşehir Belediyesi’nde düzenlenen protokol imza törenine, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş, Bilim Ağacı Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Atilla, Türkiye Ormancılar Derneği Başkanı Hüsrev Özkar, Ankara Büyükşehir Belediyesi bürokratları; Bilim Ağacı Vakfı ve Türkiye Ormancılar Derneği yönetim kurulu üyeleri katıldı.

Türkiye Ormancılar Derneği Basın Açıklamaları

Zeytinlikler Madenciliğe Kurban Edilmemelidir

Son yıllarda özellikle birileri, her gün ne yapsak da topraklarımızı, sularımıza, ormanlarımıza kısaca tüm doğal kaynaklarımıza nasıl daha çok zarar versek diye düşünüyor, planlıyor ve sonra pervasızca hayata geçiriyorlar!

Üstelik bunlar, konunun uzmanı bilim insanlarının, sivil toplum kuruluşlarının, doğaya duyarlı vatandaşların akıyla dalga geçer nitelikte hükümler içeren, mevzuat düzenlemelerini yapmakta herhangi bir sakınca görmüyorlar.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca Maden Yönetmeliğinde yapılan bir değişiklik, Resmî Gazetenin dünkü sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Bu değişiklik ile zeytinliklerin maden sahasına dönüştürülmesine imkân tanındı.

Peki hangi gerekçenin arkasına sığınarak? Tabii ki son dönemlerde doğaya karşı işlenen tüm suçlarda ileri sürdükleri o meşhur gerekçeye; yani “kamu yararına”! Bu da doğal kaynak değerlerini yok etmenin “Beylik Lafı” oldu ne yazık ki! Soralım; “Hangi kamunun yararına?”

Bilindiği üzere; zeytinliklerin 3 kilometre yakınında zeytin işleme tesisi dışında toz çıkaran

hiçbir tesise izin vermeyen, zeytin alanlarının daraltılamayacağını hükme bağlayan, 3573 sayılı **“Zeytinciliğin Islahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Kanun”** halen yürürlükte. Resmî Gazete ‘de yayımlanan yönetmelik değişikliğiyle bu Kanun işlevsiz kılınmak istenmektedir.

“Hukukun evrensel ilke ve esasları, normlar hiyerarşisinin tepesinde. Normlar hiyerarşisine göre sıralama; anayasa, bağlayıcı uluslararası sözleşmeler, kanunlar, kanun hükmünde karamneler, tüzük, yönetmelik ve diğer alt düzenleyici tasarruflardır. Alt sırada bulunan norm, üst normun uygulayıcısı olup, ona aykırı olamaz.” (Prof. Dr. Ersan Şen)

Yönetmelik değişikliğinde; **“... zeytin sahasının madencilik faaliyeti yürütülecek kısmının taşınması...”** gibi akla zarar, tipik “Zihni Sinir Projesi” olarak nitelendirilebileceğimiz bir hüküm mevcut.

Bu, doğayı anlamamak ve aklımızı hafife almak demektir. Ağaçların taşınması ekolojik ortamın taşınması anlamına gelmez. Ekosistemi taşıyamazsınız. Ayrıca ağaçların taşınması ağaç türüne ve yaşına göre değişiklik gösterip her zaman her koşulda geçerli değildir.

Zeytinlik, olduğu ortamda zeytinliktir. O zeytinliği taşıyacağı yer yoktur. Varsa zaten orası da zeytinlik yapılmıştır.

Yönetmelik değişikliğinin bir şartı var! Madencilik faaliyeti yürütecek kişiye, faaliyetlerin bitiminde sahayı rehabilite ederek eski hale getirmeyi taahhüt etmesini şart koşuyor.

Madencilik faaliyetinin bitiminde, o alanın tekrar zeytinciliğe uygun hale gelemeyeceği çok açıktır. Bu şart, kamuoyunu kandırmak dışında hiçbir işe yaramayacak ve yaptırımı bulunmayan bir şarttır.

Bugüne kadar orman alanlarında binlerce maden işletildi ve hiçbirinde, bırakın başarıya ulaşmış bir rehabilitasyon projesini, uygulamaya geçilmiş proje yok! Açık maden işletmesinden artakalmış kayalıklarda ağaç yetişir mi?

Maden Yönetmeliğinde yapılan bu değişiklik, her şeyden önce halen yürürlükteki Zeytincilik Yasasına aykırıdır; toplumun çıkarlarına ters olup kamu yararına da değildir. Tam tersine akılla, bilimle ve doğayla alay etmekle eşdeğerdir.

Kızılderili atasözü der ki; **“Son ırmak kurduğunda, son ağaç yok olduğunda, son balık öldüğünde; beyaz adam paranın**

yenmeyen bir şey olduğunu anlayacak.”

Zeytinliklerimizi çöle dönüştürecek ve halkımıza zarar verecek bu yanlıştan bir an önce dönülmelidir.

Daha önce ormanlarımıza ve doğal kaynaklarımıza karşı yapılmış olumsuz müdahalelere karşı durduğumuz gibi, zeytinliklerin madencilik faaliyetlerine açılmasına da hukuk çerçes-

vesinde Dernek olarak karşı duracağımızı kamuoyuna saygıyla duyururuz.

02.03.2022

Korunmayan Alanlar!

Çok değil daha beş gün önce zeytinliklerin madencilğe kurban edilmesiyle ilgili yaptığımız basın açıklamasına şöyle başlamıştık;

“Son yıllarda özellikle birileri, her gün ne yapsak da topraklarımıza, sularımıza, ormanlarımıza kısaca tüm doğal varlıklarımıza nasıl daha çok zarar versek diye düşünüyor, planlıyor ve sonra pervasızca hayata geçiriyorlar!”

Resmi Gazetenin 5 Mart 2022 tarihli sayısında yayımlanan, **Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslar** Dair Yönetmelikte yapılan son değişiklik, bu öngörümüzde ne kadar haklı olduğumuzu bir kez daha teyit etmiştir.

Mevcut Yönetmelikte **“Kesin Korunacak Hassas Alanlar”** şöyle tanımlanmaktadır:

“Bölgesel, ulusal veya dünya ölçeğinde olağanüstü ekosistemlerin, türlerin, habitat ve jeolojik jeomorfolojik özelliklerin korunduğu, genel olarak insan etkisi olmadan meydana gelmiş, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan alanlar...”

Yapılan son değişiklik ile gerektiğinde insanların bölgeye

girişlerinin engellendiği, sadece bilimsel araştırmalara konu edilebilecek ve hiçbir yapılaşmaya izin verilmeyen **“Kesin korunacak hassas alanlar”**, yine **“kamu yararı”** ve **“zorunluluk”** gerekçeleriyle atıksu, içme suyu, doğalgaz ve elektrik hatları; ulusal güvenlik için zaruri tesisler, orman yangın yolları, orman bakım ve onarım faaliyetleri ile balıkçılığa açıldı.

Kamuoyuna soruyoruz; bu kadar faaliyete izin verilen bir alanın kesin korunacak hassas alan olma niteliği kalabilir mi?

“Doğal yapısı değişmemiş veya az değişmiş, modern yaşam ve önemli ölçüde insan faaliyetleri tarafından etkilenmemiş, doğal süreçlerin hakim olduğu, koruma amaçlarına uygun olarak yörede yaşayanların alanın mevcut kaynaklarını kullanmasını sağlayarak doğal hayata dayalı geleneksel yaşam şekillerinin korunduğu kara, su, deniz alanları” olarak tanımlanan **“Nitelikli doğal koruma alanları”**nda ise durum daha da vahim!

Mevcut Yönetmelikle izin verilen yatırım faaliyetlerine ilaveten; kesin korunacak hassas alanlarda izin verilen atıksu, içme suyu, doğalgaz ve elektrik hatları; ulusal güvenlik için za-

ruri tesislerin yanı sıra ulaşım hatları ile bunların zorunlu yapılan, trafo, haberleşme servisleri, açık otopark ve anıtma tesislerine de izin verilmektedir.

Tür ve habitat çeşitliliği bakımından Akdeniz kuşağındaki en zengin ülkelerden biri olan ve yüksek endemizmiyle bilinen Ülkemizde resmi verilere göre 2020 yılı itibarıyla korunan alanlarımızın toplam net büyüklüğü 67.773 km² ve ülke yüzölçümüne oranı %8,7’dir. Bu oran Dünya genelinde %13,2, Avrupa Birliği’nde ise 25,9’dur.

Şimdi yatırımcılara ve yöneticilere sormak gerekiyor; Ülkenin %91,3’ünde anılan bu faaliyetler tamamlandı da sıra korunan alanlara mı geldi?

Kıyılar, topraklar, tarım ve hayvancılık, halk sağlığı ve doğal çevre ile ormanların korunması ve geliştirilmesi, Anayasanın 43, 44, 45, 56 ve 169’uncu maddeleri ile güvence altına alınmıştır.

Bu güvenceyi yerine getirecek vatandaşlar ve Devletin ilgili birimleridir. Vatandaş olarak bizler, doğal varlıklarımızı korumak için gereken tüm çabayı gösteriyoruz. Devletin birimlerinden de aynı çabayı beklemek en doğal ve yasal hakkımız değil mi?

Son zamanlarda gün geçmiyor ki doğal varlıklarımızla ilgili yeni bir olumsuzlukla karşılaşmayalım! Sürekli savunma halindeyiz. Dün Köroğlu Dağı, Uludağ Milli Parkı, Zeytinlik-

ler... Bugün tüm korunan alanlar. Yetmedi mi? Daha ne kadar sürecek bu talan?

Yapılan yanlıştan bir an önce dönülerek, yönetmelik değişikliği iptal edilmeli ve korunan

alanlar gerçek anlamda korunmalıdır.

Kamuoyuna saygıyla duyururuz.

07.03.2022

Uluslararası Ormanlar Günü Basın Açıklaması

“Aşırı Odun Üretimi Ormanlarımızın Geleceğini Tehdit Ediyor”

Her yıl farklı bir temayla kutlanan 21 Mart Uluslararası Ormanlar Günü'nün (International Day of Forests) bu yılki teması Birleşmiş Milletler tarafından; “Ormanlar ve Sürdürülebilir Üretim ve Tüketim” olarak seçilmiş ve bu temanın sloganı da “İnsanlar ve Gezegen İçin Sürdürülebilir Odunu Seç” olarak belirlenmiştir. Ülkemiz ormanları tüm kamuoyunca da bilindiği üzere ormanlardan verilen ve 750 bin hektarı bulan izinler ile orman yangınları nedeniyle hâlihazırda zaten tehdit altındadır. Ancak odun ham maddesine talebin artmasına bağlı olarak artan odun üretimi de ormanların sürdürülebilirliğini tehdit etmektedir.

Derneğimiz de bu seneki 21 Mart Ormanlar Günü'nde uluslararası temaya uygun olarak ülkede son yıllarda aşırı şekilde artan odun üretimini gündeme getirmeye karar vermiştir. Aslında Türkiye Ormancılar Derneği, bu konunun uluslararası ölçekte bu şekilde gündeme getirilmesinden üç yıl önce, ülkede henüz kimsenin aşırı odun üretimi ve bunun nedenleri hakkında bilgi sahibi olmadığı bir zamanda

(2019 yılında) bu konuda düzenlemiş olduğu bir panel ile panel sonrasında yayımladığı bir bildiri ve kitap aracılığıyla uyarılarını yapmıştı. Ne yazık ki bu uyarılara rağmen, ormancılık örgütü odun üretimini aşırı şekilde artırmaya devam etmektedir. Bu nedenle bu konunun tekrar gündeme getirilmesi ülkemiz adına zorunlu hale gelmiştir.

Ülkemizde, 23,1 milyon hektarlık bir alan kaplayan ormanlarımızdaki ağaçlar 1,7 milyar m3 kadar servete sahiptir. Bu ağaçlarımızın büyümesi sonucunda ormanlarımızda yıllık olarak 47,6 milyon m3 kadar bir artış gerçekleşmektedir. Ülkemizin odun hammaddesi ihtiyacı da artım olarak adlandırılan bu miktardan karşılanmaktadır. Fakat sadece son dört yıl içinde (2017-2021) 15,5 milyon m3'ten, 27,7 milyon m3'e çıkan endüstriyel odun üretiminde %78,7'lik bir artış yaşanmıştır. Yakacak odun miktarı da dâhil edildiğinde yıllık odun üretimi miktarı 31,9 milyon m3'e ulaşmış ve ormanlarımızdaki yıllık artımın %67'si kesilir hale gelmiştir. Üstelik bu üretimin de %82'si, ülkemiz ormanlarının

tamamından değil yaklaşık 9,7 milyon hektarlık bir kısmı olan ekonomik fonksiyona sahip ormanlardan gerçekleştirilmektedir. Ülke ormanlarımızın giderek artan ölçekte odun üretime konu edilmesi, boşluklu kapalı ormanların giderek artmasına, üretim ormanlarının da üretme gücünün düşmesine ve bunun sonucunda ormanların bozulmasına yol açmaktadır.

Son yıllarda yıllık olarak gerçekleşen odun üretiminin planlanan odun üretimini (eta) oldukça aşması ve odun üretiminin yıllık artış oranının yıllık cari artımdaki artış oranının 30 katından fazlasına ulaşması, yıllık cari artımın artış oranında aşırı düşüşe neden olmaktadır. Bu gidişle yıllık cari artımdaki değişim kısa bir süre sonra negatif bir seyir izleyecektir. Diğer yandan yıllık cari artımdan (3,4 m3/hektar) daha fazla üretim (3,6 m3/hektar) yapılan ekonomik fonksiyona sahip ormanlarda aşırı odun üretimi nedeniyle, yıllık artımdan fazla üretim yapılmakta olduğu için, odun serveti azalmaya başlamıştır.

Ülke ormanlarının getirildiği bu hale rağmen; ülke ormancılık

endüstrisinin ülke ormanlarından beklentileri şiddetlenerek artmaktadır. Özellikle tomruk, ahşap ve odun esaslı levha sektörleri kapasitelerini, arz talep ilişkilerini ve ülke orman ekosistemine verilecek zararları gözetmeden hızla arttırmaktadır. Bunun nedeni; 2018 yılından sonra Türk lirasının döviz türleri karşısında değerini hızla yitirmeye başlaması ve odun hammaddesi ithalatına bağlı olarak plansız şekilde üretim kapasitesini arttırmakta olan, başta odun esaslı levha sektörü olmak üzere, orman ürünleri sanayisine ucuz hammadde sağlama isteğidir. Bu sektörlerin ucuza hammadde sağlaması ve kazancını arttırması için, ülke ormanları kurban edilmiştir.

Diğer yandan biyokütle enerji üretim tesislerinde odun yakmaya yönelik girişimler de ülke ormanları için büyük bir tehdit oluşturmaktadır. Diğer yandan; Türk lirasının döviz karşısında değer kaybetmesiyle birlikte tomruk ve kereste odununun 2015 yılında 40 bin ton olan ihracat miktarının 2021 yılına gelindiğinde artarak 354 bin tona çıkması, buna karşılık 2015 yılında 1,4 milyon ton olan ithalat miktarının da 2021 yılında 316 bin tona düşmüş olması ülkedeki odun üretimi ve tüketimindeki yanlış politikaları kanıtlar niteliktedir.

Türkiye bu tür uygulamalarla son yıllarda tıpkı Güney Amerika ve Afrika kıtasındaki ülkeler gibi odun üretimi amacıyla kendi ormanlarına kalıcı zararlar verecek şekilde yüklenmektedir. Türkiye ormancılığının görevi;

“Ormanlarımızdan veriminin üstünde kesim yapıp, hesapsızca kurulmuş olan sanayiye desteklemek değildir. Türkiye ormancılığının asıl görevi; ‘dağlık arazi yapısına uygun olarak ormanların yetişmesini, yetiştirilmesini, toprakların korunmasını ve sellerin önlenmesini sağlamak; yıllık artımın elverdiği ölçüde ve sürdürülebilir bir çerçevede odun hammaddesi üretmektir’.”

Aşırı odun üretiminin orman ekosistemlerine ve ülke ormancılığına verdiği bu zararları, Dünya Kaynakları Enstitüsü (World Resources Institute)’nin Küresel Orman Değerlendirmesi raporlarında Türkiye ile ilgili verdiği bilgilerden test etmek de mümkündür. Enstitü linklerinde yer alan grafiklere göre; Türkiye orman örtüsündeki kayıplar, ülkedeki aşırı odun üretimine paralel olarak 2018 yılından sonra hız kazanmıştır. Ayrıca örnek vermek gerekirse bu rapora göre; 2019 yılında 36,1 bin hektar olan Türkiye ormanlarındaki orman örtüsü kaybının 33,8 bin hektarının ormancılık faaliyetleri sonucu meydana geldiği görülmektedir.

Kısacası silvikültür ve amenajman esaslarına göre değil de piyasanın isteklerine göre miktarı belirlenen odun üretiminin orman ekosistemi üzerinde yarattığı kayıplar, biz göremesek bile uydular aracılığıyla tüm dünya tarafından görülmektedir. Bu nedenle son yıllarda piyasanın isteklerine göre aşırı şekilde arttırılan ve orman ekosistemlerinde aşırı şekilde bozulmasına hatta ormansızlaşmaya yol

açan odun üretimi modelinden bir an önce vazgeçilmelidir. Ülke orman ürünleri endüstrisinin gelişmesi tüm toplumun yararına. Fakat ülke orman ekosistemlerine zarar verecek şekilde bir gelişme sağlamaya çalışmak akıl dışıdır.

Orman ürünleri endüstrisi yapacağı kapasite artışını, hammaddeyi sadece ülke ormanlarından sağlayacak planlamalar yerine ithal hammaddeyi işleyerek, işlenmiş ürünü hem ülke gereksinimi için kullanacak hem de ihraç edecek katma değer üretimine yönelik planlara dayandırılmalıdır. Odun kökenli ürünlerin ithalat ve ihracatıyla ilgili hedef ve politikalar, belli şirketleri memnun etmekten çok, orman kaynaklarımızın kapasiteleri de göz önünde tutularak topluma hizmet edecek hale getirilmelidir.

Bunun için her şeyden önce şeffaf ve katılımcı bir yönetim anlayışı gereklidir. Bu kapsamda üretim/tüketim dengesi dikkate alınarak tomruk, kereste ile lif ve yonga odunu ithalatı teşvik edilmeli, bu tür ürünlerin ihracatı ise kesinlikle teşvik edilmemelidir. Ormancılık çalışmalarının tek beklentisinin ormandan sağlanacak gelir olmadığını, aksine orman ekosistemlerinin varlığının sağlıklı bir şekilde devamının sağlanması olduğunu sadece ormancılar değil tüm kamuoyu bilmektedir.

Ormancılık etkinliklerinin korumaya, bakım, geliştirme noktasında arttırılması gerekirken, ormanların korunması yerine, “ekonomik büyüme” için gözden çıkarılması hedefinin iktidarlar tarafından ortaya konulması

kabul edilemez bir durumdur. Ormanlarımız için büyük bir yıkım getirecek bu tür girişimlerin bir an önce durdurulması, ancak ormancılık meslek örgütleri, medya, doğa koruma örgütleri ve halkın yoğun ilgi ve mücadelesiyle sağlanabilecektir.

Günümüzde ormanlarımız, hem iklim değişikliğine bağlı olarak şiddetlenen aşırı hava olaylarının önlenmesi, hem de 2053 yılı için konulan net sıfır karbon emisyonu hedefinin sağlanması için artan bir öneme sahiptir. Kamu yararı ve ekonomik gerek-

çelerle ormanlarımızı ormancılık dışı uygulamalara açarak ve sürdürülebilir olmayan aşırı odun üretimi yaparak, ormanlarımızı ve geleceğimizi kaybettiğimiz bir an önce farkına varılmalıdır.

Bu Nasıl Yangınla Mücadele (!) Ormana Daha Fazla Zarar Verilecek!

Yapılan iş yangınla mücadele mi yoksa ormanla mücadele mi?

Orman Genel Müdürlüğü (OGM), Orman Yangınlarıyla Mücadele Dairesi Başkanlığı tarafından tüm merkez ve taşra birimlerine, Genel Müdür Bekir Karacabey imzasıyla, “Yangın önleme çalışmaları” konulu, 27.01.2022 tarih ve E-99643170-951.04.14-3432446 sayılı bir yazılı talimat gönderilmiştir.

Bahse konu talimatta; “...yangınla mücadele kapsamında ilk olarak “Orman içi ve bitişiklerinden geçen her türlü yolların kazı ve dolgu şevlerindeki ağaçların tamamının kesilmesi ve bu noktalardan itibaren her iki yönde topografik şartlar göz önüne alınarak 5 metre mesafede tamamen tıraşlama yapılarak yanıcı maddenin ortadan kaldırılması” daha sonrasında ise 285 Sayılı Tebliğin 17. Maddesi doğrultusunda “Her iki yönde 25-50 metre mesafede ara ve alt tabakanın temizlenmesi ve bakım müdahaleleri ile yanıcı maddenin azaltılmasının sağlanması, gerekli durumlarda...”

Şekliyle ifade edilen emir yerine;

“Sadece yangına hassas alanlarda ve ihtiyaç duyulan ula-

şım tesislerinde; yol kenarlarında (şevlerde) transportu ve yolun güneşlenmesini engelleyen ve tepe yangınına yol ötesine geçmesine engel olmak amacıyla, sadece bir sıra ağaçla sınırlı kalmak kaydıyla, çıkması gerekli ağaçlar işletme müdürlüğü kontrolünde ve sorumluluğunda sahadan çıkartılabilecektir. Bu alanın hemen bitişiklerinde yer alan 30-40 m genişliğindeki alanda ise ağaç kesimine gerek kalmadan denetimli yakma uygulaması ile ara ve alt tabakadaki unsurları, yani yakıt yükü azaltılacak ve örtü yangının tepe yangınına dönüşmemesi amaçlanacaktır. Yapılacak çalışmalar sadece yangın tehlikesinin azaltılmasına yönelik olduğundan kesinlikle üretim amaçlı uygulama yapılmaması özellikle emirlenecek, bu husus mutlaka kontrol da ettirilecektir.” Gibi bir emir yayınlanması durumunda; yanlış ve amacı aşan uygulamaların önüne geçilecektir.

İlgili emrin mevcut şekliyle ve uygulayıcının inisiyatifine bırakılması halinde, alınması muhtemel yanlış mesaj sonucu birçok sorun yaşanabilecek ve dolayısı ile ciddi anlamda bir

ormansızlaşma yaratılacağı gibi orman yangınlarının tehlikesinin azaltılması amacı önceliğinden, sadece üretim amaçlı olacağı hususu tüm kamuoyunca haklı olarak eleştirilecek ve tarihe bu şekliyle kayıt düşülecektir.

OGM tarafından gönderilen bu talimatın bu şekliyle uygulanması durumunda ormanlar daha fazla bozulacak, ormansızlaşma ve parçalanma artacak ve Dünya Kaynakları Enstitüsü'ne (World Resources Institute) göre ülkemizdeki yanlış ormancılık politikaları nedeniyle orman örtüsünün son 20 yıldaki %5,4'lük kaybı artarak devam edecektir. OGM sürdürülebilir orman yönetimi raporları ve Sıyıştay raporlarına da yansıdığı üzere, ormanlardaki parçalanma mevcut uygulamalarla zaten aşırı derecede artmışken, bu yeni uygulama ile orman içi yolların çevreleri yaklaşık 100 m kadar genişlikte boşaltılarak bu kısımlardaki ağaçlar ve çalılar kesilmesi sonucu kapalılık neredeyse %10'lara kadar düşürülecektir.

Bu mücadele yöntemi; binlerce kilometre yol ağı olan başta Ege ve Akdeniz bölgeleri olmak üzere yangına hassas denilen blok orman alanlarında çok ciddi bir

orman tahribatı ve parçalanması anlamına gelmektedir. Bu alanlarda yaşayan fauna ve flora elemanlarının yaşam alanları bozulacak ve ekosistem dengesi alt üst olacaktır.

OGM tarafından verilen bu talimat, orman ekosistemleri ve biyolojik çeşitliliğin devamlılığı açısından yanlış bir uygulamadır. Bilindiği gibi Akdeniz ormanları hassas ekosistemler olup zaten iklim değişikliği ve insan baskısının olumsuz etkisi altındadır. 2021 yılında yaşanan ve en çok da yangına müdahale konusunda tartışmaların yaşandığı yangınların önemli zararlar verdiği Akdeniz ekosistemlerinde, bu denli geniş bir hat boyunca parçalanmanın yangınlara karşı bir mücadele yöntemi olarak açıklanması kuşku uyandırmaktadır.

Akla takılan ve cevap verilmesi gereken sorular şunlardır;

Bu uygulama ile ne kadarlık bir orman alanı daha parçalanacak ve daha kaç milyon metreküp odun üretimi yapılacaktır? Bu hesap yapılmış mıdır?

Bu uygulamanın amacı yangına karşı mücadele midir? Yoksa odun üretimini arttırmak mıdır? Bilindiği gibi orman endüstrisi sektörü ve biyokütle enerji santrallerine ucuz hammadde sağlamak için, ülkedeki odun üretimi sadece son dört yıl içinde %69,5 oranında arttırılmış ve bu artışın devamını sağlamak için burada yapılmak istenene benzer şekilde ormancılık tekniğine aykırı uygulamalar icat edilmeye başlanmıştır. Bu nedenle bu uygulama da yangına karşı önlem almaktan çok, aşırı odun üretimine kılıf uydurma girişimi

olarak değerlendirilmektedir.

Kuşkuya neden olan bu hususun OGM tarafından açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.

Ormancılık hizmetlerinde faydalanılabilecek toplam bir ağının her iki yanından en iyimser rakamla 25'şer metreye kadar olmak üzere 50 metreye yakın bir alanın ilk 5 metresinin tıraşlanacağı, kalan kısmın da %10'lara kadar seyrekleştirileceği hesaplanmaktadır. Bu hesaba göre yüz binlerce hektar orman alanında daha parçalanma yaşanabilecek ve orman örtüsü seyrekleşecek, sonuçta da ekosistem dengesi bozulacaktır. Bu iyimser rakam bile, Türkiye'nin 2021 yılındaki orman yangınlarında kaybettiği orman alanından çok daha büyük bir alana karşılık gelmektedir.

Bu uygulama yerine konunun uzmanı bilim insanlarının da ısrarla vurguladığı gibi ekosistemi koruyarak, hiç değilse yangına hassas dönemlerde insan-orman etkileşimini en aza indirme, yeterince teknik personel, halkın eğitimi ve katılımı, kurumlar arası güçlendirilmiş iş birliği, caydırıcı cezalar, yeterli teknik ekipman (arozöz, ilk müdahale aracı, uçak, helikopter gibi) sağlanması ve en geç mayıs ayı başı itibarıyla yangına hazır hale gelinmesi daha doğru bir yaklaşım olacaktır.

Bahse konu bu talimat, OGM'nin yangınlara karşı geliştirecek ciddi bir yaklaşımdan uzak olduğunu da göstermiştir. Öncelikle, ülkemizde son yıllarda hem yangın sayısı hem de yanan alan miktarı artmakta olduğundan bunun nedenlerinin iyi tespit edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda

ormanların bu şekilde parçalanması mı çözümdür? Yoksa ormanlar üzerindeki, yangına da neden olan insan baskısının azaltılması mı çözüm olmalıdır? Ormanların içinde sayısız enerji santrali, maden sahası, mermer ve taş-kum ocağı, turizm tesisi, enerji nakil hattı, petrol ofisi ve yerleşim yerleri var ve bunların ormanlarda büyük tehlike oluşturduğu bilinmekteyken, temel çözüm, ormanların daha da fazla parçalanması olmamalıdır. OGM; orman-insan etkileşimindeki aşırı artışı fark edip, buna karşı daha fazla kalıcı önlem almalı, sadece günü kurtarma anlamına gelen ve ülkemiz ağaç varlığının azalmasına yol açacak olan bu uygulamadan derhal vazgeçmelidir. Kamuyu; her sözünün ve her yazının başına-sonuna sürdürülebilirlik ilkelerini ekleyen kurumların, sözde değil uygulamada bu ilkeleri hayata geçirmesini beklemekte, amaca hizmet edecek ve ormansızlaşma ile etkilerini de en aza indirecek çalışmaların önerdiğimiz şekliyle uygulanması hususunun ekolojik anlamda da çok önemli olduğunu.

Kamuoyuna Saygı ile Duyururuz.

11.04.2022

2B YETMEDİ EK-16 GELDİ: Ormanların Talanında Yeni Bir Aşamaya Geçilmek İsteniyor!

Adalet ve Kalkınma Partisi Malatya Milletvekili Bülent TÜFENKÇİ ve 95 milletvekili tarafından hazırlanarak 25 Mart 2022 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan TBMM tarafından 8 Nisan 2022 tarihinde 7394 kanun numarası ile kabul edilen 'Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" Cumhurbaşkanlığı tarafından da uygun bulunup yayımlanması durumunda orman ekosistemleri açısından büyük tehlikeler yaratacağı çok açıktır.

Kanun teklifinin 32'inci maddesi ile '6292 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi ve Hazine Adına Orman Sınırları Dışına Çıkarılan Yerlerin Değerlendirilmesi ile Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun'a Ek Madde 1 eklenerek, 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun Ek 16'ncı maddesine göre üzerinde yerleşim yeri bulunduğu gerekçesiyle orman sınırları dışına çıkarılan orman alanlarının 'hak sahibi' olarak tanımlanan işgalcilerine satışı olanaklı hale getirilmek istenmektedir.

Ek 16'ncı madde 6831 Sayılı Orman Kanunu'na 19.04.2018 tarihinde eklenmiş ve büyük tartışma yaratmıştır. Zira bu madde **Anayasa'nın 169'uncu**

maddesine açıkça aykırıdır. Söz konusu Anayasa maddesi: tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler dışında yalnızca "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş alanların" orman sınırları dışına çıkarılmasına izin vermektedir. Oysa Ek 16'ncı madde **'bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte üzerinde yerleşim yeri bulunan ya da yerleşim yeri oluşturulması uygun olan taşlık, kayalık, verimsiz ve fiilen orman vasfı taşımayan alanlar'** ifadesiyle, tarımla ilgili olmayan yerlerin Anayasa'daki 31.12.1981 olan zaman eşiğini maddenin yürürlüğe girdiği 19.04.2018 tarihine kadar genişletmiştir. Ek 16'ncı maddenin iptali istemiyle yapılan başvuru Anayasa Mahkemesinin 16.07.2020 tarih ve 2020/39 sayılı kararı ile oybirliğiyle (?) reddedilmiştir.

Ek 16'ncı madde ile yürürlüğe girdiği 19.04.2018 tarihinden günümüze kadar İstanbul, Kocaeli, İzmir, Kütahya, Bursa, Kastamonu, Manisa, Mersin, Ankara, Muğla, Hatay, Karabük, Osmaniye ve Artvin illerinde toplam 1.000 hektara yakın orman alanı orman sınırları dışına çıkarılmıştır. Bahse konu kanun teklifi yasalarsa bu alanların işgalcilerine satışı olanaklı hale gelecektir. Muhtemeldir ki bu yolla hazineye gelir elde edilmesi amaçlardan biridir. Bu satışların

ülkeye bir şey kazandırmadığı, daha önce 2B ile orman dışına çıkarılan alanların satışından 25 milyar ABD Doları bekleyen iktidarın, bu alanların satışından çok daha küçük gelir kazanması, buna karşılık işgalcilerin bu alanları devletten çok ucuza alarak, çok büyük rantlar sağlamasına yol açmıştır.

Bu uygulamayla orman alanı üzerinde ev, bina vb. yaparak halkın ormanını işgal edenler cezalandırılmaları gerekirken 2B uygulamasında olduğu gibi ödüllendirilmiş olacaktır. Bu düzenleme 19.04.2018 tarihine kadar orman işgali yapanları ödüllendiren bir düzenleme olduğu gibi, bu yolla yeni orman işgallerini de teşvik edecek, bu ödüllendirmeden cesaret alanlar ormanları işgal etmeye devam edecektir.

Anayasa'nın 169'uncu maddesiyle devlet, ormanları korumak ve sahalarını genişletmekle görevlendirilmiştir. Oysa yukarıda açıklanan kanun teklifi, ormanı korumak bir yana ormanı işgal edenleri ödüllendirmekte ve yeni işgalleri teşvik etmektedir. Devletin yapması gereken orman alanlarını işgal edenlerle işgale izin veren ya da göz yuman veya görevini eksik yapan kamu görevlilerini cezalandırmak, işgal edilen orman alanlarındaki yapıları yıkarak o alanları yeniden ormanlaştırmaktır.

Belirtilen kanun teklifinin yasallaşması durumunda çok daha

fazla orman alanında orman-sızlaşma ve orman bozulması yaşanacağı açıktır. Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından yeniden görüşülmek üzere TBMM'ye iade edilmeli, yasa yapıcıları ve siya-

si irade bu tür talanların önünü açacak düzenlemelerden uzak durmalı, Paris İklim Anlaşması ile Glasgow Liderlerinin Ormanlar ve Arazi Kullanımı Deklarasyonuna attığı imzalara sahip çı-

karak, ülke ormanlarının korunmasını sağlayacak önlemleri bir an önce almalıdır.

13.04.2022

Maki Sahaları Yangınla Mücadele Gerekçesiyle Odun Üretimine Konu Edilemez!

Orman Genel Müdürlüğü (OGM), Silvikültür Dairesi Başkanlığının, 15/02/2022 tarih ve E-28495900-175.99-3513065 sayılı talimatı ile maki sahalarının yangınla mücadele gerekçesiyle odun üretimine konu edildiği anlaşılmaktadır. Ancak söz konusu talimat incelendiğinde maki tanımı da dahil olmak üzere, makinin yangınla ilişkisi, maki vejetasyonunun sahip olduğu ekolojik ve biyolojik özellikler ve buna bağlı olarak sağladığı ekosistem hizmetleri ile silvikültür tekniği ve terminolojisi açısından önemli eksik ve yanlışların bulunduğu görülmektedir.

Son yıllarda amenajman planlarında maki ve sert yapraklı ormanların "Mak" rumuzu ile planlamaya dâhil edilmesi, yıllarca yasalarla orman dışına çıkarılmaya çalışılan ya da özel ağaçlandırma çalışmalarına konu edilen bu sahaların planlı yönetimi açısından önemli bir gelişme olmuştur. Ancak maki ve sert yapraklı ormanlar yerel olarak farklılık gösteren ekolojik ve biyolojik karakterlere sahiptir. Bu nedenle sadece "Mak" rumuzu ataması yapılarak bu sahaların üretime konu edilme-

si ve tamamen yangına uyumlu olan bu ekosistemlerin yangınla mücadeleyi zorlaştıran bir yapı olarak gösterilmesi çağdaş ormancılık yaklaşımıyla uyumsuzdur.

Bilindiği gibi orman yangınları jeolojik çağlardan bu yana meydana gelen olaylardır. Geçtiğimiz yıla kadar orman yangınlarında makilik diye nitelendirilen sert yapraklı ormanlar ve kızılçam ormanları yangının sorumlusu ve yangını artıran nedenler olarak değerlendirilmemişti. Var olan ekosistem yapısı Akdeniz ikliminin doğal bir sonucudur. Bu nedenle yangınla mücadelede zorlaştıran neden olarak bu alanlar değil uygulanan politikalar ve yaklaşımlar irdelenmelidir. Maki tanımlamasıyla ilgili olarak yapılan en büyük yanlışlardan biri Akdeniz iklimi etkisi altındaki sert yapraklı türlerin egemenliğindeki bitki örtüsünün çalılık olarak tanımlanmasıdır. Oysa bugün maki olarak bilinen sahaların önemli bir kısmı sert yapraklı orman formundadır. Bu sahalar egemen olan bitkiler incelendiğinde çoğunluğunun ağaç formuna ulaşan türlerden olduğu, çalılık durumunda olan birçok alanın da

aslında otlatma, yakacak odun temini vb. insan kaynaklı faktörler nedeniyle bugünkü yapılarına dönüşmüş alanlar olduğu görülmektedir.

Maki tanımlamasına yönelik olarak yapılan bu yanlışın "herdem yeşil çalı türlerinin ve bir kısmını da ağaç ve ağaççıkların meydana getirdiği bitki örtüsü" ifadesiyle talimattaki tanım da yapıldığı görülmektedir. Üstelik talimattaki maki tanımlaması "hatta dikenli ağaççık ve çalılardır" ifadesiyle sonlanmaktadır. Bu ise makinin bitki örtüsü mü yoksa bitki mi olduğu şeklinde bir tutarsızlığın oluşmasına neden olmaktadır.

Akdeniz sert yapraklı orman ve çalılıkları yangına uyumlu ekosistemlerdir. Bu özelliğe sahip bir ekosistemle ilgili olarak yangınla mücadelede güçlük yaratıyor denilerek tam alanda odun üretimi gerçekleştirmek ve bunu birçoğu verim gücü yüksek olan alanlarda "canlandırma kesimi" adı altında yapmak ne yangınla mücadele ne de silvikültür teknikleri ile uyumsuzdur. Nitekim Talimatın maki alanlarının planlanması ile ilgili kuralları da içeren 299 Sayılı Tebliğ ile de

çelişkiler içerdiği görülmektedir.

Yangınla mücadele kapsamında yerleşim yeri ve yol kenarları gibi alanlarda yanıcı yük yönetimi uygulamaları gerçekleştirmek mümkündür. Ancak 10 hektarlık alanlar belirleyerek tam alanda canlandırma kesimi adıyla kesimler yapmak yangınla mücadeleyle değil ancak baltalık işletmeciliğiyle ilişkilendirilebilir. Nitekim yapılacak çalışmaların baltalık işletmeciliği olacağı görülmektedir. Kızılçam ormanlarında geniş alanlarda ara ve alt tabakada yer alan sert yapraklı türler üzerinde yapılacak kesimleri de yangınla mücadele kapsamında değer-

lendirmek mümkün değildir. Yapılması planlanan bu uygulama ile de bu tür orman kuruluşlarının sahip olduğu biyolojik ve ekolojik zenginliğin dikkate alınmadığı ve yaban hayatı açısından ortaya koymuş olduğu değerın görmezden gelindiğini anlaşılmaktadır. Bu ise OGM'nin benimsediği ekosistem ve biyolojik çeşitlilik temelli orman yönetiminden uzak bir tavır olarak ortaya çıkmaktadır.

Belirtilen tüm eksiklik ve uyumsuzluklardan dolayı bahse konu OGM'nin 15.02.2022 tarihli talimatı bir an önce iptal edilmelidir. Bu ekosistemlere yangının suçlusu gibi davranmak ye-

rine, sahip oldukları ekosistem hizmetlerini korumak ve geliştirmek ormancılığın esas görevi olmalıdır. Bu kapsamda öncelikle terminolojik olarak tanımların doğru yapıldığı, sert yapraklı ormanlar ve çalılıkların sahip olduğu biyolojik ve ekolojik zenginliklerin dikkate alındığı, biyolojik çeşitlilik ve doğa koruma, toprak ve su koruma, odun dışı orman ürünleri, yaban hayatı vb. çok yönlü ürün ve hizmetlerin ortaya konulduğu fonksiyonel bir planlama sürecine hızlı bir şekilde geçilmelidir.

20.04.2022

Hukuk Mücadelemiz Devam Ediyor

- Daha önce basın açıklaması ile protesto ettiğimiz, orman alanlarının daraltılmasının önünü açacak, orman alanlarında verilecek izinlere ilişkin çıkarılan **“Orman Kanunu’nun 17. Maddesinin Üçüncü Fıkrasının Uygulanması Hakkında Yönetmelik”** ile “Orman Kanunu’nun 18. Maddesinin Uygulanması Hakkında Yönetmeliğin”

Anayasa ve Orman Kanunu’na aykırılık teşkil etmesi gerekçesiyle, Derneğimiz tarafından Danıştay nezdinde **27.01.2022** tarihinde iptallerine ilişkin dava açılmıştır.

- 03.03.2022 tarihinde basın toplantısıyla gündeme getirip, karşı olduğumuzu belirttiğimiz; zeytin alanlarının madencilik faaliyet-

lerine açılmasına ve zeytin alanlarının yok olmasına yol açacak, **Maden Yönetmeliği**’ne eklenen hükümlere karşı, Zeytinciliğin Islahı ve Yabanilerinin Aşılattırılması Hakkında Kanuna aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle, Derneğimiz tarafından Danıştay nezdinde **07.03.2022** tarihinde iptal davası açılmıştır.

Bilime ve EN BÜYÜK HOCA'ya Vefa

İstanbul Üniversitesi - Cerrahpaşa, Orman Fakültesi Silvikültür Anabilim Dalı Öğretim Üyeleri

“...Hayır ile anılmak, memleketine feragatle hizmet etmiş her fani için en büyük nimet ve mutluluktur...”

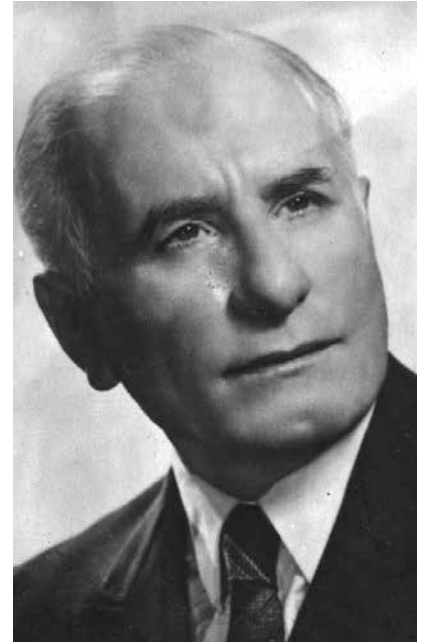
Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu (1982)

Türkiye Ormancılar Derneği'nin periyodik yayın organı olan Orman ve Av Dergisi'nin Eylül-Ekim 2020 sayısının 32-38. sayfaları arasında, Orm.Yük.Müh. M. Salih Koç tarafından kaleme alınmış olan “En büyük Hoca” başlıklı bir yazı yayınlanmıştır.

Yazının içeriğinin, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Silvikültür Anabilim Dalı'na ve ülke ormancılığına uzun yıllar hizmet etmiş, başta Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu olmak üzere, ebediyete intikal etmiş tüm hocalarımızın manevi miraslarını inciten bir üslupla yazıldığı, üstelik gerçeklerle bağdaşmayan ve bilimsel yaklaşımla taban tabana zıt bir kapsamın oluşturulduğu, üzülerken saptanmıştır. Kendilerini savunma hakkı bulunmayan kişileri hedef alan bir yazının, Orman ve Av gibi meslek tarihinin izlendiği önemli bir kaynakta yer alması, sadece bugünkü kuşağın yanlış bilgilendirilmesine neden olmamakta, gelecek kuşakların da, temelsiz değerlendirmelerle yanlış yönlendirilmesine neden olacak bir kapı açmaktadır. Bu nedenle, yayınladığı “özür” yazısıyla, hatasını kabul eden bir meslektaşla polemik yapmadan, adı geçen yazı içeriğiyle ilgili kaygılarımızın paylaşılması, hem hocalarımızın manevi mirasları kar-

şılığında hissettiğimiz bir borç, hem de bilim insanı kimliğinin getirdiği sorumluluk gereği, bir zorunluluk halini almıştır. Orman Mühendisliği gibi uygulamalı bir bilim alanında, akademi-meslek camiaları arasındaki dayanışmasının sürekliliği ve güçlenmesi hayati önemdedir. Her zaman uygulayıcının görüş ve önerilerini önemsemiş bir grup bilim insanı olarak, bu işbirliğinin sürdürülebilmesi için, yanlış anlamalara neden olabilecek iddia ve değerlendirmelerin zamanında düzeltilmesi gerektiğini düşünerek bu yazıyı kaleme aldığımızı belirtmek isteriz.

Adı geçen makaleye kadar, ülkemiz ormancılık alanında, akademi-uygulayıcı birimler dayanışmasının geleneksel bir yapıya dönüştüğü inancındaydık. Gerçekten de, 1930'lu yıllara kadar özellikle Almanya, Avusturya ve Fransa'da öğrenimlerini tamamlayan değerli hocalarımız, sonrasında da ülkemizde yetişen değerli bilim insanlarımız, Türkiye'ye özgü bir ormancılığın kurulması için, ormancılık araştırma kurumları ve meslektaşlarla omuz omuza çaba harcamışlardır. Bu bağlamda; Türkiye ormancılık uygulamalarına doğru yön verebilmek adına, kimse-nin yapmaya cesaret dahi ede-

Resim 1. Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu

mediği ormancılık çalışmalarını ülkenin farklı yörelerinde ilk kez başlatarak, buralardan bir çıkış gibi tüm ülkeye yayılmasını sağlayarak, vicdan ve izan sahiplerinin inkâr edemeyeceği katkılar yapmışlardır. Ormancılığımızın duayen hocalarından biri olan, modern Türk Silvikültürü'nün kurucusu, rahmetli Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu; ülkemizde ilk Silvikültür, Ağaçlandırma, Fidanlık Tekniği, Orman Bakımı, Tohum Teknolojisi, Kavak temel kitaplarını yazmış, çok sayıda akademisyen yetiştirmiş, sorunlara yerinde çözüm önerileri üretmek üzere, zamanın yolculuk ve

konaklama zorluklarını hiçe sayarak, meslektaş katılımlı teknik geziler (ekskürsiyonlar), seminerler düzenlemiş, çağırıldığı her mesleki toplantıya katılmış, hiçbir bilimsel bilginin yer almadığı bir ortamda, mesleğin ihtiyaç duyduğu ilk adımları atmıştır. Bu adımları atarken de, malum yazıda ima edildiği gibi, “*Tanın’ının nimetlerini*” düşünmemiş, aksine yaşadığı sağlık sorunları bile onun ormana çıkmasını ve meslektaşları ile bir araya gelmesini engelleyememiştir. Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu; yaptığı çalışmalarla uluslararası alanda tanınan silvikültürcüler arasında yer aldığı gibi, zamanının Türk meslek camiasında da takdir görmüş, Dekan ve Orman Bakanı olarak da üst düzey yönetsel sorumlulukları başarıyla taşımış ve hizmetler üstlenmiştir.

Malum yazının yazarınca daha sonra Saatçioğlu’nun kastedilmediği şeklinde bir açıklama yapılsa da, her okuyanın aynı sonucu çıkardığı “En Büyük Hoca” alaycı tanımlamasına maruz bırakılan Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu’nun genç meslektaşlarca daha yakından tanınması gereklidir. Prof.Dr. Saatçioğlu 1930 yılında Orman Mektebi Alisi’nden (Orman Yüksek Mektebi’nden) mezun olmuş, Orman Umum Müdürlüğü’nün açmış olduğu sınavını kazanarak, Almanya’ya gönderilmiş ve 1935 yılında Dr. unvanını almıştır. Yurda dönüşünden sonra Orman Umum Müdürlüğü’nde Amenajman Başmühendisi olarak çalışmış, kısa bir süre sonra da YZE Orman Fakültesi’ne Başasistan olarak atanmış ve Silvikültür derslerini veren Prof.Dr. Leo Ts-

chermak’ın yanında görevlendirilmiştir. Yüksek Ziraat Enstitüsü döneminde ve İstanbul Üniversitesi’ne katıldıktan sonra, çeşitli tarihlerde altı defa ikişer yıl senatör olarak Orman Fakültesi’ni Üniversite Senatosu’nda temsil etmiştir. Ayrıca Atatürk Devrimleri Araştırma Enstitüsü Yönetim Kurulu üyeliği yapmış ve TÜBİTAK’ın 1980 yılı Hizmet ödülünü almıştır.

Prof.Dr. İbrahim Atay, Fikret Saatçioğlu’nu “*Zira uzun yıllar insanüstü bir gayretle gerçekleştirdiği çok yönlü hizmetleriyle bir fâni adını aşarak, daha hayatta iken, adeta müesseleşmiş bir isim*” (Atay, 1983) olarak tanımlamaktadır. Atay’ın vardığı bu yargının arkasında şüphesiz Saatçioğlu’nun hocalığı yanında, meslektaşlarıyla bütünleşmesi, örnek bilimsel yaklaşımı ve kişiliği yatmaktadır. Saatçioğlu’nun Almanya’da Prof.Dr. Ludwig Fabricius’un yanında daha doktora yaparken, yalnızca doktorasıyla meşgul olmadığı, Türkiye Silvikültürü ve Türkiye Ormanları için düşünceler üretmeye başladığını, kürsü arşivinde yer alan küçük “arazi not defterinden” görmek mümkündür. Hocanın çalışmalarında; ülke ormanlarının bakımından gençleştirilmesine, erozyon sorunundan ağaçlandırma tekniklerine, tohumdan kavakçılığa kadar uzanan geniş bir alanda yer alan sorunlar yumağını çözmeye yöneldiği görülmektedir. Saatçioğlu’nun gözünde sorunlar yumağı içerisinde ormanların bakımı ve gençleştirilmesi, erozyonla boğuşan ülkenin ağaçlandırılması sorunları özel bir öneme sahiptir.

Yerleşim yerlerine yakın ormanların, devlet veya müteahhitler eliyle alabildiğince tahrip edildiği, birçok yerde ormanların tamamen ortadan kalktığı, verimli ormanların henüz işletmeye açılmadığı, tespit edilen ormanların büyük bir kısmının yapı ve kuruluşunun bozuk olduğu, ciddi bir ormansızlaşma tehdidinin yaşandığı 1940’lı yıllarda Saatçioğlu, “*Türkiye’de orman davası, büyük çapta bir ağaçlandırma davasıdır*” sloganıyla yola çıkmış, memleketin katlanarak artan orman ürünleri ihtiyacının karşılanması ve ormanların çok önemli kolektif faydalarının emniyet altına alınmasının ağaçlandırmayla mümkün olabileceğini görmüştür. Türkiye Ormanları ve ormancılığı için çıktığı bu yolda, Orman Genel Müdürlüğü’nün desteğini almadan ve meslektaşlarda bir zihniyet değişikliği sağlamadan başarılı olunamayacağını gören Saatçioğlu, 1940’lı yıllardan itibaren ilk örnek çalışmaları yapmış, meslektaşlarla birlikte kısa sürede önemli adımlar atmıştır. Saatçioğlu’nun en büyük hedeflerinden biri, tohumdan fidana, fidandan ağaçlandırmaya giden adımları, ülkenin tamamında bilimin gereklerine uygun bir şekilde atabilmek olmuştur. Böylesi bir hedefe sahip olmasına rağmen, Saatçioğlu sadece ağaçlandırmaya odaklanmanın, harap durumdaki ormanların yapısının daha da bozulmasına neden olacağını görmüştür. Büyük bir ustalıklı ve eş zamanlı olarak, tüm silvikültürel uygulamaların ülke ormancılığında kullanılır hale gelmesine yönelik planlar yapmıştır.

Saatçioğlu, pek çok ormancı meslektaşın bırakınız kullanmayı, adını dahi duymadığı; ağaç tırmanma aletlerini, tohum çıkarma, temizleme, ekim makine ve ekipmanları ile fidanlık makinalarını ya yurt dışından getirttiği, ya da benzerlerini Türkiye’de yaptırarak, mesleğe kazandırdığı görülmektedir. Halen faal olan ve Türkiye’nin ilk tohum test laboratuvarı unvanına sahip kurum, Saatçioğlu tarafından 1942 yılında Silvikültür Anabilim Dalı’nda kurulmuştur. Bugün orman ağaçları tohumlarından söz edebilen bir meslektaş topluluğunun oluşmasının ilk adımı o günlerde atılmıştır. Ekolojik farklılıkları dikkate alabilmek için, ülkenin her yerine dağılmış yeterli sayıda fidanlık ve bu fidanlıkların ihtiyaç duyacağı yeterli tohum kaynağını tedarik etmeyi hedefleyerek sürdürülebilir bir ağaçlandırma düzeninin kurulmasına gayret etmiştir. Orman Genel Müdürlüğü’nün çalışmaları desteklemesiyle “Türkiye’de fidanla orman yetiştirilmez” fikri kafalardan çıkarılmış ve dikimle orman yetiştirme çalışmaları, Türkiye ölçüsünde ve başarı ile yaygınlaşmıştır. Bu başarı o kadar yükselmiştir ki, meslektaşlar yıllık 300 000 hektar ağaçlandırma düşünmeye başlamıştır. Ne yazık ki, bugün kapatılan fidanlıklar ve tesisler ile önemli güncel ormancılık sorunlarımızın yazı konusu edilmesi gerektiği bir dönemde, mesleğe emek ve vizyon vermiş bilim insanları tartışmaya açılmaktadır.

Saatçioğlu bir yandan fidanlıkların kurulmasında aktif rol alırken, diğer taraftan ülke-

miz orman ağaç türlerinin ilk doğal gençleştirme çalışmalarına önce meşe ardından kayın ile başlamıştır. Saatçioğlu (1940)’nun, Doçentlik tezi olarak hazırladığı, “Belgrad Ormanı’nda Meşenin Silvikültürce tabii tutulacağı muamele, Ekolojik esaslar, Teknik teklifler” adlı çalışması ile ülkemizin bu alandaki ilk akademik temelleri atılmıştır. Meşe ve Kayında siper durumu ile yapılmış gençleştirmelerde başarı elde edilmiştir ve bu meşcereler bugün ağaçlık çağında olup Anabilim Dalımız hocaları tarafından yeni araştırmalara konu edilmiştir. Saatçioğlu, bu çalışmalar yanında, hızlı gelişen tür plantasyonları ve orijin denemeleri konularında da çalışmaya başlamıştır. Ormancılığımızda orijin meselesinin gündeme gelmediği dönemde, 1939 yılında IUFRO’nun önderlik ettiği uluslararası orijin denemesine katılarak, ülkemizi temsil etmiştir. Birçok Avrupa ülkesi bile denemede yer almazken, Türkiye projeye katılan 16 ülkeden biri olmuştur. Saatçioğlu’nun 1940’larda önem verdiği bu mesele, ormancılığımızda ancak 20-25 yıl sonra gündeme gelmiştir.

Ülke ormancılığının ihtiyaç duyduğu insan kaynağının yetiştirilmesine de kayıtsız kalmayan Saatçioğlu, bir taraftan her yere yetismeye çalışırken, diğer yandan ilk önce Besalet Pamay, İbrahim Atay ve Suad Ürgenç hocalarımızı yetiştirmiş, ardından Tolgay Odabaşı ve Hüseyin Aksoy hocalarımızı kürsüye alarak, bilim insanı sayımızı artırmaya çabalamıştır.

Türkiye ormancılığında 1950-1960 dönemi, diğer çalışmalarının yanında, Silvikültür Enstitüsü’nün ülkenin değişik orman alanlarında mesleki ekskürsiyonlara rehberlik ettiği bir dönemdir. Saatçioğlu veya Orman Genel Müdürlüğü’nün talebi üzerine, hemen hemen 1-2 yılda bir, Türkiye’nin çeşitli orman bölgelerinde geniş katılımlı silvikültür ekskürsiyonları veya tatbikatları düzenlenmiştir. Tatbikat sonuçlarından daha fazla meslektaşın faydalanmasını sağlamak üzere bunlar yayın haline getirilmiştir (Saatçioğlu, 1954; Saatçioğlu, 1955; Saatçioğlu, 1962; Saatçioğlu ve Pamay, 1962). Bunu Atay (1983) şu şekilde vurgulamaktadır: “1954 yılından buyana, Türkiye’nin çeşitli orman mıntıkalarında Orman Genel Müdürlüğü’nün ve mahalli teşkilatın her kademesinden birçok orman yüksek mühendisinin katıldığı 22 mesleki ekskürsiyon ve tatbikatı programlaştırmış ve bu tatbikatların teknik ve ilmi yürütücülük yapmıştır”. Atay (1983) bu meslek içi eğitimleri “Uzunca bir süreden beri sağlığı arazide yorucu dolaşımlara elverişli olmamasına rağmen, ormanları çoğunlukla yüksek dağlık arazide yer alan ülkemizde, pratikten gelen her yardım isteğine koşmuş, isabetli bilimsel öneriyle yetinilmeyip, bizzat mahallinde, ekskürsiyonlar tertipleyerek, uygulamaların nasıl yapılması gerektiğini teknik elemanlara ormanda göstermiş, sağlığını devamlı surette tehlikeye atmaktan çekinmiştir” sözleriyle anlatmaktadır (Hocamız 1962 yılında bir kalp krizi, 1977 yılında bir kalp spaz-

mı geçirmiştir). Bu tatbikatlarda dikkat çeken bir husus, Saatçioğlu tarafından, konuşmaları ve ses kayıtlarını almak üzere bir asistan ve OGM (Orman Genel Müdürlüğü) teknik elemanlarından birini görevlendirmesidir. Bu ekskürsiyonlarda birçok saf ve kanşık doğal meşcereler geniş bir meslektaş katılımı ile etüt edilip irdelenmiş, meşcerelerin bakım gereksinimleri yerinde yapılan örnek uygulamalarla ortaya konmuş ve daima “devamlılık” ilkesinin önemi vurgulanarak, özellikle makta (kesim alanı) üzerinde doğal gençleştirme çalışmalarına başlanmasının önemi belirtilmiştir.

Saatçioğlu 1959 yılında “*Türkiye’de Örnek Devlet Orman İşletmeleri olabilecek vasıfları haiz ormanların tefriki ve teşkilâtlandırılması*” işine odaklanmış- tır. Orman Genel Müdürlüğü, Saatçioğlu başkanlığındaki komisyonun teklifine uyarak, 1962 yılı başından itibaren İstanbul-Bah-

çeköy, Dursunbey-Değirmeneğrek, Demirköy-Karamanbayırı, Elmalı-Çıgılıkara-Koçova ve Antalya-Düzlerçamı ormanlarını “*Örnek Devlet Orman İşletmeleri*” olarak açmıştır (Saatçioğlu ve Ark., 1960). “*Bakanlığı sırasında İstanbul Orman Bölge Araştırma müessesesi müdürlüğünü kurdurmuş (1975), sonra da gelişmesine Kürsü Başkanı olarak yardımcı olmuştur*” (Atay, 1983). Ayrıca Belgrad Ormanı’nın bir silvikültür uygulama ormanına dönüştürülmesini hızlandırmış, değişik meşcere tiplerinde çeşitli bakım müdahalelerinin ilk örneklerinin ortaya konmasını sağlamıştır.

1963 yılında Türkiye’de yaş sınıfları yöntemine geçme hazırlıklarına başlanmış ve ilk defa Örnek Orman İşletmelerinde uygulanmasına karar verilmiş, 1965 yılında da Antalya Orman Bölge Müdürlüğü (OBM) ormanlarında uygulamasına (Kızılçam, Karaçam ve Toros sediri)

başlanmıştır. 1966 yılında Antalya OBM mıntıkasında, biri örnek işletmelerde, diğeri OBM ormanlarında olmak üzere iki tip plan uygulaması yapılmıştır. Bu Amenajman planları birbirinden farklıdır. Örnek işletmelerde Saatçioğlu’nun rehberliğinde, Pamay’ın direktifleri veya çoğu uygulamaya bizzat katılarak birçok yöntem (değişik gençleştirme yöntemleri, diri örtü mücadeleleri, değişik toprak işleme şekilleri, tohum takviyesi, kozalaklı dal serme vb.) denenmiştir. Antalya OBM Kızılçam ormanlarında ise uzun tartışma ve değerlendirme sonunda, OGM’den izin alınarak Büyük Alan Siper Yöntemi ile gençleştirmeye başlanmıştır. Diğer çalışmalarda olduğu gibi, Kızılçamın silvikültüründeki gelişmelerde de Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu başta olmak üzere, Prof. Dr. Besalet Pamay’ın öncülüğü yadsınmaz bir gerçektir. Saatçioğlu ve Pamay Kızılçam ile ilgili birçok

Resim 2. Prof. Dr. Fikret Saatçioğlu

ekskürsion ve toplantı düzenlemiş, araştırmalara girişmiş ve yayınlar yapmıştır. Bu uğraşlar sırasında elde edilen başarılar gelecek için ümit verirken, karşılaşılan başarısızlıklar, zaman zaman cesaret kırmış ve hatta birçok kişide, Kızılçamın doğal gençleştirmesinde, alana dayalı gençleştirme kesimlerinden vazgeçerek, tekrar seçme kesimlerine dönüş eğilimleri doğurmuştur. Ülkemiz Kızılçam ormanları için, uygun gençleştirme yöntemleri seçilse de, bu yöntemlerde bazı işlemlerin şekli ve zamanı konusunda, türe özgü ve yetiştirme ortamı ile ilgili yeterli araştırma ve uygulama olmadığından bazı sorunlarla karşılaşmıştır. Bu sadece Kızılçamda değil Doğu ladini başta olmak üzere diğer ana ağaç türlerimizde de karşımıza çıkmıştır. Sorunları neden-sonuç ilişkileri içerisinde ve bilinçli bir biçimde ele alan bilim insanlarımız ile uygulamacıların cesaret ve gayretle sürdürdükleri çalışmalar Kızılçamın Silvikültürüne önemli katkılar yapmıştır (Odabaşı,1983).

Saatçioğlu'nun 1935 yılında çıktığı yolda eriştiği hedefleri anlayabilmek için, kürsü arşivinde halen örnekleri yer alan meslektaş mektuplarına bakmak yeterlidir. Bu mektuplar, bırakınız meslektaşını ezen, hocasıyla alay eden bir ilişkiyi, tam bir mesleki dayanışma ortamının kanıtıdır. Nitekim Saatçioğlu 26 Şubat 1982 günü, 1980-1981 döneminde emekliye ayrılan öğretmen üyeleri için düzenlenen törende: "...Silvikültürel bilgi ve tecrübelerimizin kitap sayfalarından mesleki uygulama alan-

larına aktarılmasında kendileriyle bütünleşmeğe çalıştığım her kademedен bütün tatbikatçı meslektaşlarımdan daima çok büyük ilgi ve hüsnü kabul gördüm. Zor koşullar içinde bulunmalarına rağmen önerilerimizi büyük bir şevkle yerine getirmeye çalışan ormancılık camiamızın değerli mensuplarına burada takdir ve teşekkürlerimi ifade etmeden geçemeyeceğim..." (Saatçioğlu, 1983) sözleriyle akademi - uygulayıcı birimler ilişkisini ortaya koymuştur.

Merhum Saatçioğlu'nun meslek camiasına bakışı yukandaki cümlelerle tarihe mal olmuşken yine yukarıda özetlenen uzun yıllara yayılmış çabalar ortadayken, hayata veda edişinin üzerinden 38 yıl geçtikten sonra;

"Başkasının yalancısıyım. Bu olay olduğunda henüz Antalya'da dahi değildim... Mesele kızılçamda doğal gençleştirme konusundaki BÜYÜK BAŞARI-SIZLIK. "Yaş sınıfları metoduna göre her yıl belirli miktarda alan gençleştirilmesi gerekiyor ya işte bu konuda çok büyük zorluk yaşıyor arkadaşlarımız. Yaş sınıfları metoduna göre yapılan yeni planlar Bölge Müdürlüğünde büyük bir heyecanla karşılandı (1965 yılı)". "...Büyük bir şevkle ve emekle silvikültür planları hazırlandı. Bu konuda eldeki tek kaynak Prof. Besalet PAMAY'IN 3 veya 4 sayfadan oluşan örnek Silvikültür planı isimli bir broşürdü..."

cümleleriyle bir girizgah yapılabilmiş ve ardından konu "hocaya" getirilerek "...Artık Antalya'da hoca ne derse o, başka bir şey düşünmek bile büyük

hata..." ifadeleriyle, sözüm ona içinde bulunulan "çaresizlik ve mahkûmiyet" ortaya konabilmiştir. Sorumluluk sahibi hiçbir insan, "başkasından duydukları" üzerine kanaat oluşturmaz. Bu nedenle konunun aydınlatılması ve düzeltilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Pamay, örnek işletmelerde çalışırken, Antalya OBM kendisinden amenajman planlarını kritik etmek üzere yardım talebinde bulunmuştur. Bunun üzerine 3 Serinin amenajman planları kendisine gönderilmiş ve Pamay değerlendirmesini bir rapor haline getirerek OBM'ne göndermiştir. Bu raporda, gerçek tablo ve verilere dayalı Kızılçam, Karaçam ve Toros sediri için örnek silvikültür planları hazırlanmıştır. Antalya OBM, sözkonusu raporda verilen bilgi ve örnek silvikültür planlarını kapsayan notlar hazırlayıp teknik elemanlarına dağıtmıştır.

Sözkonusu yazıdaki ifadeler aslında o güne kadar yapılan çalışmalardan da, Prof.Dr. Besalet Pamay hocamızın kitabı ve içeriğinden de haberdar olunmadığını göstermektedir. Üstelik sadece hocaların değil, meslektaşların emeklerini de "Büyük Başarısızlık" olarak tanımlamaktadır. Oysa bilimsel yaklaşım, bir olayın/konunun objektif değerlendirmesinin, ancak ve ancak o günün koşullarıyla birlikte ele alınırsa bir anlam kazanır. Bugünkü bilgilerle ve koşullara göre geçmişin değerlendirmesi, bilimsel yaklaşıma uymadığı gibi, başta Ülkemiz silvikültür bilimine ve ormancılığına büyük katkılar yapmış Prof.Dr. Fik-

Resim 3. Belgrad Ormanı Meşe Doğal Gençleştirme Alanı. Hoca Sandalyede (03.11.1978).

ret Saatçioğlu olmak üzere, o gün mesleğe hizmet edenlerin bilgilerine ve emeklerine vefasızlıktır. Yaş sınıfları yönteminin altmışlı yıllardaki ilk uygulamalarında, eğitim, öğretim, araştırma, uygulama (teşkilat) olarak hangi güç, hangi teknik ve hangi birikim ile girilebildiğinin bilinmesinde yarar vardır. Tasarlanan silvikültür planların ne kadarının hayata aktarılabildiğini, başarıyı etkileyen, korumadan sosyal faktörlere kadar uzanan pek çok değişkenden hangilerinin, ne ölçüde kontrol altına alınabildiğini, kontrol edilemeyenlerin ne kadarının alınan eğitimden ne kadarının “teşkilat kapasitesinden” kaynaklandığını görmek gereklidir.

Pamay, Antalya OBM ormanları için hazırladığı raporu, daha sonra yayın haline getirmiştir (Pamay, 1966). Üstelik 64 sayfalık bu eser, Silvikültür Anabilim Dalı hocalarının bilimsel anlayışa uygun olarak, “başarısızlıkları

ya da doğal gençleşmede yaşanan sorunları gizlemediğinin” en önemli kanıtıdır. Nitekim, Prof.Dr. Pamay kitabına “*Türkiye’de Yaş Sınıfları Metodu-nun Uygulanmasından Doğan Gençleştirme Sorunları*” başlığını uygun görmüş, Önsöz’de “*Yaş sınıfları medodu, Türkiye ormancılığı için yeni bir çığır-dır. Türk Ormancısına teknik çalışma sevgisini aşılayacaktır. Bu sevgide de elbette güçlükler vardır. Sebat etmek ve gayret göstermek suretiyle başarıya ulaşmak büyük bir problem olmayacaktır...*”. “*... yaş sınıfları amenajman metodu, herşeyden evvel tatbikatçılara Türkiye’de yeni bir ormancılık anlayışı ve tatbikatına imkan vermektedir. Tatbikatının zor tarafları vardır, ama kanaatimizce bu metod basit, dinamik ve kullanışlıdır. Zamanla Türkiye’de yerleşeceğine ve bu metodla büyük başarılar sağlanacağına kani bulunmaktayız ve bunu gönülden arzulamaktayız...*” diyerek, sorunları

açıkça ortaya koymuştur. 18-24 Mayıs 1970 tarihleri arasında Antalya’da yapılan Silvikültür ve Amenajman Semineri’nde de konu bütün yönleri ile tartışılmıştır. Üstelik bu tatbikatta OGM üst düzey teknik elemanları da yer almıştır. Sözkonusu yaş sınıfları uygulamasındaki sorunlar, çeşitli kongre ve toplantılarda değişik yönleri ile ayrıntılı olarak tartışılmıştır. Ayrıca başta Pamay olmak üzere değişik hocalar tarafından, sorunların sebeplerini açıklayan birçok yayın yapılmıştır.

İçinde bulunulan koşulları tam görebilmek için “eksik altyapı ile” gençleştirmeye başlanma gerekçesini de bilmek gereklidir. Pamay (1966) “*Çok uzun yıllar, özellikle Cumhuriyet devrin-den önce ve sonra Türkiye Ormanlarında uygulanan seçme (münferit seçme), modern bir işletme şekli olmasına rağmen, ekstansif ormancılık şartları, ağaç türleri terekkübü, teknik*

çalışma imkânsızlıkları sebebiyle başarıya ulaşamamış: hatta yurt ormanlarının ormancı eliyle tahribine götüren, verimlerini azaltan ve kalitelerini düşüren bir metod olmuştur. Kanaatımıza göre, amenajman planlarında yer almış ve uygulanmış olan seçme kesimlerinin en büyük mahzurlarından birisi, Türkiye ormanlarında ve Türk ormancılarının kafalarında “gençleştirme” fikrine yer vermemiş olmasıdır. Bu gerçekten öyle bir köklü boşluktur ki, Türk ormancısı hala, ormancılık tatbikatında, bu yüzden ormanı tabii ve sunî olarak gençleştirmenin yabancı- sı kalmaya mahkûm bırakılmış- tır” diyerek, mevcut bilgilerle denemeler yapmaktan başka çare olmadığını ortaya koymaktadır. Yazarnın “BÜYÜK BAŞARISIZLIK” ifadesiyle eleştirdiği de budur!

Yazarın yazdığı bir diğer ifade “...bir işletme müdürü hocanın sesini bir teyp cihazına kayded- der. Hani ilerde çalışmalar so- nucunda yeniden başarısızlık yaşanır...” şeklindedir. Yaza- rın söz ettiği işletme müdürü- nün kim olduğu, kaydın nerede tutulduğu bir rivayetken, Silvi- kültür Anabilim Dalı arşivinde yer alan “Sayın Saatçioğlu’nun toplantı ve ekskürsiyon” kayıtları bir gerçektir. Saatçioğlu hoca tüm toplantı ve teknik geziler- den sonra, tutulan notları, alı- nan ses kayıtlarını deşifre ettir- miş ve yazdırmıştır. Gariptir ki, sonraki kuşaklar bilimsel amaç- larla yararlı olsun diye tutturulan kayıtlar “dedikoduların yarattığı yanlışlıkları” düzeltmek için kullanmak zorunda kalmıştır. Bu kayıtlardan öğrendiğimize göre, yapılan uygulamaların so-

nucunu görmek amacıyla 18-24 Mayıs 1970 tarihinde Antalya’da Silvikültür ve Amenajman se- mineri yapılmıştır. Bu seminere Orman Fakültesi’nden Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu, Prof.Dr. Besa- let Pamay, Prof.Dr. İbrahim Atay, Prof.Dr. İsmail Eraslan, Prof. Dr. Abdülkadir Kalıpsız ve Prof. Dr. Tolgay Odabaşı katılırken, OGM ve ormancılık araştırma kurumlarından yaklaşık 70-80 kişi katılmıştır. Bu toplantının makaralı teyp ile yapılmış kaydı, 12 arkalı önlü makara tutmuş- tur. **Kayıtların çözümü, Silvi- kültür Anabilim Dalı arşivinde yer alan 5 harita metot defte- rindedir.** Ayrıca bu defterlerde- ki bilgiler seminer notu haline getirilmiştir (Saatçioğlu, 1979; sayfa 308). Söz konusu defterler incelendiğinde, Kızılçam genç- leştirme çalışmalarının 1965 yılında başladığı, Pamay’ın dü- zenli olarak uygulama sahala- rına geldiğini, birçok yöntem ve uygulama esaslarını bizzat dikte ettirdiği görülmektedir. Kayıtları göre Prof.Dr. Saatçioğlu kapa- nış konuşmasında **“Söz konusu başarısızlıkların dahi bir başarı olduğunu, en azından bundan sonraki kuşağın bu yöntemleri denemek zorunda kalmayaca- ğını”** belirttiği görülmektedir. Yaptığı hizmetleri ile her zaman meslek camiasında takdir gö- ren zamanın saygıdeğer Antalya Orman Baş Müdürü M. Yalçiner ise; **“Hocamız bizim rehberimiz biz onların neferleriyiz”** diyerek bilime saygılı ve açık tutumunu ortaya koymuştur.

Meşhur 1970 Antalya semine- rinden sonra, sadece Saatçioğ- lu hocamızın değil, silvikültür kürsüsünün diğer hocalarının,

Ormancılık Araştırma Kurum- larının ve bu mesleğe gönül ver- miş başta Mehmet Yaka olmak üzere birçok meslektaşın da Kızılçam çalışmalarına kesintisiz ve yoğun olarak devam ettikleri- ni, yayınlanmış bilimsel eserler de kanıtlanmıştır. Bu kapsam- da, Prof.Dr. Saatçioğlu hocamız 1971 yılında Turan Özdemir’e “Antalya Bölgesinde Kızılçam (*Pinus brutia* Ten.) Ormanları- nın Tabii Gençleştirme Olanak- ları Üzerinde Araştırmalar” adlı doktora tezini vermiştir. Prof.Dr. Saatçioğlu’nun yaptırdığı tez bu- gün Kızılçamda geline nokta- ya erişmeyi sağlayan önemli çalış- maların başında gelmektedir. Saatçioğlu ile birlikte, rahmetli Dr. Turan Özdemir’e mesleğin minnet borcu vardır. Yine meş- hur Antalya toplantısından son- ra, Saatçioğlu Hocamızın görev- lendirmesiyle, Suad Ürgenç ho- camız 1970-1975 yılları arasında “Antalya Yöresi Alçak ve Yüksek Kademe Kızılçam Ormanlarında Tohum Veriminin Değişimi” ko- nulu çalışmayı, meslektaş işbir- liği ile gerçekleştirmiştir. Besalet Pamay Hocamızın, 1970 yılında Mersin, 1970 ve 1973 yılları ara- sında ise Muğla Baş Müdürlük- lerinde, Kızılçam silvikültürüyle ilgili aktif rol aldığı görülmekte- dir. Bu örneklerin yaşandığı or- tadayken, “...Artık iş başa düş- müştür. Problemi tatbikatçılar çözecektir. Ama nasıl?” şeklinde bir yargıya erişmenin mantığı ve insafı anlaşılamamıştır.

Yazara göre; “...değerli tatbikat- çı arkadaşlarımızın iş başa dü- şünce tabiatı okumak suretiyle öğrendikleri bilgiler...” bugünkü başarıyı getirmiştir. Yazarnın ifa- desiyile “...Kısa sürede anlaşıldı

Resim 4. Antalya Hacıbekar (1 100 m) Kızılçam Gençleştirme Alanı, Doktorantı Turan Özdemir ile Birlikte (08.08.1978).

ki hoca'nın Bavyera Kara Ormanlarda ve Avusturya Alplerinde gördüğü gençlik ile burada göremediği gençlik arasında önemli bir fark vardır. Orada su açığı yok, üstelik su fazlası var. Burada ise müthiş bir su açığı var...." gerçeği, ne Saatçioğlu ne Pamay ne de diğer bilim insanlarınca görülemedi fakat "doğanın gerçek hoca olduğunu fark etmiş" meslektaş bunu anlamış ve sorunu çözüvermiştir! Oysa bu bilgilerin neredeyse tamamının, küçümsemeye çalıştığı hocalarca 40-50 yıl önce bilindiği ile ilgili çok sayıda yayın vardır. 1970 Antalya Mayıs seminerinin hemen ardından, Prof. Dr. Saatçioğlu'nun "Silvikültür II- Silvikültürün Tekniği" kitabı yayınlanır. Bu kitabın Kızılçam bölümünde "... Yeteri kadar gelişmiş ve kuvvetlenmiş olan bu fidanlar, ilkbahar ve yaz mevsiminin kuraklığına büyük ölçüde dayanırlar ve kayda değer kayıp-

lara uğramazlar. Buna karşılık ilkbahar ve onu izleyen aylarda ki tohum dökümlerinden meydana gelen fideciklerin önemli bir kısmı yaz sıcaklığı ve kuraklığından yok olurlar..." (Saatçioğlu, 1971) ifadesi bulunur. Bulunur bulunmasına da, Bavyera ile Akdeniz farkını ihmal eden hoca bu bilgiyi uygulamaya sevk edemezken, doğayı gözlemleyen meslektaş, durumu görmüş ve çözümü bulmuştur! Eğer yazara inanırsak, Saatçioğlu'nun Turan Özdemir'e yaptırdığı Doktora tezinde yer alan "...Alçak ve orta zonlarda yeralan Kızılçam yetiştirme muhitleri bir kuraklıkla karşı karşıyadır. ...Saptanan kuraklık, gençleştirmenin başarısını kısıtlamaktadır. Alçak zonlarda yüksek yağışlar saptandığı halde toprak neminde büyük açıklar olmuştur" (Özdemir, 1977) ifadelerini "farkında olmadan" teze girmesine göz yummuştur! Bu kanıtlardan da görüldüğü

gibi, "Bavyera Kara Ormanları ve Avusturya Alpleri" ile Akdeniz iklimi arasındaki farkı bilmeyen hiçbir Silvikültürcü yoktur!.

Besalet hoca 1966 yılında "Kızılçam alçak ve sıcak mntikalarda hemen her yıl bol kozalak ve tohum tutabilmektedir. ...yüksek mntikalarda 2-3 yılda birdir" demiş olsa da, yazara göre çaresiz meslektaş, ancak iş başa düşüp doğayı hoca kabul edince "Kızılçamlarda bol tohum yılı diye bir şey yoktur. Her yıl tohum verirler ama az, ama çok" gerçeğini görür hale gelmiştir. Meslektaşın eriştiği bu yargıda, Suad Ürgenç hocamızın, "ağaç üzerinde çeşitli yıllara ait kozalaklar bulunması ve tohum dökümünün bütün yıl devam edebilmesi nedeniyle, Kızılçamda her yıl bol kozalak ve tohum olduğu tahminlerinin yanıltıcı olduğu" (Ürgenç, 1967) saptamasının da bir katkısı olmasa gerek-

tir!! Turan Özdemir'in Doktora çalışmasında yer alan "Alçak zonda her yıl tohum saplanmasına karşın, deneme süresince orta ve yüksek zonlarda tohum dökümünün 3 yılda bir bol tohum verecek şekilde seyrettiği görülmüştür" (Özdemir, 1977) saptamasını belki de yazar, "tatbikatçı" hanesine yazmayı uygun görmektedir! Meşhur Antalya seminerinde (1970) küsmüş Saatçioğlu'nun (1979) "...Kızılçam meşcerelerinde her yıl ve her ağaçta bol kozalak meydana geldiği hakkındaki genel kanaat yerinde değildir... Ancak normal gelişmiş meşcerelerde ve bilhassa aşağı rejyonlarda ve galip ağaçlarda her yıl veya iki yılda bir zengin kozalak teşekkülü olur... Üstelik 3 yıl hatta bazı ahvalde 5 yıl kadar toprakta çimlenmeden bekleyebilirler" ifadelerini hangi "tatbikatçıdan" öğrendiği soruşturulması gereken bir durumdur! Yazarın ifadelerine inanmak gerekirse, Suad Ürgenç Hocamızın 1971-1976 yılları arasında Antalya yöresindeki iki farklı Kızılçam alanında yürüttüğü "Kızılçamda Tohum Verimi Araştırmasını" (Ürgenç, 1977) meslektaşlarla hiç bir ilişki kurmadan yürüttüğüne de inanmak gerekmektedir.

Sayın Yazar, Turan Özdemir'in Doktora tezinde fiilen yapılan uygulamaların sonucu olarak: "Tıraşlama kesimleri yapılan alana kozalaklı dalların serilmesi tabii gençleştirme yönünden en başarılı çalışma şekli olmaktadır" (Özdemir, 1977) bulgusunu acaba kimin başarısı olarak görmektedir? 1966 yılında Prof. Dr. Besalet Pamay da "... gereki-

yorsa toprak işlenmeli; bu işleri, kozalaklı dalların serilmesi takip etmelidir..." demiştir. Ayrıca Yazarın zannettiğinin aksine, Kızılçam ormanlarında hiçbir şekilde derin toprak işleme ve şiddetli bir diri örtü temizliği önerilmemiştir. Aksine Besalet hoca "...Toprağın sathan gevşetilmesi..." (Pamay, 1966) ifadelerini kullanmaktadır. Turan Özdemir'in doktora denemelerinden ise "Toprağı ince bir tabaka halinde örten, ibre ve kozalaklarda oluşan bir örtü, gençlik için en iyi ortamı yaratmaktadır. Bu durum, yangın kültürünün kullanılmaması halinde, tabii gençleştirme alanlarının bütün örtünün temizlenerek, bir bahçe haline getirilmesine gerek olmadığı gerçeğini de ortaya koymaktadır" sonucu alınmıştır. Özdemir, örtünün fazla olduğu yerlerde tırmıkla yapılacak bir işlemin etkili olduğunu da belirlemiştir (Bu işlem yukarıdaki ifadesinden de anlaşıldığı gibi mineral toprağın tamamen açığa çıkarılması ve derin işlenmesi anlamında değildir). Yazar, toprak işleme konusunda şunları ifade etmektedir; "Toprağı işlersen rutubetin derinlere kaçmasının hızını arttırsın. Fidenin kökleri ise bu hıza erişemez, kururlar. Burada bazı arkadaşlara ters gibi gelen bu konuyu biraz açmam gerekiyor kanaatindeyim. Toprağın derin işlenmesi, yetişme muhiti potansiyel verim gücünü yükseltir. Peki neden burada zararlı olmaktadır". Bu konuyu Suad Ürgenç ve Melih Boydak hocalarımız 30 yıl önce kısaca şöyle ifade etmektedirler: "Akdeniz Ekosistemleri ile tüm kurak ve yarı kurak alanlardaki ağaçlandırmalarda,

başarıyı kısıtlayan ana etken vejetasyon dönemindeki su açığıdır. Bu nedenle, ağaçlandırmalar için yapılacak diriörtü temizliği ve toprak işlemede, yağışların toprakta depolanması ve vejetasyon döneminde de topraktan nem kaybının azaltılmasını sağlayacak yöntemlerin uygulanması gerekir" (Ürgenç ve Boydak, 1992; Ayrıca bakınız: Boydak ve Ark., 2006).

Yazar yer yer gerçeklerden uzaklaşma durumunu öylesine abartmış ki "Tohumlar ne zaman çimlenir? Kitaba bakarsan yok sıcaklık 25 dereceyi bulacakmış, yok efendim rutubet şöyle olacakmış, bunları geçin efendim, hem de çabuk geçin" diyebilmiştir. Hiçbir hocamızın kitabında böyle bir ifade bulunmamaktadır! O dönem Kızılçamda tartışma konusu olan ve yöreye değişen sonbahar ve ilkbahar çimlenmeleri konusuna açıklık getirmek amacıyla, mesleğe gönül vermiş Şevket Ayhan tarafından yazılmış bir makalede ilk defa dile getirilmiştir (Ayhan, 1983). Bu makalede tohumun çimlenme şartları bilimsel bilgiler ışında değerlendirilmiştir.

Yazar, 1989 yılında Denizli Eski kursiyonuna katıldığını belirtmekte ve o geziyle ilgili "kendi hatırladığı" anılarını paylaşmaktadır. Denizli teknik gezisine merhum Prof. Dr. Tolgay Odabaşı ile merhum Prof. Dr. İbrahim Atay, merhum Prof. Dr. Suad Ürgenç, Prof. Dr. Hüseyin Aksoy ve o dönem Araştırma Görevlisi olan ve Yazarın yazısında kullandığı resimde de görülen Prof. Dr. Gülen Özalp ka-

tlmıştır. Geziye katılan öğren-cilerden bazıları bugün emekli olmuşken bazıları bilim, araştırma ve uygulama birimlerimizde çalışmaya devam etmektedir. Her ekskürsiyon, tatbikat veya toplantıda fikir ayrılıkları olabilir ve bilimsel bir tartışma her zaman yapılır. Ancak Özalp ve konuşulan o dönemki yüksek lisan öğrencileri, toplu halde böyle bir olayın gerçekleşmediğine hemfikirler. Yazar, ya başka bir ekskürsiyonla karıştırmakta, ya da hafızası kendisini yanıltmaktadır. Yazar yazısında ülkenin uygulamacı, araştırmacı ve bilim insanlarının omuz omuza vererek yıllarca sürdürdüğü çalışmaları, sanki bitmiş, bilim insanlarınca terk edilmiş gibi göstererek büyük bir yanlış içerisine girmekte, sonraki ifadelerinde ise “bilimsel açıdan kabul edilemeyecek” başkaca yanlışlara kapı açmaktadır. Bu nedenle anlattığı birçok olayla ilgili açıklamaya ihtiyaç duyulmamıştır. Ancak Türkiye Ormancılığında birçok konuda öncülük yapmış Prof.Dr. İbrahim Atay (Kumulların ağaçlandırılması gibi), Prof. Dr. Suad Ürgenç (Ağaç ıslahı, tohum kaynakları olarak tohum meşcereleri ve tohum bahçelerinin oluşturulması gibi), Prof. Dr. Tolgay Odabaşı (Baltalıkların koruya dönüştürülmesi gibi) ve Prof.Dr. Hüseyin Aksoy (Bitki sosyolojisi ve orman toplumları gibi) hocalarımıza yazar ağır ifadelerde (“Hatta hocalar, bir şey değil de yazdığımız bunca kitap ne olacak demeye başladılar”... “alkışlamaları” gibi) bulunurken bizler bu ülkenin onlara vefaborcu olduğuna inanmaktayız.

Boydak ve Ark., (2006)’ın “Kızılçamın Biyolojisi ve Silvikültürü” adlı kitaplarında belirttiği gibi, Kızılçama özgü gençleştirme yöntemlerinde geline nokta da eğer ortada bir başarı var ise; bilim insanı, araştırmacı ve uygulamacıların ortak işbirliği ile ortaya koydukları yoğun çalışmaların bir sonucudur. Kızılçamın gençleştirme yöntemlerindeki zamana bağlı gelişme, birilerinin bir günde bulduğu bir yöntem değildir!

Kızılçam gençlestirmesiyle ilgili saptamalardaki yanlış bakış açısının kaynağını aslında, kendi ifadelerinden anlamak olanaklıdır. Yazar, adeta yüce Atanın arkasına saklanarak “Kendinize güvenin, kimseden medet ummayın, muhtaç olduğunuz bilgi doğada mevcut olup sizin onu bulmanızı beklemektedir” sözleriyle sözde gençlere yön vermekte, fakat bilimin eşsiz destekçisi Atatürk’ün **“Hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir”** sözünü unutmaktadır. “Cesur olun, hata yapmaktan korkmayın. Doğa her türlü hatamızı tamir eder” sözlerinin sahibi, yapılan hataların da bir ekolojik maliyeti olduğunu, topluma ve doğaya saygılı mühendislerin, bu maliyetin oluşmamasına özen göstermesi gerektiğini, uzun meslek deneyiminde keşfetmiş olması beklenirdi. Gençlere; **“Ormanı gezin, boş vakitlerinizde hiçbir işiniz olmasa dahi ellerinizi arkaya bağlayarak gezinin, isterseniz bu arada ılık da çalabilirsiniz. Ormanı hep alıcı gözle inceleyin”** derken, “bakmak ile görmek” farkını ne kadar dikkate almaktadır?

Gelecek, geçmişin bilgi birikimleri üzerine inşa edilir. Her insan bilgiyi kendi kazanmaya kalksaydı, insanoğlu hala yerinde sayıyor olurdu. Bunu Silvikültürün öncülerin Prof.Dr. Josef Nikolaus Köstler şu şekilde ifade etmektedir (Köstler, 1956’ya atfen Çalikoğlu, 2006): **“Ormancılıkta, özellikle silvikültürde çözüm “bir anda” ortaya çıkmaz. Bunu söyleyebilmek ormancılık mesleğinin daha en temel ilke ile esaslarından ve ruhundan yoksunluğun göstergesidir. Silvikültürde zamana ve mekana göre başarısızlıkların dahi başarıya ulaşmada inanılmaz katkılar vardır. Modern Alman Ormancılığının 20. yüzyıl başlarındaki teknik seviyesine gelişinde asırların başarı ve başarısızlıklarla dolu birikimi vardır”**.

Keşke sayın yazar bu bilgi birikimini, Antalya Orman İşletme Müdürü olarak görev yaptığı 1982-1985 yılları arasında yazsaydı da, birçok bilim adamı ve uygulayıcıyı araştırma yapmaktan ve Devleti araştırma için harcanan paraların külfetinden kurtarsaydı.

Sonuç olarak; Türkiye Ormancılar Derneği’nin resmi yayın organı olan Orman ve Av Dergisi, yayına başladığı günden bugüne, yayın sürekliliği, içerik zenginliği, bilimsel yaklaşımlara saygı, mesleki vefa noktalarındaki sağlam çizgisi, ciddiyeti ve güvenilirliği ile bilinmiştir. Bu dergide, bilimsel makalelerin yanında, bizzat uygulamada çalışan meslektaşlarımızın gözlem, görüş, düşünce ve önerilerinin hatta meslek yaşamlarında başlarından geçen anılarının

yer alması doğaldır ve hatta gereklidir! Ancak mesleki anı diye, bilimsel doğrulardan uzaklaşmamak, gerçekliği kuşkulu, başkalarını itham edici ifadelerden kaçınmak gereklidir. Şüphesiz, bilimin gerektirdiği sistematik ve metodik yaklaşımlardan uzak yazıların, yaygınlaşan bir mesleki tutum ve anlayışa dönüşme olasılığı riski vardır. Yayın kurullarının görevi, bir nedenle aranan nitelikleri sağlayamamış yazıları ayıklamak, meslektaşların yazılarının içeriklerinin geliştirilmesine katkı yapmak olmalıdır. Ülkemizde ormancılık alanındaki akademi-araştırmacı-uygulamacı dayanışması, Türkiye’de ve dünyada az sayıda kurumda ve meslek alanında görülebilecek örnek bir gelenek olarak süregelmiştir. Sürmelidir! Derginin yenilenen yayın kurullundan bunu beklemek hakkımızdır. Kamuoyuna saygılarımızla arz olunur.

Kaynaklar

Atay, İ. 1983: Prof.Dr. İbrahim Atay’ın konuşması. İ.Ü. Orman Fakültesi Öğretim Üyelerinden 1981 Yılında Emekliye Ayrılanlar İçin Düzenlenen Törende Yapılan Konuşmalar. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları 3056/332. İstanbul.

Ayhan, Ş. 1983: Kızılçamın tabii gençleştirilmesinde gözlemlerin bilimsel bulgular ışığında yorumu. Orman Mühendisliği, Ekim Sayısı, s. 14-18.

Boydak, M., Dirik, H., Çalıkoğlu, M. 2006: Kızılçamın (Pinus brutia Ten.) Biyolojisi ve Silvikültürü. OGEM-VAK (Ormancılığı Geliştirme ve Orman Yangınları ile Mücadele Hizmetlerini Destekleme Vakfı) Yayını, 364 s., Ankara.

Çalıkoğlu, M. 2006: İki Değerli Silvikültür Profesörünün Ardından. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt 56, Sayı 2, s. 89-108.

Odabaşı, T. 1983: Kızılçamın Doğal Gençleştirme Tekniğindeki Gelişmeler. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi. Seri B, Cilt 33, Sayı 1. İstanbul.

Özdemir, T. 1977: Antalya Bölgesinde Kızılçam (Pinus brutia Ten.) Ormanlarının Tabii Gençleştirme Olanakları Üzerinde Araştırmalar. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 27, Sayı 2, s. 239-293.

Pamay, B. 1966: Türkiye’de Yaş Sınıfları Metodunun Uygulanmasından Doğan Gençleştirme Problemleri (Silvikültürel Planlama). Fakülteler Matbaası, 64s., İstanbul.

Saatçioğlu (Vural), F. 1940: Belgrad Ormanı’nda Meşenin Silvikültürce tabi tutulacağı muamele, Ekolojik esaslar, Teknik teklifler. Doçentlik Tezi. Ankara Yüksek Ziraat Enstitüsü Çalışmaları No. 125, Ankara.

Saatçioğlu, F. 1954: Bahçeköy ve Ayancık Ormanlarında yapılan Silvikültür tatbikatları. OUM Yayınları, 140, İstanbul.

Saatçioğlu, F. 1955: Antalya mıntıkası ormanlarında yapılan tatbikatların ana neticeleri, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt VI, Seri B, Sayı 2,

Saatçioğlu, F., Acatay, G., Huş, S., Eraslan, İ. 1960: Türkiye’de Örnek Devlet Orman İşletmesi olabilecek vasıfları haiz ormanların tefrikine ve teşkilatlandırılmasına ait incelemeler, Orman Fakültesi Dergisi, Cilt X, Seri B, Sayı 2,

Saatçioğlu, F. 1962:Yırce-Bürmece-Kömersu Ormanlarında Yapılan Silvikültür Tatbikatı. OGM yayınları, No 340, İstanbul.

Saatçioğlu, F., Pamay, B. 1962: Adana bölgesinin kalkınmasında Kızılçam (Pinus brutia)’nın önemi ve Silvikültürü. Orman Fakültesi Dergisi, Cilt XII A, S. 2,.

Saatçioğlu, F. 1971: Silvikültürün Tekniği (Silvikültür II). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No:172, İstanbul.

Saatçioğlu, F. 1979: Silvikültürün Tekniği (Silvikültür II). İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayın No:268, İstanbul.

Saatçioğlu, F. 1983: Prof.Dr. Fikret Saatçioğlu’nun konuşması. İ.Ü. Orman Fakültesi Öğretim Üyelerinden 1981 Yılında Emekliye Ayrılanlar İçin Düzenlenen Törende Yapılan Konuşmalar. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Yayınları 3056/332. İstanbul.

Ürgenç, S. 1967: Türkiye’de Çam Türlerinde Tohum Tedarikine Esas Teşkil Eden Problemlere Ait Araştırmalar. Tarım Bakanlığı, Orman Genel Müdürlüğü Yayınları, Sıra No: 468, Seri No: 44. İstanbul.

Ürgenç, S. 1977: Antalya Yöresi Alçak ve Yüksek Kademe Kızılçam Ormanlarında Tohum Veriminin Değişimi. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt 27, Sayı 2, s.80-114.

Ürgenç, S., Boydak, M. 1992: Akdeniz Bölgesi Ağaçlandırmalarının Özellikleri, Sorunları ve Çözüm Önerileri. Türkiye Akdeniz Bölgesi Ormanları ve Ormancılığına İlişkin Bilimsel Yaklaşımlar, İ.Ü. Orman Fakültesi, Ormancılık Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürlüğü Yayını, No. 1, s. 45-57.

Türkiye Ormancılar Derneği Batı Akdeniz Şubesi Manavgat Yangını Sonrası İnceleme Raporu

Türkiye Ormancılar Derneği Batı Akdeniz Şubesi tarafından 08 Mart 2022 tarihinde, 2021 yılı Temmuz sonu ve Ağustos başı itibarıyla Manavgat ve çevresinde meydana gelen orman yangınlarının gerçekleştiği bölgeye bir inceleme gezisi gerçekleştirilmiştir. İnceleme gezisi sonucunda yapılan tespitler ile mevcut yangınlarının büyümesine neden olan yönetsel faktörlere ilişkin görüşler ve yangın sonrası yapılan restorasyon çalışmalarında izlenmesi gereken prensiplere ait düşünceler aşağıda paylaşılmıştır.

İnceleme Gezisine Ait Değerlendirmeler

Yapılan inceleme sonucunda üretim çalışmalarına yaşlı kızılçam sahalarından başlandığı ve halen devam ettiği görülmüştür. Bu durum tüccar açısından değer kaybının fazlaşmaması, ormancılık açısından ise doğal gençleşmenin gerçekleşeceği bu alanlardan bir an önce çıkılması açısından önemlidir. Ancak yapılan incelemede kesim çalışmalarının tam alanda ve yükseltiye bağlı herhangi bir planlama yapılmadan gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Yükseltiye bağlı doğal gençleşme zamanı farklı olduğundan bu doğrultuda bir planlama yapılmamış olması önemli bir eksiklik olarak ortaya çıkmaktadır. Bu durum doğal gençleşmenin başarısını olumsuz olarak etkileyecektir.

Nitekim yapılan gözlemlerde 250 metreye kadar yükseltilerde çimlenmelerinin başladığı tespit edilmiş olup mart ayı sonunda çok daha artacağı öngörülmektedir (Şekil 1). Bu durumda sahadan çıkma ve doğal gençleştirmeye yönelik silvikültürel çalışmaların yapılması açısından çok az bir sürenin kaldığı, buna karşılık alanda bu kapsamda çalışmalara rastlanmadığı görülmüştür. Hatta kimi alt yükseltilerde kitle halinde çimlenmeler başlamasına karşın üstteki yanmış yaşlı meşcerenin sahada durduğu görülmektedir. Bu alanlarda yapılacak kesim ve boşaltma çalışmalarının şüphesiz gençliğin başarısı üzerinde olumsuz etkisi olacaktır.

Yaşlı ormanlarda kesimler yapıldıktan sonra kesim artıklarının alana serilmesi doğal genç-

leşme açısından, eğimi yüksek sahalarda da belirli aralıklarla kesim artıklarıyla şeritler oluşturulması toprak kaybını önleme açısından önemlidir (Şekil 2). Ancak kesim yapılan sahaların hiçbirinde bu tür önlemlerin alınmadığı görülmüştür. Oysaki bu durum doğal gençleşme ve toprak koruma açısından hayati öneme sahiptir ve klasik ormancılık uygulamaları arasındadır. Öte yandan kesim ve boşaltma çalışmalarının düzensiz bir şekilde yapıldığı, iş makinesi kullanımının kontrolsüz olduğu, yetişme ortamı ve doğa koruma açısından kontrolsüz ve özensiz bir çalışmanın olduğu kolaylıkla gözlenebilmektedir. Bu kapsamda, açılan yeni yolların orman yolları inşa tekniğinden uzak olduğu, sürütme yollarının çoğunlukla gereksiz ve toprak kaybı ile eroz-

Şekil 1. Kızılçamda yangın sonrası doğal gençleşme. Çimlenme öncesi bu sahalarda kesimlerin tamamlanmamış olması, kesim ve sürütme esnasında gençliğin zarar görmesine neden olacaktır.

Şekil 2. Yangın sonrası boşaltılmış yaşlı kızılçam sahası. Kızılçam doğal gençleştirme sahalarında kesim sonrası kesim artıklarının uygun bir şekilde sahaya serilmesi gerekir. Ancak yangın sahasında böyle bir uygulamanın olmadığı görülmektedir.

yonu kolaylaştıracak nitelikte olduğu, ormancılıkta saplama olarak isimlendirilen yollara (yangın sonrası kesim ürünlerini çıkarmak için geçici olarak kullanılan, yol yapım kurallarına uymayan, yol ağının dışında oluşturulan ve belli bir süre sonra erozyon çukurlarına dönüşen yollar) sıklıkla başvurulduğu, iş makinelerinin kesim alanının tamamında kontrolsüzce gezebildiği ve yetişme ortamını bozduğu, odun depolama alanlarının düzensiz olduğu tespit edilmiştir. Tüm bu tespitler yangın sonrası kesin bir denetim altında gerçekleşmesi gerekli olan üretim işlerinin plansız ve kontrolsüz bir şekilde yapıldığı izleniminin oluşmasına neden olmaktadır. Bu olumsuz koşulların arkasında, pazarlama sürecini kolaylaştıran ancak üretim çalışmalarının kontrolünü de bir o kadar özensizleştiren Dikili Satış uygulamasının ve onun uygulamacılar üzerinde yarattığı rehabetin olması muhtemeldir. Bu nedenledir ki her zamandan daha hassas bir ça-

lışma disiplinini gerektiren büyük orman yangınları sonrasında yapılan pazarlama ve üretim çalışmalarında Dikili Satış uygulamasının yeniden değerlendirilmesi uygun olacaktır.

Yanan alanlar, meşcere tiplerine göre incelendiklerinde, 0-400 m yükseltilerde bulunan ormanların büyük çoğunluğunun (yaklaşık % 65-70'inin) genç oldukları

ve bu alanın yanan alan içindeki oranının ise yaklaşık %40-45'ine denk geldiği kanaatine varılmıştır. Bu noktada en sağlıklı sonuçları, sahaların güncel durumlarını amenajman planları ile karşılaştırarak elde etmek mümkündür.

Belirtilen alt yükselti kuşağında (0-400m) bulunan ve genellikle suni gençleştirmeye konu olacak genç ormanların büyük kısmının kesilmediği ancak Oymapınar köyü civarı gibi bazı yerlerde üzerindeki bitki örtüsü alınmaksızın iş makineleriyle geniş teraslar yapılarak (BUROR Teras) dikim yapıldığı görülmüştür (Şekil 3). Makineli olarak yapılan bu çalışmaların çoğunlukla makineli çalışmaya uygun olmayan eğim seviyesine sahip alanlarda yapıldığı, teras içi eğimlerinin yanlış oluşturulduğu ve yağışla gelen suyu tutacak kapasitede hazırlanmadığı, terasların kimi yerlerde eş yükselti eğrilerine paralel olmadığı, yapılan yan-

Şekil 3. Yüksek eğimli arazilerde BUROR teras uygulaması. Yanlış teras uygulamasından dolayı toprak kaybı ve erozyon.

lış teras uygulaması sonucunda terasların yarıldığı, oyuntu erozyonlarının oluştuğu, yoğun toprak kayıplarının yaşandığı ve dikilen fidanların kayan toprakların içine gömüldüğü görülmüştür (Şekil 4). Yangınla açık alan koşullarına ulaşan ve erozyona açık hale genel bu sahalarda, BUROR teras uygulamasıyla eğimli arazilerde neden yaklaşık 1,5 m genişliğinde teraslar açıldığını anlamak mümkün olmadığı gibi açılan terasların neden teras açma kurallarından uzak bir şekilde oluşturulduğunu kestirmek de olanaklı değildir. Öte yandan söz konusu bölgede ve alt yükselti kuşağında yangın sıklığının (aynı alanda iki yangın arasında geçen süre) oldukça kısaldığı (18-20 yıl) dikkate alındığında kurulacak ormanlarda, yangına dirençli orman kurma ilkelerine uyulmaması (bakımlarının yapılmaması, kuruluşta kenarlarda servi perdeleri ve dirençli türlerin kullanılmaması, denetimli yakma uygulamala-

rının yapılmaması vb.) halinde gelecekte yeniden yanmaları sürpriz olmayacaktır.

Alan çalışmalarında kesilen emvallerin genelde kabuklu halde alandan götürüldükleri görülmüştür. Bu durum kabuk böceklerinin yanık alan ve çevre ormanlar açısından olası tehlikesini azaltacak mekanik bir yöntem olması yanında, götürüldüğü yerlerin yakınındaki ormanlar için tehlike yaratmaları doğal bir sonuçtur. Böylesine büyük ve olağanüstü bir üretim alanında ihaleyi alan ve kesimi yapan kişi ve firmaların her ne kadar değer kaybı nedeniyle üretimlerini hızlı yapmak isteseler de ürün işleme kapasitelerinin üzerindeki miktarlar nedeniyle üretim işini ağırdan almaları ve yanık alanı bir depo olarak düşünmeleri istenmeyen ancak olası bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Saha incelemelerinde kabuklu emvalerde ve dikili ağaçların kabukla-

rında çok miktarda Akdeniz çam kabuk böceği (*Orthotomicus erosus*) erginlerine rastlanmıştır. Hava sıcaklığının artışıyla mart ayı sonunda ilk uçma zamanının gerçekleşeceği düşünülmektedir. Bu nedenle alan içindeki yanık ve yaşamını kaybetmemiş ağaçlarla yanık alan çevresindeki sağlıklı orman alanı kesitlerine bir an önce feromon tuzaklarının asılarak teknik mücadeleye mart sonunda başlanması gereklilik arz etmektedir.

Orman Yangınlarının Büyümesine Neden Olan Yönetmeliklere Ait Değerlendirmeler

Manavgat ve çevresi Akdeniz havzasında yer almakla birlikte içinde bulundukları coğrafya nedeniyle orman yangınlarına ekstra hassas bölgelerdir. Bu anlamda gerekli uyarılar tarihsel olarak yıllardır yapılmaktadır (1). Bu kapsamda Akdeniz tipi ekosistemler için yangına dirençli orman kurmanın gerekliliği yıllardır vurgulanmaktadır (2). Ancak bu öneriler ve yapılması gerekenler karar vericiler tarafından maalesef bugüne kadar dikkate alınmamıştır. 2008 yılında meydana gelen Serik-Taşagül Orman Yangını sonrası uygulamaya konulan YARDOP projesi ve uygulamaları kesinlikle bu önerilerin dışında olup, gerek kapsam gerekse uygulama tekniği açısından ilişkisi olmayan bir yaklaşımdır. Nitekim 2021 yılında meydana gelen orman yangınları YARDOP çalışmalarının yangınla mücadelede faydalı olmadığını ortaya koymuştur.

Orman yangınlarıyla mücadelede hava araçları özellikle

Şekil 4. Yanlış teras uygulaması nedeniyle toprak altında kalmış kızılçam fidanı. BUROR teras uygulaması yapılan sahalarda sıklıkla gözlenebilen bir durum.

yangınların ilk çıktığı anda yangını söndürme ve kontrol altına almada önemlidir. Ancak daha önemlisi yer araç ve ekiplerinin yeterli miktarda olmasıdır. Maalesef 2021 yılı yangınlarında yer ekiplerinin eksikliği çok yoğun bir şekilde görülmüştür. Çok sayıda arazöz bulunmasına karşın, arazözde bulunan görevli sayının 2-3 olması bu araçlardan gerektiği şekilde faydalanılamamasına neden olmaktadır. Yine aynı şekilde yeterli sayıda yangınla mücadele yer ekiplerinin olmaması, yangınlar büyüdüktan sonra yangınla mücadele açısından hayati öneme sahip yerden müdahaleyi yetersiz ve başarısız kılmaktadır. Bu kapsamda yer ekiplerinin güçlendirilmesine yönelik önlemler bir an önce alınmalıdır.

Yangın yönetimi, özellikle büyük yangınların yönetimi detaylı ve hassas bir planlama ve organizasyon gerektirir. Ancak 2021 yılı Manavgat ormanında büyük bir organizasyon boşluğu olduğu görülmüş ve bu da yangınların gereğinden fazla büyümesine neden olmuştur. Orman yangınları yönetimi sırasıyla Orman İşletme Şefliği, Orman İşletme Müdürlüğü, Orman Bölge Müdürlüğü ve Orman Genel Müdürlüğünün sorumluluğunda olmalıdır. Ancak yangın koordinasyonunun siyasilerin eline geçmesi, yangın yönetimiyle asıl sorumlu olması gereken Orman Mühendislerinin sistem dışında kalması; tüm organizasyon yapısının dağılmasına ve kaos ortamının oluşmasına neden olmuştur. Ayrıca ormancılık teşkilatıyla büyükşehir ve yerel belediyeler arasında bir koordinasyon olmadığı ve bu açıdan mevzuat eksikliğinin bulunduğu ortaya çıkmıştır. Tüm bu süreç orman yangınla-

rının gereğinden fazla büyümesi, yerleşim yerlerinin zarar görmesi ve can kayıplarıyla sonuçlanmıştır.

Değişen iklim koşullarının tutuşma ihtimalini artırması ve mevcut bir tutuşmanın büyüyerek daha yüksek bir şiddette gerçekleşmesi üzerindeki etkisi şüphesizdir. Ancak çıkan bir orman yangının mümkün olan en kısa zamanda kontrol altına alınması ve söndürülmesi orman yangınlarıyla mücadelede görevli kurumların sorumluluğundadır. Bu nedenle 2021 yılında meydana gelen orman yangınlarının tüm sorumluluğunu değişen iklim koşullarına atfetmek mümkün değildir. Buradaki asıl sorumlu organizasyon ve alt yapıda ortaya çıkan eksiklik ve bu eksikliklere neden olan iradedir. 2021 yılı orman yangınları Cumhuriyet tarihimizin en büyük orman yangınları olarak tarihe geçmiştir. Ancak 2008 yılında Antalya, Serik-Taşağıl'da meydana gelen ve devamında 2019 yılında İzmir - Karabağlarda meydana gelen orman yangınları bizlere daha büyük orman yangınlarıyla karşı karşıya kalabileceğimize ve buna yönelik gerekli önlemlerin alınması gerektiğine dair ipuçları vermiştir. Öte yandan 2017 yılında Portekiz, 2018 yılında Yunanistan'da gerçekleşen orman yangınları benzer büyük yangınların Akdeniz Havzasında zaten bulunduğu bir göstergesi olmuştur. Bu noktada gerekli öngörülerini yapmak ve buna göre bir örgütlenme ve organizasyon oluşturmak gerekir. Ancak 2021 yılı yangınları maalesef ülkemizde bu doğrultuda gerekli yapıyı oluşturacak bir yönetim kadrosu ve anlayışının bulunmadığını göstermiş ve orman yangınları-

nın gereğinden fazla büyümesine neden olmuştur.

Orman yangınlarıyla mücadelede kırsal nüfusun varlığının ve bunun yangınla mücadele tecrübesinin ne kadar değerli olduğu 2021 yılı orman yangınlarıyla birlikte bir kez daha ortaya çıkmıştır. Nitekim Manavgat Ahmetler Köyüne yangının ulaşmamış olması Ahmetler köyü halkının örgütlü, bilinçli ve kitle halinde verdiği mücadeleyle olmuştur. Bu kapsamda orman köy ve köylülerinin yangınla olan ilişkilerinin düzenlenmesine yönelik mevzuat, alt yapı ve eğitim çalışmalarına yönelik uygulamalar yeniden gözden geçirilmeli ve etkin bir sistem geliştirilmelidir.

Yangın Sonrası Restorasyon Çalışmalarına Ait Değerlendirmeler

Orman yangınları sonrasında yapılacak restorasyon çalışmalarını belirleyebilmek için ilk olarak yangın sonrası sahanın ekolojik ve biyolojik özellikleriyle, yangınların ekosistem üzerindeki etkilerinin belirlenmesi gerekir. Bu kapsamda değişik disiplinlerden ve yangın gerçekleştiği coğrafya konusunda tecrübeli bir uzman ekibi oluşturulmalıdır (3). Bu ekip; yerel ekolojik ortamı iyi tanıyan (benzersiz ve değerli doğal kaynakları vb. tanıyan), bitki türleri ve ekosistemdeki süksasyon (sıralı değişim ve ardıllık) konularına hakim, yeniden orman kurma konusunda tecrübeli, orman yönetimindeki öncelikler ve kısıtları bilen, coğrafi bilgi sisteminin iyi kullanan; ekolog, yangın ekoloğu, yanıcı madde yönetim uzmanı, silvikültür ve ağaçlandırma uzmanı, botanikçi, hidrolog, yaban hayatı uzmanı gibi yörenin özelliklerine göre

katılabilecek uzman kadrodan oluşmalıdır. Farklı disiplinlerden uzmanlardan oluşan böyle bir ekibin kurulması yangın sonrası konunun birçok farklı boyutu ile ele alınmasına yardımcı olur ve rasyonel çözümler üretilebilir. İş birliği, etkili iletişim, yöntemlerin ve kararların açık bir şekilde tartışılması, paylaşılması ve belgelenmesi geleceğe yönelik değerlendirmeleri de kolaylaştıracaktır.

Yangın sonrası yapılacak restorasyon çalışmaları, yukarıda belirtilen ekip tarafından ortaya konacak tespitler sonucunda belirlenmelidir. Bu kapsamda ülkemizde sıklıkla yangınlara maruz kalan kızılçam ormanlarıyla sert yapraklı ormanlar ve çalılıklar (makilikler) için aşağıda kısaca özetleneceği şekilde çalışmalar gerçekleştirmek mümkündür (4).

Kızılçam ormanlarıyla sert yapraklı ormanlar ve makilikler yangına uyumlu ekosistemlerdir (5). Bu ekosistemleri meydana getiren bitkilerin yangın sonrası, yangının teşvikiyle hızlı bir şekilde tohumdan ve sürgünden gençleşebilme özelliği vardır. Türlerle göre farklılık gösteren bu özellikler yangın sonrası restorasyon çalışmalarının şeklini belirlemede önemlidir.

Yaşlı kızılçam ormanları, yangın sonrası sahip oldukları tepe tohum bankası sayesinde hızlı bir şekilde gençleşmektedir. Bu nedenle yangın sonrası yeterli tepe tohum bankasına sahip kızılçam ormanlarında kitle halinde doğal gençleştirme başlamadan kesim işlemlerinin tamamlanarak sahadan çıkılması ve kesim artıklarının düzenli bir şekilde sahaya serilmesi yangın sonrası başarılı gençleşme açısından yeterlidir.

Yeterli tepe tohum bankasına sahip olmayan ya da tepe tohum bankası yangın anında ortaya çıkan sıcaklıktan olumsuz etkilenen yaşlı kızılçam ormanlarında yerel tohum kullanılarak sahaya tohum takviyesi yapılması başarılı bir gençleşme için yeterlidir. Bu tür sahalarda da gençleşme öncesi kesim işleri tamamlanmalı ve kesim artıkları sahaya serilmelidir.

Genç kızılçam ormanları yangın sonrası yeterli tepe tohum bankasına sahip olmamakta ya da bu sahalarda genel olarak şiddetli tepe yangınlarına maruz kaldıklarından tepe tohum bankası da yangınlardan yoğun bir şekilde etkilenmektedir. Bu nedenle genç kızılçam ormanları ekim veya dikim çalışmalarıyla yeniden gençleştirilmesi gereken sahalardır. Bu alanlarda yeterli miktarda doğal kızılçam gençleşmesi mümkün değildir.

Milyonlarca yıldır biyotik ve abiyotik faktörlerin etkileri ve son yıllarda artan iklim değişikliği, kuraklık ve yangın sıklığı ve şiddeti nedenleri ile iyice kırılgan hale gelen söz konusu yangın geçirmiş ekosistemler, doğal yolla ve mevcut bitkilerin habitatlarına çok müdahale etmeden, bitki örtüsünün yangına uyum yeteneklerini kullanmalarını sağlayacak tekniklerle gençleştirilmelidir. Ağaçlandırma ve mekanizasyon en son ve mecbur kalındığında başvurulacak bir yöntem olmalıdır. Yangın geçiren Akdeniz ve Ege bölgelerindeki ormanlık alanların büyük çoğunluğu %40 ve üzeri eğime sahip yetişme ortamları üzerinde yer almaktadır. 40-50 tonluk toprak işleme makinelerinin (dozerlerin) bu alanlarda yürütmesi bile

kayaların arasındaki çatlaklarda biriken ve bitkiler için yaşam ortamı sağlayan topraklı alanların sıkıştırılmasına sebep olacaktır. Yangın sonrası yağın yağmurlarının sebep olduğu su erozyonu, yukarı havzada toprak verimliliği kaybına ve aşağı havzada siltasyona ve su baskınlarına neden olur. Bu tür riskli alanlarda bir de makineli çalışma yapılması telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurur. Bu nedenle makineli arazi hazırlığı kullanılarak yapılacak ağaçlandırma çalışmalarının %40 eğimin altında, doğal gençleştirme için yeterli tohum bulundurmeyen genç kızılçam sahalarda bir yöntem olarak kullanılmalıdır. Aksi takdirde yetişme ortamı üzerinde yıkıcı etkiler yapmaktadır. Nitekim son yıllarda bu doğrultuda yapılan makineli arazi hazırlığı sonucu oluşan yıkımlara sıklıkla rastlanmaktadır. Manavgat yangını sonrası yapılan BUROR teras uygulamaları da bu kapsamda yer almaktadır ve devam edilmemelidir.

Yangın geçirmiş genç kızılçam ormanı geçmişi itibarıyla bir ağaçlandırma sahası ise yeniden bir alt toprak işlemesi yaparak habitatı tahrip etmeye gerek yoktur. Bu tür sahalarda tohum ekimi (hektara en az 12 kg) ve çizgi ekimi ile sahaya başarılı bir şekilde gençlik getirmek mümkündür (6). Özellikle yerleşim yerleri, turizm merkezleri, ören yerleri çevresinde yapılacak doğal gençleştirme ve ağaçlandırma çalışmaları kenar alanlarında geç yanan türlerle kuşaklar oluşturulabilir. Yine bu kuşakların ardında servi, keçiboyunu vb. türler yardımıyla kızılçamla karışık orman kuruluşları oluşturmak mümkündür. Bu şekilde

kurulan karışık meşcerelerde asli ağaç türünün hacim artışının saf meşcerelere göre daha yüksek olduğu bildirilmektedir ve bu durum ölü örtü zenginliği ve toprağın mineral madde bakımından zenginleşmesine bağlanmaktadır (2 7 8 9).

Sert yapraklı ormanlar ve makilikler genel olarak yangın sonrasında sürgünden gençleşme özelliğinde türlerin egemenliğindeki vejetasyonlardır. Bu sahalar yangın sonrası hızlı bir şekilde gençleşmekte ve yangından sonra 5 yıl gibi kısa bir süre içinde yangın öncesi bitki zenginliği ve çeşitliliğine ulaşmaktadırlar. Bu süreden belli bir süre sonra ise yangın öncesi yapısal özelliklere kavuşmaktadırlar. Bu nedenlerle yangına maruz kalan sert yapraklı orman ve makilikler de yangın sonrası herhangi bir işlem yapmaya gerek olmayıp koruma altına almak yeterli bir restorasyon çalışmasıdır. Sert yapraklı orman ve makilikler sahip oldukları biyolojik çeşitlilik sayesinde birçok ekosistem ürün ve hizmetini yerine getirmektedirler (10). Bu kapsamda su ve toprak koruma, biyolojik çeşitlilik koruma, estetik değer yaratma, odun dışı orman ürünleri açısından zenginlik, belirli sektörler için odun üretimi gibi bazı ürün ve hizmetler bu ekosistemlerin sahip olduğu özelliklerden sadece bazılarıdır. Dolayısıyla sert yapraklı orman ve makiliklerin bu zenginliği bilinmeli ve planlamalarda bu özellikleri dikkate alınmalıdır.

Bilimsel araştırmalar sert yapraklı orman ve makilikleri meydana getiren egemen türlerin kızılçamla oranla daha geç tutuştuğunu ve yangının yayılma

hızının da daha yavaş olduğunu ortaya koymuştur (11 12). Bu nedenle yangın sonrası restorasyon çalışmalarında peyzaj bütünlüğü açısından kızılçam ormanlarıyla birlikte sert yapraklı ormanlardan meydana gelen mozaik bir yapı oluşturmak yangınla mücadele açısından önemlidir.

2021 yılı orman yangınlarıyla birlikte kamuoyunda zaman zaman yangına dirençli orman kurma kapsamında kızılçamın yerine çeşitli meyve ağaçlarıyla dikimler yapılabileceği yer almıştır. Söz konusu yaklaşım kesinlikle doğru bir yaklaşım değildir. Ormanlar ekolojik bir sistemdir ve meyve bahçeleriyle bu sistemlerin sahip olduğu ürün ve hizmetlerin yerine getirilmesi mümkün değildir. Kızılçam ormanları binlerce yıllık evrimsel bir süreç içinde Akdeniz’de gelişmiş ve yangınlarla birlikte evrilmiştir. Bu kapsamda kızılçam ormanları yerine yeniden kızılçam ormanları kurmak bir zarurettir. Ancak yangına dirençli orman kurma kapsamında bu ormanları amaca uygun bir şekilde daha geç tutuşan ve yangın yayılış hızının daha geç olduğu yine bu ekosistemlerin türleriyle şekillendirmek mümkün olabilir.

Kaynakça

- 1 Neyiçi, T. 1986. Akdeniz Bölgesi kızılçam orman alanlarında kontrollü yangınların toprak besin maddesi üzerine yaptığı etkiler ve bu etkiler ile kızılçam gençliğinin gelmesi ve gelişmesi arasındaki ilişkiler. Doktora Tezi. İstanbul Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, 128 s.
- 2 Neyiçi, T. 1999. Yangına Dirençli Orman Kurma İlkeleri. TMMOB Orman Mühendisleri Odası, Yayın No:21 Haziran 1999

- 3 Meyer, MD., Long, JW., Safford, H. (Eds.) 2021. Postfire restoration framework for national forests in California. U.S. Department of Agriculture Forest Service, Pacific Southwest Research Station, General Technical Report, PSW-GTR-270. 204 p.
- 4 Kavgacı, A. 2021. Orman yangınları sonrası yapılacak restorasyon çalışmaları üzerine. Orman ve Av Dergisi, 4: 26-27.
- 5 Kavgacı, A., Tavşanoğlu, Ç. 2010. Akdeniz tipi ekosistemlerde yangın sonrası vejetasyon dinamiği. Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, A(2):149-166.
- 6 Keskin, S., Sabuncu, R. VE Şahin, M. 2001: Düzlerçamı’nda 1997 yılında yanan kızılçam (Pinus brutia Ten.) ormanlarında farklı ekim yöntemleri ile gençliği elde edilmesi. Batı Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, Teknik Bülten No. 9, 40 s., Antalya
- 7 Hoffmann, A. 1939. Bietraga Zur Kenntnis der Hartkiefer (P.brutia Ten.) Zeitschrift für Weltfortwirtschaft VI-4.
- 8 Yiğitoğlu, A.K. 1940: Yetiştirme, İşletme ve Faydalanma Bakımından Kızılçam (Pinus brutia Ten.) Orman ve Av, Türkiye Ormancılar Cemiyeti Mecmuası Haziran 1940. Ankara.
- 9 Jalali, A. G., Hosseini, S.M., Akbarinia, M., 2002. Comparison Pure and Mixed Stands of Cypress (Cupressus sempervirens var. horizontalis). Management of Fast Growing Plantations. International IUFRO Meeting 11-13 September 2002, Izmit-Turkey, Proceedings
- 10 Kavgacı, A. 2017. Maki – Bilinenlerden daha fazlası. Orman ve Av Dergisi, 4: 22-25.
- 11 Neyişiçi, T. 1996. Kolay ve Güç Yanan Bitki Türleri. Orman Mühendisliği Dergisi, Yıl 33, sayı 5, Ankara.
- 12 Güney, CO., San, A., Çekim, HÖ., Küçüksille, EU., Şentürk, Ö., Gülsoy, S., Özkan, K. 2022. An advanced approach for leaf flammability index estimation. International Journal of Wildland Fire, DOI: 10.1071/WF21022

Yangın Gören Yerlerdeki Ağaçların Odun Değeri Hakkında Yapılan Araştırmaların Hatırlattıkları

Dr. Nurettin ELBİR • Teftiş Kurulu Başkanı (Emekli), nurettin.elbir@gmail.com

Ankara'da 1997 yılında Alman Kültür Merkezinin düzenlediği "Dünyada İklim Değişikliği" konulu bir program nedeni ile Hamburg Üniversitesi profesörlerinden Prof. Walter LIESE, endüstriyel kirli havanın odun kalitesi üzerine olan etkileri hakkında bir konferans vermiş idi. Bu konferansda gerek kendi gerekse tüm batı ülkelerindeki ormancı profesör ve araştırmacı bilim adamlarının yaptığı araştırmalara dayanarak endüstriyel kirli havanın odun kalitesi üzerine olan etkilerini anlatarak, araştırma sonucu resimler ve diyagramları dinleyicilerin dikkatlerine sunmuş idi.

Hala güncelliğini koruyan iklim değişikliği sorunlarının nedenlerinden olan orman yangınları 2021 yılında dünyanın bir çok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de büyük bir afete dönüşmüş ve çevre kirlenmesi hususunda sorunları yinelemiştir. 1997 yılındaki konferansta tartışılan konuların bu günde güncelliğini devam ettirmesi nedeni ile yangın gören yerlerdeki ağaçların odun değeri hakkındaki konularını siz okuyucular ile paylaşma gereği duydum. Bilim adamlarının araştırmalarına göre kirli havanın ve yangının odun kalitesine etkisi ve bu araştırmalar ışığı altında ülkemizde odun hammaddesinin değerlendirilmesinde, fiyat oluşumu üzerine

görüşlerin bilinmesi faydalı olacaktır.

Avrupa, Amerika ve Kanada'da asit yağmurlarının orman varlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin ve kitle halinde orman ölümlerinin tüm dünyada aktüel bir konu haline geldiği, özellikle Batı Avrupa'da Ortak Pazar ülkelerinin hava kirliliği konusunu birlikte ele alarak müşterek araştırmalar yaptıkları, bunun için milyonlarca ABD doları ve Euronun harcandığı ülkemizde de herkesçe duyulmuştur.

1986 yılı Mayıs ayında Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının çıkarttığı dergide tarafımdan yayımlanan makalede de belirtildiği üzere asit yağmurlarının Avrupa ormanlarında meydana getirdiği kitlesel ölümler tüm Avrupa'da panik yaratmış durumdadır. Çünkü asit yağmurların kükürt dioksit, azot oksitler ve diğer minerallerin birikimlerinin olumsuz reaksiyonları sonucu, ibreli ormanları büyük oranda hastalandırmakta, birkaç yıl sonra da kitle halinde ağaç ölümlerine sebep olmaktadır.

Hava kirliliği (çeşitli endüstri baca gazları, egzoz gazları, ısınma atıkları nedeni ile özellikle ibreli ormanlarda en çok göknar ormanlarını etkilemekte, ladin ve çam ise göknardan sonra zarar gören ibreliler olarak yer almaktadır. Bilgilerin hatırlan-

ması açısından Avrupa'da asit yağmurlarının ormanlar üzerindeki öldürücü etkilerini dikkate aldığımızda, göknarda bu nispet %70'inde %50 ile 60 çamda ise %45 ile 50 arasında değişmektedir. Kayın ve meşe gibi yapraklı ormanlarda ise ölüm oranları daha az olmakta ve bu oran %20 ile 30'lara kadar düşmektedir.

Pek tabii ormanda ağaç ölümlerini meydana getiren bu asit yağmurları sadece ormanları yok etmekte kalmamakta aynı zamanda toprağın degradasyonuna neden olmakta ve toprak da hastalanmaktadır. Bu konuda Almanya'dan vereceğimiz bir örnek konuyu daha kolayca anlatacaktır. Almanya'da bu güne kadar yapılan ölçümlemeler sonucu ortalama olarak yılda metrekareye 7 kg kükürt düşmektedir. Bu miktar kükürdün, toprak sağlığını etkileyeceği çok aşırıdır. Yoğun endüstrinin neden olduğu bu kirlenme yalnız Almanya için geçerli olmayıp tüm Avrupa ülkeleri bu tehlikeye zarar görmektedir. Nitekim Prof. LIESE'nin beyanlarına göre Almanya'daki endüstri bacalarından çıkan öldürücü gazlar komşu ülkelerde de (Eski Çekoslovakya, Avusturya, Fransa, İsviçre gibi) Almanya ormanlarını etkileyen aynı oranda öldürücü zararları olmaktadır. Çünkü rüzgarların değişik yönlerdeki

esmeleri çıkan baca gazlarının ülkeden ülkeye taşınmasına neden olmakta bu suretle hava kirliliği zararları ülkeler arasında sınır tanımamaktadır.

Çok kısa olarak endüstriyel kirlenmenin nedenlerinden bahsettikten sonra bu kirliliğin odun kalitesi üzerindeki etkilerine geldiğimizde, Prof. LİESE'nin değerlendirmelerine göre Almanya'da 18 araştırma grubu bu konuda araştırma yapmış ve aynı zamanda Alman Odun Araştırma Birliği orman zararları ile odun kalitesi ve odun piyasası konularında koordineli çalışmalar yapılabilmesi için komisyonlar kurulmuştur.

Yapılmış bulunan bu araştırmalara göre gazlardan zarar gören meşcerelerde, ladin göknar ve çamların odun kalitelerinde olumsuz bir farklılık tespit edilmemiştir. Bu husus bir ormancı odun uzmanı bir kereste tüccarı için olduğu gibi onu kullanan için de aynı derece önemlidir.

Yapılan bu araştırmalara göre zararlı gazların oluşturduğu bu odun tabakalarında teknolojik özellikler bakımından bir değişiklik ve bir farklılık görülmemektedir. Aynı şekilde ağaçların anatomik yapılarında bir farklılık meydana gelmemektedir.

Zararlı gazların etkisiyle kambiyumun oluşturduğu yıllık halkalarda ekseriyetle daralma görülmektedir. Bu yıllık halka daralmasının oranı entansif zararlı gazların etkisinin bir işaretidir. Bu husus göknarda daha bariz olmasına rağmen ladin ve kayında daha azdır. Yıllık halka genişliğinin daralması ile hem

ilkbahar hem de yaz odunu daralacağından, ağacın özgül ağırlığında kısmi bir artma görülmektedir.

Zararlı gazların etkisiyle hücre yapılı traheid boyları ve hücre ara yapılarında ayrıca reçine kanallarında herhangi bir değişiklik tespit edilememiş ancak hücreler arasında sık sık çubuk su yapıların oluşumları tespit edilmiştir. Baca gazları zararları en çok diri odunu etkilemekte ve ibrelili ağaçlarda zarar derecesine göre nişasta oranının azalmasına karşılık şeker oranında bir artış göze çarpmamaktadır.

Hücre çevrelerini oluşturan selüloz ve ligninde ise miktar ve kalite yönünden bir değişiklik olmamaktadır. Ayrıca hastalıklı ağaçlarda kapılar suyunun pH derecesinde düşme olduğu tespit edilmiştir.

Bütün bu araştırmalardan sonra zehirli gazlardan zarar görmüş ağaçlardan alınmış odunlar üzerinde yapılan deneylerde, odunun basınç direnci, eğilme direnci, elastikiyet modülü, makaslama ve çarpma dirençleri ile torsiyon direncinde bir değişiklik olmadığı tespit edilmiştir.

Aynı şekilde hastalanmış ağaçlardan alınan yuvarlak odun ve tahta numuneleri üzerinde yapılan kurutma denemelerinde sağlıklı ağaca göre herhangi bir farklılığın olmadığı gözlenmiştir. Emprenye denemelerinde de zararlı gazların odunun emme dereceleri üzerinde olumsuz bir etkisi tespit edilmemiştir.

Hava kirliliğinden zarar görerek hastalanmış ağaçların hemen kesilerek depolanması halin-

de herhangi bir zararlı duruma rastlanmadığı halde zarar görmüş ağaçların kesimlerinin gecikmesi halinde ağacın direncindeki azalma yanında kabuk böcekleri ve mantar zararlarının da artma görülmektedir.

Bütün bu araştırmalar sonunda hava kirliliği sonucu asit yağmurlarının neden olduğu orman ölümlerinde odunun teknolojik yapısında olumsuz bir durumun tespit edilmesi ile odunun değerlendirilmesinde değer pahasında bir düşme için herhangi bir neden bulunmamaktadır. Aynı durumun orman yangınlarından zarar gören odun hammaddesi için de geçerli olduğu Prof. LİESE tarafından vurgulanarak, yangından sonra üretilen odun hammaddesinin pazarlanması sırasında Türkiye'deki düşük değerle satışın odun teknolojisi ve odunun kullanılması yönünden geçerli bir nedeninin bulunmadığını önemle vurgulamıştır.

Sonuç olarak batılı bilim adamlarının yaptığı araştırmalara dayalı verilere göre ülkemiz ormanlarında meydana gelen büyük yangınlardan sonra yanan ormanlardan üretilen yapacak ve yakacak odunun, normal üretilmiş odundan düşük fiyatla satılmaması üzerinde durulmalıdır.

Yangınlara Karşı Bölgesel Etkinliklerin Planlanması

Vehbi TUTMAZ – Orman Mühendisi, vehbitutmaz17@gmail.com

9/7/1945 tarihli 4785 sayılı Kanunla, bazı istisnalar dışında ki tüm ormanlar “hiçbir işlem ve bildirim lüzum olmaksızın” devletleştirilmiştir. Söz konusu kanunun yürürlüğe girmesi ile 1945 yılında 165.307 hektar, 1946 yılında ise 125.115 hektar ormanlık alan yangınlardan etkilenmişti. Yanan alan miktarı yanında 1945-46 yıllarında, yangınla mücadele unsurlarının ve personelinin yok düzeyde olması göz önünde bulundurulduğunda, yangın istatistiklerinin tutulduğu 1937 yılından bu yana, yangınlardan en fazla alanın 2021 yılında etkilendiği bilimsel çevrelerde kabul edilmektedir.

Küresel ısınmanın da katkısıyla, meteorolojik parametreler beklentilerin çok üzerinde seyretmiş olsa da Orman Genel Müdürlüğü tarafından 139.503 hektar olarak açıklanan 2021 yılı yangınları ile orman yangınları ile mücadele süreci ve neredeyse kronik hale dönüşmüş sorunları, toplumun farklı kesimleri tarafından sorgulanır hale gelmiştir. 2021 yılında meydana gelen orman yangınları; yangın öncesi alınması gerekli önlemler ile planlama, müdahale, organizasyon ve koordinasyondaki yanlış ve eksikliklerin su yüzüne çıktığı, ezberlerin bozulduğu, belki de en gerçek derslerin alınması gereğinin hissedildiği yangınlar olmuştur. Türkiye'nin

böylesi büyük yangınlar için yeterli ve uygulanabilir ulusal bir planının olmadığı, kamu kurumlarının ise idari ve teknik konularda olduğu gibi risk yönetiminde de yetersiz kaldığı görülmüştür. Yangın sayılarının ve yanan alan miktarlarının sürekli arttığı bu süreçte yangınların önlenmesine karşı alınan klasik önlemlerin çok da etkili olmadığı, artık daha etkili ve farkındalık yaratacak önlemlere gereksinim olduğu anlaşılmıştır.

Son yıllara ait (2011-2020) verilere göre yangınların başlama nedenlerinin %89'u insan kaynaklıdır. İster ihmal ve dikkatsizlik (%30,9), ister kaza (%5,1) ya da kasıt (%5,6), isterse de nedeni belirlenemeyen (% 47) olsun yangınların neredeyse tamamı o yörede bulunan insanlarca gerçekleştirilmektedir. Bu paradoks içinde can ve mal anlamında en büyük kayıpları da kendileri yaşamaktadır.

Yangınların başlama noktaları yine insan hareketlerinin yoğun olduğu yerlerdir. Yangınlara karşı uyumlu ve duyarlı toplum oluşturma çabaları dile getirilse de bunu sağlamak üzere özellikle sürdürülebilir ve uygulanabilir önlemler alınmamıştır. İlgili kurumlar (İtfaiye, orman, tarım, sağlık gibi teşkilatlar) yangınlarla ilgili gerekli gördükleri çalışmalarını, programlarını ve etkinliklerini kendi kriterlerine göre yapmaktadırlar. Baş-

ka bir ifade ile bölgesel ya da yerel ölçekte tüm kurumların senkronize olduğu, planlamanın yapıldığı, gerekli önlemlerin alındığı, eğitim, organizasyon ve koordinasyon gibi etkinliklerin hayata geçirildiği bir uygulama yapılmamıştır. Kurumlar arası planlama özellikle büyük yangınların yönetimi açısından çok önemlidir ve bu gereklilik 2021 yılı yangınlarıyla açık bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Orman ve açık alan yangınlarının adres sormadan hemen her yeri etkileyeceği varsayımı ve yaşanmışlıklar dikkate alındığında asıl yapılması gereken; orman içi ve çevresinin tüm alan kullanım şekilleri itibarıyla (orman, tarım, köy, kent vb.) yangınlara dirençli hale getirilmesi gerekliliğidir. Ayrıca orman içinde ya da bitişğinde yaşayan insanların, yangınla ilgili hemen her konuda eğitime tabi tutularak, yangın öncesi alınması gerekli önlemler ile yangınların çıkmasını önleme noktasında ve olası yangınlarda da yapabilecekleri konusunda bilinçlendirilmeleri gereklidir. İlgili kurumlar kendi sorumluluk alanlarında, yangın öncesi ve sırasında yapmaları gerekenleri diğer paydaşlarla senkronize olarak yürütebilmelidir.

Belirtilen eksikliklerden hareketle 2019 yılında Muğla Büyükşehir Belediyesi ile TOD tarafından düzenlenen çalıştay sonrası

orman içi ve bitişiğindeki mahalleliler için gündeme gelen ve TOD tarafından hazırlanan “Eylem Planı” sonucunda, orman yangınlarıyla mücadelede tüm paydaşların yer alacağı bütünlük bir yangın yönetim uygulaması olacak bir projenin hazırlanmasına karar verilmiştir. Projenin asıl hedefleri ise yangın çıkma riski yüksek olan alanlarda; yangınların önlenmesi konusunda bilinç düzeyinin artırılması, yangınların hızlı bir şekilde tespiti ve ilgili kurumlara bildirilmesi, yangına ilk müdahale eğitimlerinin verilmesi, yapılacak çalışmalar kapsamında verilecek eğitimlerle ilgili olarak ilgili kurumlardan gerekli desteğin sağlanması ve TOD’un organizasyonunda iş birliğinin sağlanmasıdır. İlk olarak gerçekleştirilecek böyle bir çalışmada doğum sancıları ve uygulama sorunları yaşanması muhtemeldir. Eksiklik ve sorunların üstesinden gelinmesinde kurum ve kişilerin çözüme yönelik katkıları değerli olacaktır.

Proje kapsamında her mahallede belirlenecek 20-40 kişilik gönüllü; bina, orman ve açık alan yangınları ile tahliye konularında ilgili kurumlardan sürekliliği ve geliştiriciliği olan teorik ve tatbiki eğitime tabi tutulacaklardır. Aynı gönüllüler içinden belirlenecek bir grubun ilkyardım eğitimi (belgesi ile birlikte) alması sağlanarak acil afet kapsamında görev yapabilecek aktif bir grup oluşturulması planlanmaktadır. İlgili kurumlardan yangın önleme ve söndürme çalışmalarında gerekli olan altyapı ve ihtiyaç malzemeleri ile gerekli alanlarda su kaynakları temin edilme-

si, tarım ve ormanlık alanlarda ulaşım sorunlarının çözülmesi, tarım alanlarında yangın dikkate alınarak ürün seçimi, bina ve tesislerin yangına dirençli hale getirilmesi, ormanlık alanlarda yakıt yükü planlaması, tecrit zonları gibi uygulamalar planlanıp hayata geçirilecektir.

Bu projenin ilk uygulama aşaması Büyükşehir Belediye Başkanlığı koordinasyonunda gerçekleştirilecektir. İlgili kamu kurumları, yerel idareler, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) ile orman içi ve civarında yaşayan ve çalışanların bir araya geleceği geniş katılımlı bir çalıştay gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Bu şekilde tüm paydaşların proje süresince alacakları görev ve sorumlulukları belirlemek ve devamında yapılacak işleri takip etmek daha kolay olabilecektir. Böyle bir yaklaşım projede, yapılması ön görülen çalışmaların sınırlarının kesin olmadığı ve her tür eleştiri, katkı ve yoruma açık olduğunu göstermek açısından da önemlidir.

2022 yılında TOD tarafından yapılacak çalışmaların içeriği, Büyükşehir Belediyesi koordinasyonunda, TOD yangın uzmanlarınca yapılacak tespitlere göre belirlenecektir. Her mahalle ve alan için yörenin demografik yapısı, toplumsal alışkanlıklar, arazi ve orman yapısı, tesisler, tarımsal faaliyetler, katkı sağlayabilecekler vb. belirlenerek kısa ve orta vadede alanın yangınlara dirençli, bu alanda yaşayanların da yangınlara karşı uyumlu ve duyarlı hale getirilmesi planlanmaktadır.

Projenin başarıyla tamamlanması durumunda ulaşılması hedeflenen temel çıktılar şu şekilde özetlemek mümkündür:

- Örgütlü, duyarlı ve eğitilmiş bir toplum,
- Yangın öncesi ve sırasında ilgili paydaşlarca yapılacakların ayrıntılarıyla bilinmesi,
- Bina ve tesisler ile tarımsal alanların ve ormanların yangınlara dirençli hale getirilmesi,
- Kamu kurum ve kuruluşlar, yerel idareler, ilgili STK’lar ve diğer tüm paydaşların iş birliğinin sağlanması, iyileştirilmesi, geliştirilmesi ve bu doğrultuda bütünlük bir yangın yönetim sistemi geliştirmenin alt yapısının oluşturulması

TOD tüm paydaşlarla iş birliği yapmaya; yangın uzmanlarıyla gerekli görülen ve burada ifade edilemeyen hemen her konuda katkı sağlamaya hazırdır.

Türkiye Ormancılar Derneği tarafından gündeme getirilen, “Yangınlara Karşı Bölgesel Etkinliklerin Düzenlenmesi” projesinin temel hedefi can ve mal kayıplarının önlenmesi, yangınlardan toplumumuzun ve doğal kaynakların en az seviyede zarar görmesidir.

Rahatı Kaçan Orman'a Dair

Yücel ÇAĞLAR

...Bugün yazmak, deyim birazcık dönüştürerek söylüyorum; “çakalın ağzındaki yiyeceğini almak” denli gözü kara olmayı gerektiriyor artık. Yine de yazabilecek yüreğe sahip olanlarımız henüz tümüyle tükenmedi “çok şükür”. Erdoğan Atmış da onlardan birisi bence.

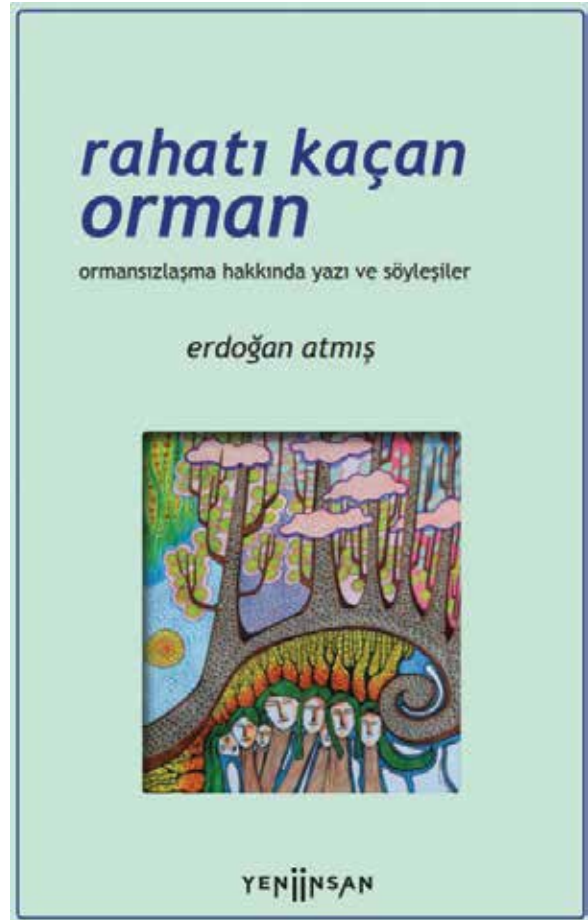
Kısacası; ormancılığımızın ekolojik, ekonomik ve teknik boyutlarının yanı sıra toplumsal, dolayısıyla siyasal boyutları da olan bir etkinlik alanı olarak görülmesi gerekiyor. Ormanlarımızın başına gelenleri kendileri dert edinen yurttaşlarımızın bu gereği yerine getirebilme olanakları günümüzde büyük ölçüde artmıştır. Sözelimi, bir yandan ormancılık konulu yayınlar bir yandan da söyleşiler giderek daha çok ilgi görüyor. Yarım yüzyıldan fazla bir zamandır ormancılık uğraşısı içinde bulunan bir yurttaşınız olarak bunu umut verici bir gelişme olarak değerlendiriyor ve seviniyorum. Erdoğan Atmış'ın kitabını bu nedenle çok önemsiyorum...

Erdoğan'ın seçme yazıları ile söyleşilerinden oluşan kitabını; “- Ormancılığımızın 2000'li yıllarda çekilmiş bir fotoğrafı” olarak nitelemek haksızlık olur doğrusu. Dolayısıyla, ben gönül rahatlığıyla, “ormancılığımızın dönem tarihi” yakıştırmasını yapacağım. Bu “tarih” öyle ya

da böyle yazılmalıydı; büyük ölçüde yazıldı, yazılmakla da kalmadı yayımlanmış da oldu işte. Hem Erdoğan Atmış'ın hem de Yeni İnsan Yayınevi'nin kutlanması gerekiyor; kutluyorum. Darısı, daha yetkinini yazabilecek araştırmacıların, bilim insanlarının başına...

Kızgınlıklarını, öfkelerini umutsuzluğa dönüştürüp küsenlere, her şeyden elini eteğini çekip TV kanallarındaki bitmez tükenmez tartışmaları izlemeyi yeğleyenlere çok şaşıyorum doğrusu. Ağaçlar için söylenen bir sözün onlar için çok daha çok geçerli olduğunu düşünüyorum: Bunu yaparken ayaktaiken ölüyoruz; üstelik ölümümüz kendi elimizden oluyor. Haksız mıyım sizce? Yaşıyorsak, yaşamak zorundaysak, yaşamımızı olabildiğince anlamlı kılmamız da gerekiyor. Bu denli bilgiçe bir söylemde bulunurken neyi dayanak alıyorum biliyor musunuz; Ulusal Kurtuluş

Savaşımızı... İnanın abartmıyorum; yaşadığımız günlerin bize yüklediği sorumluluk öylesine zorlu, olanaklarımızısa öylesine kısıtlı çünkü. Ormancılığımız, dolayısıyla kamusal varlıklar olan orman ekosistemlerimiz söz konusu olduğunda da böyle bir sorumluluğumuz var. Erdoğan Atmış'ın yazdıklarının, söyleşilerinin bu sorumluluğu yerine getirmemize katkıda bulunacağına inanıyor; “açıkçası”, bu nedenle de çok önemsiyorum.

Fevzi Kaleli'nin Ardından...

1942 yılında Tokat ili, Zile ilçesinde doğdu. İlk ve orta okulu Zile'de, liseyi Tokat G.O.P Lisesinde okudu. 1967 yılında İ.Ü. Orman Fakültesinden mezun oldu. Askerliğini bitirdikten sonra 1969 yılında Amasya Orman İşletme Müdürlüğü emrine atanarak 1975 yılına kadar aynı işletmede orman bölge şefliği görevinde bulundu.

1975-78 yılları arasında Sinop Orman İşletme Müdürlüğünde, işletme müdür yardımcısı olarak çalıştıktan sonra, 1978-1991 yılları arasında sırası ile kesin-tisiz olarak Cide, Daday, Adapazarı ve Eskipazar Orman İşletme Müdürlüklerinde, işletme müdürü olarak görev yaptı. 1990 yılında İ.Ü. İşletme Fakültesi, İşletme İktisadı Enstitüsünde "Yöneticilik" seminerine katılarak sertifika aldı. Amasya Orman Bölge Müdürlüğünde orman yüksek mühendisi olarak görev yapmakta iken 1999 yılı sonunda Ankara Orman Bölge Müdürü, 2003 yılında ise OGM Teftiş Kurulu Başkanlığına Başmüfettiş olarak atandı. 2007 yılında emekli oldu.

Derneğimizde; 53. Dönemde (2009-2012) II. Başkan, 54. (2012-2015) ve 55. (2015-2018) Dönemlerde ise Genel Başkan olarak görev yapmıştır. Ayrıca, 56. Dönemde (2018-2021) TOD Onur Kurulunda görev almıştır.

20.05.2022

DOSTLARI VE MESAI ARKADAŞLARINDAN FEVZİ KALELİ'YE

Ahmet Hüsrev ÖZKARA TOD Genel Başkanı

Saygın, sakin kişiliği, misafirperver yaklaşımı ve meslekte onurlu duruşu ile tanıdığımız bir meslek büyüğümüzü daha kaybettik. Başta ailesi olmak üzere, meslek camiamıza ve sevenlerine sabır diliyorum.

Hüseyin ÇETİN TOD 56. Dönem Genel Başkanı

29 Ekim doğum tarihli Fevzi KALELİ Cumhuriyet aşığı ve ATATÜRK sevdalıydı. İki tutkusu vardı. Fenerbahçe ve Zile Cumhuriyeti. Dost ve arkadaş canlısı mümtaz bir insan olan Fevzi abi ile aynı dönemde Ankara'da bölge müdürlüğü yap-

tık. Yanlış bir uygulama olan iki başlılıkta bazı yerlerde sen-ben çekişmeleri yaşanırken aramızda en küçük huzursuzluk olmadı. 2006 -2018 yıllarında iki dönem II. başkan, iki dönem Genel Başkanlık yaptığı TOD'da hiçbir arkadaşımızı bırakın kırmayı, üzülmeye sebep olacak davranışı, tutumu olmamıştır. TOD 2018 Genel Kurulundan sonra Genel Başkanlığı bana devrettiği günde yaşanan ve arkadaşlarımızın tanık olduğu çok duygusal anları, 25 Nisan 2016'da Yüksek İhtisas Hastanesinde sabah 7'de gelerek beni bypass ameliyatına uğurladığı ve daştığı günü hep anacağım. Seni hiç unutmayacağız , ruhun şad olsun ışıklarda uyu Fevzi Abi.

Necati UYAR **Eski Müsteşar**

60 yıllık sınıf arkadaşım, dostum, meslektaşım Fevzi KALELİ'yi 22 Mart Dünya Ormancılık gününe 2 gün kala kaybetmenin derin üzüntüsünü ve acısını çekmekteyim. Meslekte yıllarca beraber çalıştık. Hoş görüşlü oluşu kibarlığı saygılı davranışları ile herkesin takdirini kazanmıştır. TOD Başkanlığı döneminde de meslek birliğimizi ve beraberliğimizi hep yüceltmıştır. Tüm sosyal faaliyetleri ve organizasyonları ekibiyle birlikte yönetmiştir. Hatıralarını, anılarını her zaman yaşayacağım ve yaşatacağım, unutmayacağım. Kendisine Allah'tan gani gani rahmet diliyorum. Mekânı cennet olsun. Işıklar içinde uyusun ailesinin sevenlerinin ve meslektaşlarımızın başı sağ olsun.

Abdülkadir ÖZDEMİR **TOD 57. Dönem** **Onur Kurulu Başkanı**

Ben hep, insanın kısacık yaşamında gerçek dost, arkadaş ve gönüldaş olarak unutamadığı kişi sayısının aslında bir elin parmağını geçmediğini düşünürüm. Fevzi Kaleli'yi tanıdığım 1975 yılından aramızdan ayrıldığı ana kadar hep bir dost ve can yoldaşı olarak bildim. Onunla iki arkadaş gibi değil, sanki iki kardeş gibiydik. Birbirimizden uzakta olsak da zaman zaman telefonla görüşür ülkenin ve ormancılığın bugünü ile ilgili görüşlerimizi paylaşırdık. O her görüşmemizde ne olacak bu memleketin hali diye sorar ve sonunda da duygularını Neşet Ertaş'ın "Zahide'm gurbanım ne olacak benim halım" türküsünü

terennüm eder sonra da birlikte gülüşürdük. Başımız sağ olsun. Işıklar içinde uyu sevgili kardeşim. Seni asla unutmayacağım.

Mehmet Özgen DEMİREL **TOD 57. Dönem** **Denetleme Kurulu Başkanı**

Sonsuzluğa uğurladığımız 60 yıllık arkadaşımızdan bizlere, birlikte olduğumuz gezilerden kalan tatlı anılar kaldı. Halen arkadaşlar ile bir araya geldiğimizde anlatarak güldüğümüz bir anımızı paylaşmak istiyoruz sizlerle.

Yer Kütahya-İlıcadaki tesisimizdi. Oldukça eğlenceli geçen seyahatimizde, yemek sonrası her zaman olduğu gibi oyun masaları kuruldu, saat 10'dan sonra sohbet de koyulaştı. Fevzi kardeşimiz ise eşini ve bizleri bırakarak erkenden yatmaya gitti. Aradan 1-2 saat sonra kardeşimiz sabah oldu zannederek, yanında da eşini bulamayınca pijamalı, mahmur ve sinirli bir şekilde oyun salonuna baskın yaptı. Hepimiz payımızı aldık. Kendisine saatin erken olduğunu, buraya yatmaya değil eğlenmeye geldiğimizi anlatarak sonunda tatlıya bağladık. Dikkatimizi çeken kısa pantolonlu pijamayı hangi butikten aldın, bundan aynı model bizde isteriz diye takıldık. Ankara'ya gelince de bizlere de aynı model ve renkte pijamalar dan birer takım hediye olarak almış. Bu hepimizde unutulmaz bir anı olarak yaşıyor.

Geride tatlı anılarını bırakan kardeşimizi uğurlarken o da bu anılarımızı hissederek gülmüştür. Uğurlar içinde yatsın.

Salih SÖNMEZİŞİK **OMO Eski Genel Başkanı** **TOD Üyesi**

Seni unutmayacağız Fevzi abi. 1999 yılında Ankara Orman Bölge Müdürlüğüne atandığı zaman tanıdım onu. Kendisine, abi seninle daha önce niye tanışamadık ki diye sorduğumda, önemli değil sayın başkan biz seni tanıyoruz ya, demişti alçak gönüllülükle. Sonra çok hızlı bir biçimde gelişti ve pekişti dostluğumuz. Bir ara aile ziyaretinde de bulunmuştuk meslektaşlarımızla. Daha sonra ikimiz de ayrıldık meslekten ama örgütsel çalışmalar sırasında, onu çok iyi tanıma fırsatı yakaladım. Hakka yürüdüğünü duyduğumda çok üzüldüm. Babacan, arkadaş sevgisi ile yüklü bir insandı. Bürokrasiyi iyi bilen, doğrudan şaşmayan, eğilip bükülmeyen, ilerici, yurtsever, Atatürk sevdalısı bir ormancı idi. Işıklar içinde uyu, yıldızlar yoldaşın, mekanın cennet olsun sevgili abim.

Vural AKTAŞ **TOD 57. Dönem** **Onur Kurulu Üyesi**

Sevgili can dostum, değerli meslektaşım Fevzi'ciğimle orman fakültesinde öğrencilik yıllarında tanışmıştım. Olgun ve beyefendi kişiliği ile herkesin sevgi ve saygısını kazanmıştır. Fevzi'ciğimin insana olan sevgi ve saygısı en üst seviyede idi. Bu sevgiyi tüm meslektaşlarına da göstermiştir. Büyükle büyük, küçükle küçük kibirlenmeden tevazu içinde olmayı başaran kişiliği hep takdirle karşılanmıştır. OGM teftiş kurulunda görev yaptığımız süreçte, üstlendiği teftiş ve soruşturma görevlerini

yaparken vicdanlı ve adaletli olmuş, meslektaşlarını her zaman korumuştur.

TOD'un gerek II. başkanı ve gerekse genel başkanı olarak görev yaptığı dönemlerde Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı olarak mesleğimizin sorunlarını her ortamda gündeme getirmiş, meslektaşlar arasındaki ilişkileri güçlendirmiştir. Bu davranışları ile hepimize örnek olan sevgili can dostumu çok özleyeceğim. Işıklar içinde uyu kardeşim, Allah'ın rahmeti üzerine olsun. Seni unutmayacağız.

Mustafa Yaşar İNAN **OMO / TOD Eski Genel Başkanı**

Fevzi KALELİ kardeşimi sayfa- larla anlatmak isterdim. Birkaç satıra, cümleye sığdırmak daha zor. Kendisine ulu tanrıdan rahmet sevenlerine, dostlarına ecir sabır dilerim.

Nejat ÖZTURAN **TOD Üyesi**

Fevzi ağabeyim geçtiğimiz gün- llerde kocaman hayat hikayesi- nin ardından yürüyerek gittiği kimi gün umutlandığımız çoğu gün umudumuzun kesildiği on günlük hastane yoğun bakım ve ölüm hikayesini de hayat hika- yesine ekleyip bir kuyruklu yıldız gibi aramızdan ayrıldı.

Fevzi abim benim meslektaşım, komşum, abi deyip değer ver- diğim çok sevdiğim bir insandı. Onu kaybetmenin derin üzü- nüsü içindeyim.

Fevzi KALELİ; tanrının insan- lara bahsettiği meziyetlerin en iyilerini taşıyan ender insanlar- dan biriydi. Yardımseverdi, güler yüzlüydü, mesleğinde başarılı,

dost edinmeyi ve kaliteli yaşamı seven, liderlik vasıfları taşıyan abimdi. Ruhun şad olsun Fevzi abim. Nurlar içinde uyu.

İsmail BAŞOĞLU **TOD Üyesi**

Hayatımda dostluğuna doya- madığım nadir insan Fevzi KA- LELİ'yi 2022 yılı mart ayında aramızdan ayrılışına alışmamız mümkün değil. Her zaman öz- lemle arayacağız. Fevzi beyle 1979 yılında Cide Orman İşlet- me Müdürü iken tanıştım. Ara- mızdan ayrılışına kadar kar- deşliğimiz güzel anılarımızla devam etti. Hangisini anlatayım bilemedim. Cide Kızılcasu kayın ormanlarında Rıfat ILGAZ'la ge- çirdiğimiz geceyi mi? Kastamo- nu Ballıdağ ormanlarında tipiye tutulup kara saplandığımız ak- şamımı? Her dakikası tatlı birer anı olan işletme müdürleri top- lantılarını mı? O kadar çok gü- zel anılarımız var ki güzel kar- deşimle birlikte geçirdiğim. Bu satırlarla o tatlı hatıraları anlat- mak çok zor. Güzel insan sevgili kardeşim ışıklar içinde uyu.

Prof. Dr. Tuncay NEYİŞÇİ **TODBA Şubesi YK Üyesi**

Meslek hayatım onula birlikte başladı. İlk amirim (bölge şefim) ve ilk orman mühendisi arkada- şımdı. O nedenle benim için özel bir kişidir Fevzi Kaleli. Özgüveni olan ve özgüven aşılayan bir ay- dın kişi olarak tanır, bilirim ken- disini. Ve bu nedenle saygı duya- rım kendisine. Çok değerli sınıf arkadaşım rahmetli Zeki Boran ile de birlikte çalışmışlar bir za- manlar. Onun Zeki ve Zeki'nin de onun hakkındaki düşünceleri mesleğe çok şanslı bir başlangıç

yapmış olduğumu hatırlatmıştır bana hep. Işığı bol olsun...

Aydın GERİŞ **TOD Üyesi**

Mesleğimiz Fevzi KALELİ gibi çok önemli bir değerini kaybetti.

Fevzi KALELİ ağabeyi Orman fakültesinde okuduğum 1977- 1978 yıllarında ünlü yazar Rıfat ILGAZ'ın bir romanını okurken tanıdım. Rıfat ILGAZ Fevzi ağa- beyden şimdi ismini hatırla- yamadığım bu romanının bir- kaç yerinde çok değerli Daday Orman İşletme Müdürü Fevzi KALELİ diye övgüyle bahsediyordu. Türk edebiyatının böyle- sine önemli bir yazarının Daday Orman İşletme Müdürü Fevzi KALELİ'den böyle övgü ile bah- setmesi "ne kadar değerli in- sanların olduğu bir mesleği seç- mişim" duygusunu yaşamama vesile oldu. Fevzi KALELİ ağa- bey ile ilk kez 1985 yılında Araç Orman İşletme Müdürlüğünde karşılaştım. Kendisi ile tokalaş- tığım esnada ona; abi ben seni Rıfat ILGAZ'ın bir romanından tanıyorum dedim. Sempati ile gülümsedi ve "ah Aydın'cığım o kitapta adım geçtiği için ba- şıma neler geldi bir bilersen" de- mişti. Fevzi KALELİ ağabey ile olan ilişkimiz o tarihten bu yana abi-kardeş ilişkisi yakınlığında hiç kopmadan devam etti. Fevzi ağabey benim çok özel bir mes- lek büyüğümdü. Koşulsuz sevgi- yi ve insan ilişkilerinde karşısın- daki kişinin varoluş boyutlarını dikkate alarak insanlarla sağ- lıklı ve dengeli iletişim kurması dahil birçok güzelliği onda gördüm diyebilirim. Cenaze günü değerli eşi Nevin ablaya başsağ- lığı dilediğim esnada bana; "ar-

kadaşın gitti” dediğinde boğazımın düğümlendiğini ve hiçbir şey söyleyemediğim o anıda hiç unutmayacağım. Fevzi ağabeyi tanımaktan ve onunla dost olmaktan gurur duyduğumu özellikle belirtmek istiyorum. Mesleğimizin çok önemli bir değeri kaybettiğini düşünüyorum. Fevzi KALELİ ağabeyim ölünceye kadar kalbimde yaşayacak. Ruhu şad olsun...

Hakkı Adnan YURTCAN **TOD Üyesi**

Çok değerli büyüğüm, özel insan... kırk yılı aşkın bir süre görev yaptığı Orman Genel Müdürlüğünde küçük büyük, şahsen tanıyan tanımayan, taraflı tarafsız ve işçisinden en üst bürokratına kadar herkesin takdirini kazanmış, duruşuyla, kişiliği ile hiç de sıradan olmayan bir insan olarak bu dünyadan ayrılmak herkese kısmet olmaz. İyi ki seni yakinen tanımışım, ışıklar içinde uyu, mekanın cennet olsun...

Dr. Abbas ŞAHİN **TOD Üyesi**

Fevzi abinin vefatından yaklaşık iki hafta önceydi (3 Mart 2022). Telefonum çaldı. Baktım Fevzi abi arıyor. Karşıdan “... dostların bir sesini duymak istedim, o nedenle bir arayayım dedi”. Sesini duyduğuma çok memnun olmuştum. Eşimi ve çocukları ayrı ayrı sordu. Biraz hal hatır sorduktan ve sohbet ettikten sonra telefonu kapattık ve yanımda bulunan eşime Fevzi abinin sesini yorgun hissettiğimi ifade ettim. Eşimle birlikte biraz Fevzi abiden bahsettik. Babacan tavrı, insanlara verdikleri değer,

hürmet ve saygı O’nun önemli karakterlerinden bazıları olduğunu konuştuk. Bir meslektaş olarak tanıştık (1998) daha sonra bir abi, bir dost olarak yolumuza devam ettik. Tanımaktan onur duyduğum Fevzi abiye Allah’tan rahmet dilerim.

Cihan EYİOL **TOD Üyesi**

Sene 1971, Amasya merkez işletmesi müdür muavini olarak hem bölge şefini tanımak hem de faaliyetleri denetlemek için Fevzi’nin şefliğine gittim. En çok istihsal Fevzi’nin şefliğinde yapılıyordu. Bölge şefi damgada dediler. Çok beklemedim; sırtında bir uzun Amerikan askeri parka, arkasında damga ekibi ile Bölge Şefi geldi. Fevzi’yle ilk o zaman tanıştık. Kardeşliğimiz o gün başladı. Fevzi, görevini hakkıyla yapan, dürüst, çalışkan ve beyefendi bir insandı. Meslekte tanıdığım mükemmel insanlardan önde gelenlerden biriydi. En güzel günlerimiz Amasya’da beraber çalıştığımız günler olmuştu. Ailecek görüşürdük. Eşi Nevin hanımefendi bizim kardeşimizdir. Fevzi Kaleli anlatılamaz ki!!! Her yönü ile mükemmel bir insan kim dersen, Fevzi Kaleli’yi anlat yeter. Kaybı taş gibi oturdu yüreğime... O Beyefendi insanı hep örnek meslektaş, örnek bir arkadaş olarak yüreğimde hasretle taşıyacağım.

Mekanı cennet olsun, Nurlar içinde yatsın.

İlçin ASLANBOĞA **TOD Üyesi**

Fevzi Kaleli, sevgili arkadaşım, değerli meslektaşım. Mesleğimiz bize doğanın kurallarına

saygı duymayı öğretti. Senin için ayrılan yaşam süreci ve zaman zaman da olsa birlikte olmanın bize verdiği mutluluk bu kadar mı? Seni, sakın ve uyumlu kişiliğini hasretle anacağım. Eşine, yakınlarına ve sana hak ettiğin saygıyı gösteren meslektaşlarına baş sağlığı ve sabır diliyorum.

Güray ÇAYIR **TOD Üyesi**

Bir ağabey, arkadaş, dost, babam yerine koyduğum, iyi bir orman-
cı, yönetici, kendini ormancılığa

adamış, her türlü tehdide karşı ormanın yanında yer alan, dimdik duran, meslek onurundan taviz vermeyen yüreği sevgi dolu yiğit bir insan benim için...

Yollarımız 1985 yılında Kasta-monu Daday da kesişti onunla. Amenajmanda 5 yıl çalıştıktan sonra Antalya Gündoğmuş işletmesinde arazide iken atamam Daday işletmesine çıkmıştı. İşletme Müdürünün Fevzi Kaleli olduğunu Gündoğmuş ta öğrendim. Çok iyi bir müdürün yanına gidiyorsun demişti Gündoğmuş İşletmesi Müdür Yardımcısı Feyzullah Başçıftçı. İlk karşılaştığım da Daday da iyi bir ekip çalışması yapabileceğimizi anlamıştım. İki yıl beraber çalıştık. Orman işletmeciliği ve yönetimi hakkında çok şey öğrendim ondan. Hep güvendi bana bende ona güvendim her zaman... Böylece Daday da 37 yıllık bir dostluğun temeli de atılmış oldu Fevzi Baba ile... Tüm bu 37 yılı buradan kısaca anlatmak mümkün mü? Değil elbette. Nasıl anlatılır ki ‘Fevzi Baba, bir kaç satırda. Daday’da yaşadım ve gördüm O’nun nasıl düzgün, dürüst,

kararlı, çevresindeki herkesi toparlayıcı yapısını, orman sevgisini. Yanında çalışanları korur ve kollardı güven verirdi. Babacandı yeri geldiğinde otoriterdi. İşletme çalışanları ondan hem korkar, hem de çok severlerdi. Çalıştığı yerlerdeki diğer kamu çalışanları ve orman köylüleri de Fevzi Baba'dan çok şey öğrendi hayata dair. Daday da, Cide de, Adapazarı'nda, Eskipazar'da, Ankara'da hep liderdi güvenilir insandı O. Kastamonu Daday'da onun kişiliğini ve duruşunu gösteren yaşanmış bir olayı anlatmak istiyorum. 1986 yılı Kastamonu Orman Bölge Müdürü Erol Hamit Atasoy'du (Deli Erol diye lakabı vardı). Bir emir yayınladı. Emirde tüm işletme müdürlüğü lokallerinde içki içmeyi yasaklıyordu bölge müdürü. Tüm resmi daire amirlerinin (kaymakam, savcı, hakim, belediye başkanı vb.) her akşam geldikleri orman lokalinde bir-iki duble içki içilir, sohbet edilir, oyun oynanırdı. Fevzi Kaleli bu emre uymadı. Emrinin etkilerini izlemeye gelen bölge müdürünü lokalde akşam yemeğine davet etti. Yemek sırasında "müsaade ve izninizle sayın bölge müdürüm" diyerek lokal görevlisine içki getirmesini söyledi. İçmek isteyenlerin kadehlerini de doldurttu. Bölge müdürü dahil herkes şaşkındı. Bu olay sonrası Kastamonu bölge müdürlüğüne bağlı işletmelerde de bu emir uygulanmadı.

Erol Hamit ATASOY Adapazarı Bölge Müdürlüğüne getirildi bir yıl sonra. Fevzi Kaleli'nin Adapazarı Orman Bölge Müdür Yardımcısı olması için Daday'a iki defa geldi ve Fevzi Babayı ikna etti. Işıklar içinde uyu Müdü-

rüm, ormanılar ve tüm sevenlerin seni hiç unutmayacak...

Feyzullah BAŞÇİFTÇİ TOD Üyesi

1980 yılında 2. MC iş başına gelince Eskişehir'den Kastamonu'ya tayinim çıktı. Bölge Müdürlüğü'nün misafirhanesinde kalıyordum. Akşamları bir önceki dönemi teftişe gelmiş müfettişlerle sohbet ediyorduk. Cide işletmesinde Fevzi Kaleli tarafından işe alınan işçilerle ilgili soruşturma yapıyorlarmış. Müfettişlerden birisi "O kadar adil ve objektif işlemler yapmış ki bir noksanının bulamıyoruz" diye yakındı. Kendisini hiç tanımadığım halde bu övgü dolu sözler beni çok etkilemişti.

İlk tanıştığımızda ise Fevzi abi Daday İşletme müdürüydü. Dü-rüst, güvenilir, nitelikli, güler yüzlü, mütevazı ve kararlı eşi bulunmaz bir insandı. Çok iyi bir abi çok iyi bir dosttu.

Ormancılık mesleğine layıkıyla hizmet etti. Meslektaşlarımıza her daim yardımcı oldu.

Hastalandığı süreçte de aramızdaki sıcak ilişki hiçbir zaman kesilmedi. Aramızdan çok erken ayrıldı. Çok üzgünüm. Mekânın cennet olsun Fevzi Kaleli Abimiz.

Kemal AYBEK TOD Üyesi

Değerli meslek büyüğüm, hemşerim, sevgi ve saygı duyguları ile birbirimize bağlı olduğumuz Fevzi Abimin kaybindan dolayı üzüntümüz büyüktür.

Buluştuğumuzdaki ilk hitabı veya telefondaki ilk seslenişi

olan "Değerli hemşerim" seslenişini duyar gibiyim.

Tokatlılar olarak mesleğe yeni başlayanlar hemen kendinden önceki Tokatlı hemşerisi meslek büyükleri hakkında bilgi edinir ve bizzat tanışmak isterler. Bu şekilde Fevzi Abimin önce ismini ve daha sonra da 1980 yılından sonra da kendisini bizzat tanıma fırsatım oldu.

Her ikimizin de Türkiye Orman-cılar Derneğindeki çeşitli dönemlerde yapmış olduğu görevler nedeniyle çok yakın ilişkilerimiz oluştu.

Sevgili Fevzi Abim, Tokatlı olduğum için övünür fakat Zile'li olmasını başka bir övünç kaynağı yapardı. Nereli olduğu sorulduğunda biraz da esprili olarak "Ben Zile Cumhuriyetindenim" derdi.

Cumhuriyet değerlerini ödünsüz savunan ve bu uğurda her tür tehdide karşı dik duran, demokrasi hayranı bir büyüğümüzdü. Önce mesleğimiz için olmak üzere Türkiye için acı bir kaybımızdır. Bizlerin onun ideallerini devam ettireceğimizden emin olarak ışıklar içinde uyu-sun. Geride kalanlara sabırlar diliyorum.

Mehmet Metin AVŞAROĞLU TOD 57. Dönem II. Başkan

Ankara'ya atandığım 2006 yılından... 2012 Nisan'ında, TOD Yönetimine listesinden girdiğim o döneme kadar orman bölge müdürlüğü yapmış, müfettişlik yapmış, ormancılık camiasında çok sevilen ve sayılan çok değerli ve saygın bir büyüğümdü benim için Fevzi KALELİ.

Dernek yönetiminde birlikte çalıştığımız dönemlerde ise adaletiyle, dürüstlüğüyle, dostluğuyla, inceliğiyle, yardım severliğiyle, ilkelerinden asla taviz vermeyen dik duruşuyla ve yol gösteren abiliğiyle Fevzi ABİM olmuştü.

Hastalandığı ilk günlerden... Vefatını öğrendiğim 19 Mart 2022 saat 23.50'ye kadar ise farklı bir boyut kazanmıştı aramızdaki ilişki. 1973 yılı, 11 Kasım'ında henüz beş yaşındaydım babamı kaybettiğimde. Yıllarca hiç kullanmadığım ve başkalarınca kullanıldığında ise imrenerek kıskandığım "baba" kelimesi benim için bir tabu haline gelmişti. Kayınpederime dahi "Amca" diyecek kadar korkmuştum o kelimeyi kullanmaktan. Babacan tavırlarınla, sevginle, bizleri

birer evladın olarak gördüğün yaklaşımlarınla benim bu tabumu da yıkan oldun be Fevzi BABA...

Ne diyebilirim ki... İyi ki tanıdım, iyi ki sevmişim seni. Işıklar içinde uyu. Asla unutmayacağız seni...

Dursun KEPENEK **TOD 57. Dönem YK Üyesi**

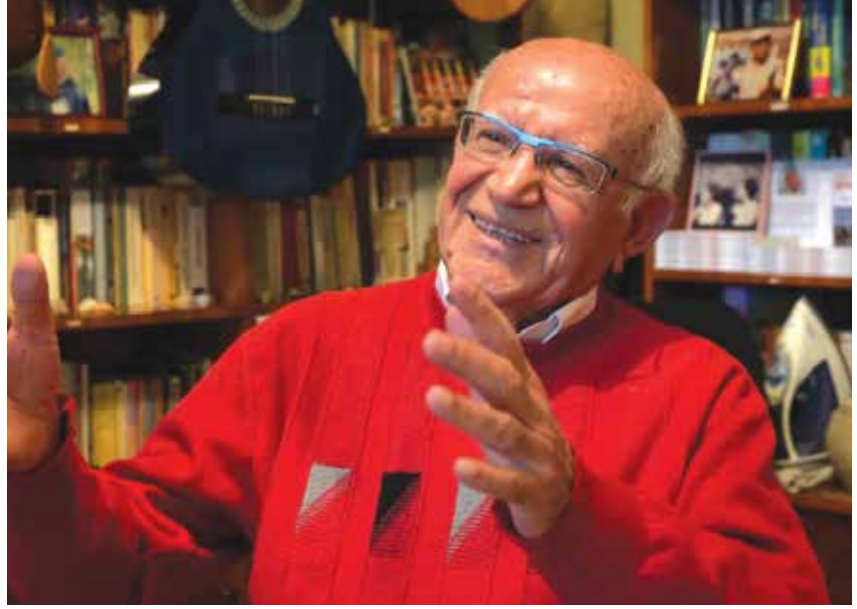
Azını çok bildiğim, azında bile insanlığına boğulduğum yüreği sevgi dolu, yapılan haksızlıklara "Biz bize yakışanı yapalım herkes yaptığından utansın" diyebilen, örnek aldığım, baba gibi sevdiğim, saydığım kıymetli büyüğümdü.

Mesleğine gönülden bağlı bir ormancı olduğunu kanıtlarcasına 21 Mart Ormancılık Gününde

kutsal topraklar diyerek anlattığı memleketinde son yolculuğuna uğurladığımız değerli abim, geride bıraktığın tüm iyilikler yolunu aydınlatsın... ışıklar içinde uyu.

Orman Yüksek Mühendisi, Rehber, Yazar, Mitolog Süleyman Dingil'in Ardından...

Süleyman Dingil 1937 yılında Isparta'nın Keçiborlu ilçesinde ailenin yedinci ve son çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası Balkan Harbi ve Çanakkale Savaşı da dahil olmak üzere 14 yıldan fazla savaşımış Topçu Çavuşu Mehmet Telat Bey, annesi Eşe hanımdı. Babası ilçenin tek terzisi idi, mesleği Çanakkale Savaşı döneminde asker ocağında öğrenmişti. Mehmet Çavuş çok dindar ve disiplinli bir adamdı. Bu nedenle Süleyman da ilkökul eğitimi döneminde yazları köyün camisinde din dersi ve kuran eğitimi aldı. İlkokulu 1949 yılında Keçiborlu'da bitirdi.

O dönemde Keçiborlu'da ortaokul olmadığı için abisi onu Isparta'ya Yapı Sanat Enstitüsü'ne göndermek istedi ise de o okumak istemedi ve ayakkabıcıda çıraklığa başladı. Dört duvar arasında iki yıl ayakkabıcı çıraklığının ardından, her gün dükkânın önünden geçen çocukları gördükçe onlara özeniyor, okula gitmek için her akşam annesine ağlıyordu. Bir gün büyük ağabeyi dükkâna gelip onu almak için ustasıyla konuştu, usta artık iyice işi öğrenen ve yetenekli olan Süleyman'ı vermek istemiyordu ama o an oraya gelen ortaokul mezunu ileri görüşlü bir tanıdığın okumanın önemini anlatması ve kendinden örnekleri vermesi sonucunda ikna oldu ve Keçiborlu'da açılan ortaokula bir ay gecikme ile kayıt oldu. Ortaokulda özellikle Almanca,

Türkçe, tabiat bilgisi ve matematik öğretmenleri onun hayatında özel bir yer aldı ve geleceğini şekillendirdi. Keçiborlu Ortaokulunu 13 dersten 130 tam puan alarak 1954 yılında birinci olarak bitirdi.

1954 yılında başladığı Lise eğitimini Burdur Lisesi'nde 1957 yılında tamamladı. Ardından aynı yıl üniversite sınavlarına girdi ve 400 kişi içinden 8. olarak İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nde burslu olarak okumak hakkını kazandı. Yazın Düzce Yığılca'da orman yol yapımı işinde staj yaptı. İkinci sınıfta Fitopatoloji profesörü, Avusturyalı Kurt Lowag'la tanışır ve hoca Almanca dil sınavını geçen 4 kişiye Avusturya'da 1960 yılının yaz ayları için staj ayarlayabileceğini söyler.

Sınava 20 öğrenci giriyor Süleyman Dingil birincilikle kazanıyor ve o yaz diğer üç öğrenci ile birlikte Avusturya'ya staja gidiyor. İki ay Orta Avusturya'da bir işletme müdürlüğünde, bir ayda Viyana'da stajını tamamlayıp Türkiye'ye dönüyor. Avusturya'daki orman işletmeciliği Orman-Halk ilişkileri, Avusturya ormanları ve ormancılığı, ormancılıkla ilgili düşüncelerini çok değiştiriyor. Viyana'da geçen bu dönemi "Üç ayda sanki İstanbul'da bir fakülte bitirmişim gibi geldi" diye ifade ediyor. Bir üniversite öğrencisinin fakülteyi bitirmek yanında başka sosyal, kültürel edinimlerden de yararlanmasının şart olduğuna karar veriyor.

1961 yazında da öğrenci stajyer olarak Münih yakınlarında bir

mobilya fabrikasında 2 ay çalışıyor. 1963 yılı sonuna kadar Almanya'da dilini ve kendini geliştirmek amacıyla mobilya fabrikasında, vagon fabrikasında ve peyzaj şirketinde çalışıyor. En son çalıştığı vagon fabrikası, demir atölyesinde gece vardiyasında fırsat buldukça Almanca Jean-Jacques Rousseau ve Fransuaza Sağan gibi ünlü edebiyatçıların eserlerini okuyor. Türkiye'ye döndükten sonra 1964 başında Bursa Gemlik'te staja başlıyor ve fırsat buldukça İstanbul'a giderek devam eksikliği olan derslerden devam alıyor.

Dönem sonuna doğru fakülteye asılan ve sevgili arkadaşı Güne-ri Sesigür aracılığı ile; Ayancık'a ormancılıkta mekanizasyon eğitimi vermek üzere İsviçre'den gelen bir uzmana rehberlik yapacak iyi Almanca bilen bir öğrencinin arandığını ilanını öğreniyor. O dönem Orman Fakültesinde en iyi Almanca bilen öğrenci Süleyman Dingil müracaat ediyor ve kabul ediliyor. İki ay Ayancık işçi eğitim kampında, bir ay da çeşitli Başmüdürlüklerde orman işçiliği ve modern kesim el araçları eğitim ve tatbikatlarda İsviçreli Burgi isimli ormancıya tercümanlık yapıyor. Ormancılık çalışmaları ile ilgili teknik deyimleri ve iş bilgisinin inceliklerini kamptaki işçilere Burgi ile birlikte öğretirken kendisini de yetiştirmiş oluyor. Bu dönemde hem taşradan, hem de Orman Genel Müdürlüğünden üst düzeydeki bürokratlarla tanışma olanağı buluyor. Sonrasında 1960 yılından önce liseyi bitirenlere verilen yedek subaylık hakkından yararlanmak üzere askerliğe, yedek su-

bay öğretmenlik olarak yapmak üzere müracaat ediyor. Kendi deyimi ile insan öldürme sanatını öğrenmek yerine çocuklara bir şeyler öğretmeyi tercih ediyor ve Çorum ili, Kargı İlçesi, Köprübaşı Köyü'ne öğretmen olarak görevlendiriliyor.

Bir yıldır öğretmeni olmayan, okulu kısmen yıkılmış köyde önce okulu onanıyor sonra öğrencileri topluyor ve burada iki yıl öğretmenlik yapıyor. Bu dönemi "İki yıl yedek subay öğretmen olarak dünyanın en güzel mesleğini yaptım. Ormancılıkta da köylerimiz var. Ama bir köyde bir öğretmen olarak çalışmak bambaşka bir şey. Belki benim oradaki konumum yine bir rastlantı idi. Tek başına bir yıl kapalı kalmış bir köy okulunda öğretmen, müdür, hademe olarak her şey sizsiniz. Tüm sorumluluk yetki iki yıl size ait. Orada Anadolu insanını yaşayarak, görerek ve dokunarak tanıma olanağı buldum." şeklinde ifade ediyor. Öğretmenlik yaparken sınav dönemlerinde fakülteye gidip kalan derslerinin sınavlarına giriyor ve son olarak 3 ay da Amasya'da kısa bir askeri eğitimden geçiyor, aynı dönemde hem askerliği hem de fakülteyi 1966 yılı sonbaharında bitiriyor ve Yüksek Orman Mühendisi oluyor.

Orman Genel Müdürlüğü'ne yaptığı müracaat neticesinde Isparta Orman Başmüdürlüğü'nde yeni açılacak işçi eğitim kampına eğitici olarak atanıyor. Ancak işçi eğitim kampı henüz açılmadığı için önce usulen Eğirdir Orman İşletme Müdürlüğü'nde yeni kurulmuş olan Aksu Orman Bölge Şefliği'nde göre-

ve başlıyor. Sonra Sütçüler Orman İşletmesi, Tota Orman İşçi Eğitim Kampı Mühendisi, daha sonra da hem İşçi Kampı Yöneticisi, hem de Tota Bölge Şefi olarak mesleğini icra etmeye devam ediyor. 1966'dan 1969'a değin üç yıl yol yapımı, ağaçlandırma, üretim, orman-halk ilişkileri, kısa bir süre Güneyin o zamanlar tek orman kereste fabrikası olan Eğirdir Pazarköy Fabrikası Müdürlüğü de dahil ormancılığın tüm dallarında çalışıyor. İşçi eğitim kamplarında tanıdığı üst düzey bürokratlar mesleki birikimlerini ve yabancı dilini daha iyi değerlendirmesi için ormancılık araştırma veya orman fakültesine geçmesi konusunda ısrar ederler sonuçta kendisi de ikna olur ve Ormancılık Araştırma İstasyonu'na tayin ister ve atanır. Araştırmaya gelmekte ki en önemli amacı, Türkiye'deki orman işçiliğinin sorunlarına çözüm üretmektir. Bu konu ile ilgili orman işçiliğindeki el araçları, verimlilik, iş-zaman analizleri ve işçilerin ücretleri de dâhil birçok konuda çalıştı, projeler yürüttü ve teknik bültenler yayınladı. 1976-1979 yılları arasında araştırma müdür yardımcılığı görevini yürüttü. Orman fakültesinde doktora eğitimine başlıyor. Ancak Erzurum Araştırma İstasyonuna sürgün niteliğinde tayin ve akabinde istifa edip yeni bir mesleğe, turizm rehberliğine başlaması nedenleriyle bitirme fırsatı bulamıyor.

Bilime ve bilimselliğe bakış konusunda Prof. Dr. Server Tanilli hocadan çok etkilendiğini ifade eder onun yazılarına gönderme yaparak "Bilimsel objektiflik,

gerçekliği olduğu gibi öznel ön yargıların etkisinde kalmadan tespit etmektir. Taraf tutmak ise başka bir şeydir. Bilim taraf tutar, bilim adamı taraf tutar. Ama kimin tarafını? Gerçeğin, doğruların tarafını. Bütün bilim tarihi gerçeklerin, doğruların tespit edilmesi ve kabul ettirilmesi, yanlışların giderilmesi çabasının bu uğurda verilen mücadelelerin tarihidir diye bu konuya bakışını ifade ediyor. Bu mücadelede, bilim adamları gerçeklerden, doğrulardan yana olmayan güçlerle karşı karşıya gelmişler, zaman zaman korkunç ve iğrenç baskılara uğramışlardır. Galileo Galilei'nin Katolik Kilisesi ile çatışması bunun herkesçe bilinen bir örneğidir derdi. Bilim adamı konusundaki düşüncelerini ise; "bilim adamı istemese, uzak durmaya çalışsa da toplumda taraflar arasında nesnel bir durumdan doğan anlaşmazlığa, çekişmeye, mücadeleye-dolaylı olarak- katılmış olur. Kaldı ki bilim adamı bilimsel çalışmalarından çıkan sonuçları kabullenmek ve ona göre bir tavır almak durumundadır. Fikir dürüstlüğü, bilimsel cesaret bunu gerektirir" şeklinde ifade ederdi.

1984 yılında siyasi iktidar ve yönetim değişince Türkiye'nin hastalıklı alışkanlığı olan iktidar değiştikçe devlet dairelerinde yönetim de değişir, yanlış ilkesi ile yer değiştirmeler başlıyor. Süleyman Dingil de Erzurum'a tayin ediliyor. Hatta yıllar sonra ona bir suikast yapılması ile ilgili de o dönem Erzurum'a bir mektup gittiğini ve bir tura çıkarken yine kendisini çok iyi tanıyan biri tarafından hayatının

kurtarıldığını anlatır. Daha önce de 1979'un sonu, 1980'in başı son MC Hükümeti döneminde istediği dışında Antalya'dan İzmir'e tayin edilmiştir. Danıştay'a dava açmış ve Antalya'ya geri gelmiştir.

Bu arada kendi deyimi ile Erzurum'a sürülmeden önce 1983 yılında Genel Müdürlükte mekanizasyon dairesi başkanı orman fakültesinden sınıf arkadaşı Avni Ertansel, Genel Müdür Ömer Özen'le konuşuyor ve Avusturya'da orman işçiliği konusunda 5 genç mühendisin eğitim alması için bir program yapar. Avni Ertansel iyi Almanca bilen ve ormancılıkta iş bilgisi konusunda deneyimli olan Süleyman Dingil'in görevlendirilecek genç mühendislerle rehberlik etmek üzere görevlendirilmesini genel müdürden talep eder ve onaylanır. Altı mühendis ve Avni Ertansel iki aylığına Avusturya Villach Orman İşçi Okulu'na giderler. Okulda her gün teorik, ormanda pratik kurs görürler, Süleyman Dingil diğer mühendislerle çevirmenlik yapar. Son üç günde Avni Ertansel ile birlikte, o dönem Türk ormancılığı için henüz yeni bir konu olan Ergonomi seminerine katılırlar. Bu programın ana amacı Süleyman Dingil'in Türkiye'ye dönünce eğitimcilerin eğitimci olarak diğer başmüdürlüklerden gelen orman mühendislerini orman işçiliği ve mekanizasyon konusunda eğitmesidir. Ancak yeni yönetime gelenler bütün bu birikimleri ve emekleri hiçe sayar ve program iptal edilir. Süleyman Dingil çok sevdiği ve orman işletme şefi, işçi eğitim kamp mühendisliği, araştırma uzmanı

ve müdür yardımcısı olarak 15 yılını verdiği ormancılık mesleğine Erzurum'da veda etmek zorunda kalır.

Süleyman Dingil, 1973 yılında Antalya'da araştırmada çalışırken valilikten devlet dairelerine bir yazı gelmiştir. Antalya'da turizm gelişmektedir ve yabancı dil bilen özellikle yüksek eğitimli rehberlere gereksinim vardır. Kurumların iyi derecede yabancı dil bilen elemanlarını açacak turizm rehberliği kursuna göndermeleri istenmektedir. Ormancılık Araştırma İstasyonundan da Süleyman Dingil ve Uğur Şırlak rehberlik kursu için sınava girerler. Yabancı dilleri ve genel kültürleri yeterli bulunur, açılan kursa devam ederek Profesyonel Turist Rehberi kokartını almayı hak ederler. 1984 yılına kadar da izin dönemlerinde turlara rehberlik ederek kendilerini geliştirirler.

Böylece Süleyman Dingil 1984 yılı itibarıyla turizm rehberliğine başlar. Kendi anlatımı ile "Rehberliği salt geçimimi sağlamak için gerekli olan yeni bir meslek olarak değil tüm dünyaya açılan bir pencere" olarak görür. Rehberliğe 1973 yılında rehberlik kursunda isimleri geçen ve sonrasında tüm yayınlarını okuduğu Halikarnas Balıkcısı (Cevat Şakir KABAAĞAÇLI) ve Azra ERHAT gözüyle bakar ve çok sever bu yeni mesleğini. Gezirdiği kültürlü insanlardan ve okuduklarından yaşama dair çok şey öğrendiğini söyler. Kütüphanesinde 3000'den fazla kitap vardır. Rehber olarak aktif çalışırken yazamadığı için son yıllarda yazma işine hız verir.

Toplam yayınlanmış 13 kitabı vardır, son dört kitabını pandemi döneminde yazmıştır. Yazdığı kitapları bastırabilmek için Finike'deki bahçesini, arabasını satmıştır. Doktora bitirme tezlerini makale olarak dergilerde yayınlamıştır. Emeliğini hiç esirgemez davet edildiği üniversiteler dahil tüm kurumlarda sunumlar yapar. Türkiye Ormancılar Derneğinin ve Antalya Rehberler Derneğinin en üretken en sevilen duayen üyelerinden biridir.

Kitapları ve yayımladığı makaleleri her iki mesleği de birleştiren yazılardan oluşmaktadır. Antalya'da rehberlikle ilgili konferans ve söyleşileri yanı sıra 2008 yılı Antalya-Nürnberg 10. Yıl kardeş kent kutlamaları davetlisi olarak, "Bitkiler ve Mitoloji" adı altında Nürnberg'de iki ayrı konferans vermiştir. 2008 yılında; Olympos Rotary Kulübü tarafından turizm dalında "Meslek Hizmet Ödülü"ne layık görüldü.

Pan Gölü, Eldere-Keçiborlu onun mabedi olarak tanımladığı yerdir. Oradan geçerken göl kenarında mitolojik hikâyeleri okuyarak rakı kadehinizi ona kaldırın. Süleyman Dingil attığı her adımda Mitolojik Tanrılar, Tanrıçalar, Ormanlar, Ağaçlar, Bitkiler, Çiçekler, Dağlarla ve engin bilgisi kültürüyle iç içe yaşarken şimdi her yerdedir.

Aydın bir kişilik olan Süleyman Dingil'in derin Atatürk sevgisi, Nazım Hikmet ve Halikarnas Balıkcısı'na düşkünlüğü, dur durak bilmeden sürekli okuması, engin bilgisine bilgi katması ve bunları etrafına sabırla, tatlı diliyle anlatması öğretmesi, hoş sohbeti, dinamik ve aktif hayat

felsefesi ve her akşam iki kadeh rakısı olmazsa olmazdır.

51 yıllık sevgili eşi Meral'le Finike'de portakal ağaçlarının altında buluştular. Kendisi gibi rehber olmalarını teşvik ettiği ve Atatürk ilkeleriyle ve bebekliklerinden itibaren mitolojik masallar anlatarak yetiştirdiği iki kızı ve iki kız torunu vardır. Son yayınlanan kitaplarında ya kızlarına ya damatlarına editörlük yaptırarak, büyük torunu Yağmur'la röportajlarını yayınlatarak onları da eserlerine dâhil etmiştir. Kızları damatları, torunlarıyla ve tüm akrabaları sevdikleri ile hayatının son zamanlarında, bir araya geldiklerinde hikâyeleri, anıları, her evde bıraktığı kendisine ait gitanyla çaldığı şarkıları, rakısı ve telefonun Zamfir müziği ile aile bireylerinin ufkunu da açmaya devam ediyordu.

14 Nisan'da Türkiye Ormancılar Derneği, Batı Akdeniz Şubesinde onun teşvikiyle ve ayarlamasıyla gelerek sunum yapan Diş

Hekimi Ümran Karakapıcı'nın "Şeyh Bedrettin" anlatımı sonrasında geçirdiği kalp krizi sonucu en sevdiği meslektaşlarının kucağında hayata veda etmiştir.

Necati BAŞ, Rumi SABUNCU, Yeşim DİNGİL EKİCİ, Sibel TÜRKOĞLU

Güney Anadolu Ormancılık Araştırma İstasyonunda, istifa edene kadar beraber çalıştığı kırk yıllık arkadaşı Orman Yüksek Mühendisi Gürel ŞİRİN, Süleyman DİNGİL'i anlatıyor;

Süleyman abiyi anlatırken birkaç özelliğinden bahsetmemek eksiklik olur. 1976 yılı idi ben Serik AGM mühendisi iken Güney Anadolu Ormancılık Araştırma İstasyonuna özellikle sınıf arkadaşım Tuncay Neyişçi'yi ziyaretlerim sırasında tanıştığım Süleyman DİNGİL'le daha ilk tanıştığımız anda bilge ve alçakgönüllü bir kişilik olarak sevgi ve saygı duymaya başladım. Daha sonra ki ilişkimiz abi kardeş ve yoldaşlık düzeyinde sonuna kadar devam etti.

Süleyman Dingil Türkiye Ormancılar Derneği Batı Akdeniz Şubesinde son kitabını okurları Prof. Dr. Tuncay Neyişçi, Hilmi Gürdal, Bedri Altuk ve Gürel Şirin için imzalarken.

1977 yılında Antalya'da TÜTED (Tüm Teknik Elemanlar Derneği) yönetim kurulunda görev aldığım dönemde ormancı teknik elemanlar içinde en çok etkinliklere katılanlardan biri Süleyman abi idi. Daha sonra Ankara'da kurulmuş olan ve tüm ormancı çalışanların kitle örgütü olan Tüm Ormancılar Derneği çatısı altında Antalya ve Isparta Bölge Müdürlükleri alanında yürüttüğümüz örgütlenme- eğitim ve benzeri çalışmalarımızın merkezinde yer alan gerçek bir aydın kişiydi O.

O dönemde çok az kişinin arabası vardı. Süleyman abi murat 124 arabasını adeta dernek çalışmalarına tahsis etmişti. Arabaya hiçbir zaman yakıt aldığımızı bile anımsamıyorum.

Tüm Ormancılar Derneği Yönetim Kurulunda yer aldığı dönemde 12 Eylül faşist darbesi gerçekleşti ve arkasından derneğin tüm yönetim kadrosu sağa sola savrulunca adeta derneğin Antalya'da tek sorumlusu olarak görülen Süleyman abinin sıkı yönetimle epeyce başı derde girmişti, ama bir kez bile bu durumdan yakınmadı.

Kendisiyle öylesine barışık ki, rehber olarak bulunduğu bir otelde bir gün resepsiyonda hareketle tartışan iki kişiden biri diğerine "hadi ulan dingil" karşısındaki "sensin dingil" deyince ortalık karışır ve tam birbirlerine gireceklerken Süleyman abi sakince yanlarına sokulur ve bir dakika arkadaşlar önce kendimi tanıtayım ben Süleyman DİNGİL deyince kavga edenler estağfurullah abi derler ortam sakinleşir, tartışma sona erer.

O bir bilge, ince ruhlu ama fikirlerinden ödün vermeyen bir mücadele insanı ve iyi bir devrimciydi. Bilimsel çalışmalarını, araştırmalarını hep orman emekçilerinin daha iyi yaşamasına, haklarının savunulmasına altyapı hazırlamaya dönük anlayışlarla yapmış ve yayımlamıştır.

Orman işçilikleri ile ilgili yürüttüğü birim zaman analizlerine ve standart zamanların saptanması çalışmalarına ücretlendirme boyutunu da katarak somut olarak emekçilerin yaşamına dokunmak istemiştir. Bu yönüyle zaman zaman yönetim kademelerinden gördüğü tepkiye de hiç aldırmamıştır.

Süleyman abi de benim gibi iki kız evlada sahip olan ormancılardandı. Kızımın nişan yüzüklerini o taktı. Kızları Yeşim ve Sibel'i her insanın gurur duyacağı şekilde yetiştirdi. Damatları Mesut ve Oytun, torunları Yağmur ve Pera böyle bir babaya, dedeye sahip oldukları için çok şanslılar, üzüntülerini tüm dostlarıyla birlikte paylaşıyoruz.

Süleyman abi, beş yıl önce kaybettiğin eşinin yanında rahat uyu. Sen bir insanın anlamlı ve insanlığa olan borcunu ödemiş gerçek bir aydın olarak yaşadın, tüm sorumluluklarını yerine getirdin.

Rehber Süleyman Dingil, Perge, Kestros Çeşmesi

SÜLEYMAN ABI

Bilge bir adamdı
Süleyman Abi,
Eski filozoflar gibiydi
Biraz Yunus
Biraz Hacı Bektaş-ı Veli.
Duygu seliydi
Okurken Maria şiirini.
Ayakkabıcı cıvırlığı da vardı
Isparta Keçiborlu'da,
Sütçüler'de
Orman İşletme şefliği de
Araştırmacılıkta yaptı
Kırk yılı aşkın rehberlikde
Azra Erhat gibiydi
Süleyman Abi
Adrasan'da dokunurken
anemonlara
Götürürdü sizi
Hatay'a Saint Pierre
Ya da Mardin'e
Deyrulzafarana,
Yazmayı da çok severdi
Bildiklerini paylaşmayı da
Aydınlaştıran memleketimin
İnsanı diye
Arabasını satar
Kitap basardı
Ama asla
Kitap satmazdı
Süleyman Abi,
Çok etkilendiği
Ortaokul öğretmenine
Atıf yaparak
Paraya tapmak
Sandalyeye tapmak gibidir
Ayağının altına alırsan
yükselebilirsin
Başına korsan alçalırsın derdi
O karanlığa hiç küfredmezdi
Işık yakardı
O nedenle ışıklar içinde
uyuyordur
Kendi aydınlığında
Süleyman Abi.

Rumi SABUNCU

O BİR FİLOZOFTU

ÇİÇEKLERİN
Efendisi'ne
veda eder-
ken...

Recep
YAVUZ

recep.yavuz@nbktouristie.com

Perşembe
akşamı **Süleyman**
Dingil'i kaybet-
tik. Meslektaş-
ları, arkadaşları,
öğrencileri olan **bizler çiçek-**
lerin efendisi, ormanların
sövalyesi, antik şehirlerin
filozofu Süleyman ağabe-
yimizi, Antalya ise büyük
bir değerini, sevdalısını
kaybetti. Eğer tanıyorsanız
müsaadenizle benim gibi birçok
turizmciye de önyak olan
ve 40 yıl boyunca gezdirdiği
binlerce turiste Antalya'yı
sevdiren bu nadide insanı
kısaca size anlatayım.

★ ★ ★

Antalya camiasında derin bir
iz bırakan Süleyman Hoca'yı
anlatılabilmek kolay değil, zira
ne kelimelere, ne sözlerle sığar
onun 85 yılı sığdırdıkları. Belki
de onu tanımlayan
en doğru söz **'ger-**
çek bir Antalya
sevdalısı' olurdu.
En büyük tutkusu
kurdıyla kusuyla,
böceğiyle çiçeğiyle,
ormanyla antik şe-
hirleri ile Antalya'sı
idi. Yazdığı kitaplar,
yaptığı sunumlar
Antalya envante-
rinin eşi bulunmaz
çalışmaları olarak
arşivlerde kalacak.

Eğin bilgi ve donanımının yanı
sıra sabırla, tebessümle yaptığı
anlatımları duymak onu arama-
maz, konuşmamız için yeterli bir
nendidi. **O konuşurken 'işte**
Antalya'nın yaşayan tarihi,
canlı belleği' diye düşünür-
düm.

Süleyman Hoca, Google'ın
olmadığı yıllarda birçoğumuzun
başvurduğu yegâne ansiklo-
pedimizdi. En çabuk ve doğru
cevabı ondan alırdık. Bir tur
esnasında nerede olursak olalım
onu arar, turistin bize sordu-
ğu çiçeği tarif eder ve ondan
çiçeğin her dilden adını ve hatta
özelliklerini alırdık. 'Koparma,
zehirli olabilir' demisti bir kez
bana. Hem çiçeği, hem beni
korumuştur galiba. **Çiçeklerin**
babası gibiydi. Ve çiçekler
açarken bir toplantı esna-
sında olduğu yerde sessiz
sedasız, ağrısız, acısız terk
etti sevdiklerini. Antalya'nın
ormanlarını, tabiatını ve flora-
sını anlattığı **13 kitabı** yıllar
boyu birçoğumuzun başvuru-
ğu en önemli kaynak ve rehberimiz
olmuştur.

Süleyman Hoca hiçbir
kitabını satmaz, sadece hediye
ederdi.

★ ★ ★

Süleyman ağabey o kadar
çok yönlü idi ki... **Yazar,**
araştırmacı, rehber, orman
yüksek mühendisi meslek-
lerinin yanı sıra 'seyyahlık'
onun yaşam biçimi olmuş-
tu. İlerlemiş yaşına rağmen, yaz
kış demeden Toros Dağları'nda
adım atmadık yer bırakmaz, sü-
rekli doğayı izlerdi. En önemlisi
de gezip gördüğü, yeni öğrendi-
ği herhangi bir şeyi yine sakın,
sabırlı ve nüktedan üslubu ile
severek bizlere aktarmasıydı. O
sanki bizimle gezer dolaşır...

Herkesi seven ve herkesin
sevdiği nadir bir kişiliktir. Tanı-
yanlar onun hümanist dünyasını
bilirlerdi. Sanırım kızamazdı
kimseye. Birlikte çalıştığımız

yıllarda hiçbir
zaman serzenişte
bulunduğunu,
herhangi bir
şeyden yakındığını
duymadım. Tam
aksine kavgın,
gergin ortamları
sakinleştiren -ba-
baman tanımla-
'mahsun' sığınacağı
idi. Tek cümle ile
tarif edecek olsam
'yüzüne kalıcı
tebessüm kon-

muş insan' derdim. Dün sos-
yal medyadan 2 saatlik hayatını
anlattığı yayını dinledim. An-
talya için çok kitap yazdı ama
aslında onun hayatı bir roman
gibiymiş. **Sanki bu dünyaya**
doğayı, tabiatı korumak,
insanlara yardım etmek,
barışı ve huzuru muhafaza
etmek için gelmişti.

Hocamızı daha yapacağı
birçok projesini hayata geçire-
meden yitirdik. **Daha gidecek**
dağları, koklayacak çiçek-
leri, yazacak kitapları vardı
şüphesiz.

Yeri kolay kolay dolma-
yacak Süleyman Hoca'yı def-
netmek için Finike'ye giderken
otobüste duygularımı kâğıda
döken meslektaşının şiiri ile
veda ediyorum sevgili Süleyman
ağabeyime;

★ ★ ★

Aynı ayın yünden gitse de yollar,
Aynı yerde birleşiyorlar.
Her durakta birkaç yolcu
biniyor,
Biri biner iken biri iniyor.
Ezelden ebede hayat ağacı,
Uzanır güneşe güllerin ucu
Dalından beslenir börtüyle böcü
Ağrısız acısız bir zaman olur...
(Saban Aktaş 15.04.2022)

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
Süleyman Dingil'i anlatıyor.

Boşu boşuna yaşamayacaksın, yaşadın mı sonuna kadar yaşayacaksın. Okuyacak, araştırarak hatta kitaplar yazacaksın. Felsefe, mitoloji, tarih bileceksin. Herkes karakterine içten saygı gösterecek, koltuğuna değil. En az bir enstrüman çalacaksın. Her yaştaki insanlarla arkadaş olabileceksin. Kısa değil ama elden ayaktan düşecek kadar uzun da yaşamayacaksın. Kimseye yük olmadan, “ağaçlar ayakta ölür” misali birdenbire gideceksin. Herkes arkandan güzel konuşacak, belki sağlığında söylemediklerini esirgemeyecekler artık. Yaşadın mı? Süleyman Dingil gibi yaşayacaksın!... Daha çok şey yazılır hakkında da yine de onu anlatmaya yetmez.

**Şair, Mitolog, Ormancı,
Peyzaj Uzmanı, Hilmi Gürdal
anlatımıyla Süleyman Dingil**

Dingil Destanı

Demezler mi adama,
“Beğendin mi ettiğini,
Kimin inadınaydı bu
Dingil’liğin?!”
Görmeni isterdim ayrıca
Benim bile telefonlarımdan
taşan
Peşindeki sevgiler selini

Bilirim yakışmaz güler yüzüne
Gözleri yaşlı dizeler
Bu yüzden yetiştirdi imdadıma
eski şiirlerim

İki eski dost, duayen ormancı, rehber, mitolog, yazar Süleyman Dingil ve Şair, Ormancı Hilmi Gürdal; TOD Batı Akdeniz Şube bahçesinde sunum öncesi son sohbet, son fotoğraf. Fotoğraf: Necati BAŞ

“VAZGEÇMEM DİNGİLİM’den
Soyadındaki küfür gibi kelimeyi
Ünü etti adının önüne
Adam’ın bilgeliği

Aynı yılların çiçeği burnunda
şefleriydik ilimizde
Ben; kükürt koklarken onun
ilçesinde
O; Sütçüler’in kekik kokan Tota
Yaylası’nda
Prometheus’uydu emekçilerinin
.....
Belliydi zirvede bir Zeus’unun
olduğu
Cüce kalıyordu yanında yüce
dağların doruğu

.....
İple çektiğimiz hafta sonu
sohbetlerimiz olurdu
Masamızın başköşesinde bizleri
bekler bulurduk
memleket dertlerini
Oydu içimizdeki tek yevmiyeli
Onun cebinden geçerdi
Benim gibi yolsuzların yolu
.....

İçi yana yana ayrıldı
Ehliyesiz ellerde adam
değirmenine dönen
mesleğinden
Kaptılar hemen

.....
Geçiverdi rehberliğe
Boşa gidecek değildi ya
Avrupa’lardaki onca emeği
.....
Horlatmadı mesleğinin birini
diğerine
İkisini de beraber götürdü gittiği
yere
“Kitabını Yazdı” ilk defa
Asırlardır Anadolu’nun
eserleriyle yan yana küs gibi
duran
bitkilerinin
(Varını yoğunu verip, eşine
dostuna bedava sattığı)
..... “

Söyledim;
Babalığını herkese kıskandıran
O ;
“Gözlerinin üstünde kaşları

olmayan” çiçeklerine
Anadolu’nun ilk Tanrıçası
Kibele’nin adaşı Sibel’ine
Yüreğinin “Tek Taşı “Yeşim’ine

Sadece adettendi
Onun gibi birine
Kuyucu Murat Camisi’nde
Helallik istenmesi
Asıl kendisiydi bizlere borçlu
kalan
Kimbilir ne hediyeleri vardı
daha dağarcığında?
İyiden güzelden
Gönüllerimizin Noel Baba’sının
Bizlere vereceği

Elele kolkola gittik
Ömür boyu üstünde nefes
tükettiği,
Taşında, kayasında düştüğü
Likya Yolu’nun ortasına kadar
Üstümüzde; ağlamaklı bulutlar
Bir yanında dostlar, arkadaşlar
Sağında; dilleri lal
şakayıklı, boynu
bükük kardelenli Toros’lar
Karşımızda; ufuklara süslenmiş
allı yeşilli yazmalı,
Nazilli basmalı,
Çingene şenlikli zilli bahar
Sanki beraber seyrettik
Aşklarıyla isimlendirdiği
O; Su perili
Defne’leri, Adonis’leri,
Anemonları, Mersinleri
Sanki ara ara hatır sorar gibiydi
Sayın Neyişçi Hocam’la bana
“İkiniz bi susun” markalı tatlı
firçalarıyla

Portakal çiçekleri, kuş sesleri
senfonisi eşliğinde emanet ettik
İnsanlık rehberinin onur
abidesini
Katmerleşmiş hasretiyle
kendisini doğduğu yerde
bekleyen sevgili eşiyle,
Kadim dostlarının koynuna

El pençe divan nöbetçi diktik
başına
Taşına toprağına kıyamadığı
Anadolu’sunun Olimpos’unu,
Kızlar Sivrisi’ni
Hiç birini ailesinden ayırmadığı
Çıglıkara’sının,Çamkuyu’sunun
sedir kokusunu tembihledik
poyrazına
Tıklasa duvarına uyandırır
gönüldaşı Abdal Musa’sını
İstese aslını takar boynuna
Elmalı Sikkelerinin
Uzatıverse: Akdeniz’in
mehtabına yıkadır ayağını
Aya göz kırpar Gelidonya’nın
feneriyle
Yıldızı’nın yüreğini ısıtır
Kimera’nın sönmeyen ateşiyle

Dostlarının listesiyle doludurda
defteri
Sıraya koysa misafirliklerini
Homeros’un Truva’sundan,
Kleopatra’nın Mısır’ına
O tatlı dilinin etrafında;
herbirine ayda yılda zor gelir sıra
Boyun eğmez postacı Hermes’e
Nazını çeken Afrodit’le yollar
selamını
Halikarnas’ın en meşhurlarına
Balıkçısına, harikasının çıplak
modeline,sanatçısına

Artık bu saatten sonra
Vız gelir uzaklıklar ruhunun
kuşlar gibi kanatlarına
Ne Poseydon’un fırtınaları
umurunda olur
Ne Zeus’un şimşekleri
Bir bakarsın Likyalılarla
yardımına koşar Truva’lı
Paris’in
Silivri zindanlarındaki gibi
Bir bakarsın Nemrut’ta
kuşbakışdır Göbekli Tepe’ye
Bir bakarsın Kapadokya’da
tanışır Tanrıların Arabacısıyla

Aklına estiğinde Eldere’sindedir
Keçiborlu’sunun
Ne Midas’ın eşek kulakları
derdidir o zaman
Ne Afrodit’in Güdüğü
Ne de Zamfir’in fülütü
İlk ağızdan
Pan’dan
Menderes’in başındaki
Sazların kamışların danslarıyla
dinler düdüğünü
Yanıltıpta soyunmaz
yanışmalara filan
Soydurmaz derisini Marsiyas
gibi Apollon benzeri Tanrılara

Diyonizos’una ayırır bir gününü
Yanlarındadır şarap güğümü
Ziyafetler çekerler birbirine
bağlarımızın bağrında
Kadehler tokuştururlar. “Baba
oğul “ hasret giderir gibi
Rakıyı, adabı öğretir onlara

“Ne Şam’ın şekeri,
Ne arabin yüzü” demezse eğer
El eder tek Tanrı’lı dinlere
Yüreği ağızda bekler
Kanatlı bir mucizeyle
kurbanımızın göklerden
indirilmesini
Çöl geçer, umman geçer
Musanın asasıyla

Ey insan özü
Ey iki gözümün nuru
Ey dostlarımın en güzeli
Açık olsun
Işıklarla dolsun yolun
Biliyorum sözün bittiği yerde
olduğumu
Ne farkeder
Bulunduğu yeri cennet eden
birine farklı dünyalar
Lâkin:hep eksigimsin benim
Senden sonra dünyam yarım
Masalarım öksüz
Sohbetlerim yetim

Mutlaka ATA'mızdır ilk
ziyaretin
Selamımı söyle
Öp ellerini benim için doya
doya
Duya duya nefesini
Merak etmesin
Bakmasın hatamıza
,kusurumuza
O biliyordurda
Mayasının her yerde tuttuğunu

Nutku'nun ellerimizde
okunduğunu
Sevgisinin yüreklerimizde oya
oya dokunduğunu
Birde senden duysun
Su serpilir belki yüreğine
Eminim bu sefer
Memleketle ilgili müjdenizi
getireceğimden
O na da okursun aynen
Kocatepe'deki heyecanıyla

Koca Nazım'ın
"Şayak Kalpaklı Nöbetçi" sini!...
Su serpilir belki yüreğine
Eminim bu sefer
Memleketle ilgili müjdenizi
getireceğimden
O'na da okursun aynen
Kocatepe'deki heyecanıyla
Koca Nazım'ın
"Şayak Kalpaklı Nöbetçi" sini!...

Yunus Ensari'nin Ardından... Ankara'da Doğa Ağlıyor!

Dr. Nurettin ELBİR

Yunus Ağbi;

Yine Ramazandı. Hüsrev Başka-
nın iftar sofrasında, Orman ve
Av mecmuasında yayımladığım
Dalya Bir dizelerimi sana sun-
muştum. Güler yüzünle, kahka-
halarla almıştın.

Yunus Abi

Sen bir çınar

Ben bir dalı

Dilim dilim yaprakları

Dalya bir Yunus Abi!

.....

Dizelerim böyle başlamıştı. Sen
bu dizeleri, mecmuamızın o
yaprağını keserek çerçeveletip
çalışma odana astın. Yıllar boyu
çınar olarak anılacaksın.

Düşündüm.

Yaradan sevenlere ilham verir.

Yine Ramazandı, 22 Nisandı, Antalya'da Derneğimizin Batı Akdeniz Şube Başkanı Mustafa Necati BAŞ, muhterem hocamız Prof. Dr. Tuncay NEYİŞÇİ, meslektaşımız Ayhan NUMANOĞLU ile birlikte Kepez'de 2017 yılında Barış Manço Bulvarı yol şevine diktiğimiz servilerin yanındayız. Ulu çınar Yunus'un servisi gelincik, sütleşen, renk renk çiçekler arasında doğada çelenk olmuş. Bizi selamlıyordu. Fotoğraflarını çektik. 24 Nisan'da sana Ankara'ya getirecektim. Ulu çınarın servisi elbette en boylusu idi. Tam 6,5 m. olmuştu. Benimki ve diğer meslektaşlarımın ki senin servinin boyuna ulaşmaya çabalıyorlardı.

Yaradan sana gelmeden, doğada orman çelengini bizlere, meslektaşlarına hazırlatıyordu. Meğerse sen o gün Yaradanına ulaşma yolculuğuna çıkıyormuşsun.

Heyhat! Bunu aklımızdan geçir-memiştik.

Ulu çınar Yunus Abi; doğada Antalya'da Kepez'de bulvar boyunca orman çelenginin fotoğrafını sana getiriyorum. Çalışma odana, gönülden yazdığım Dalya Bir şiirinin yanına astracağım....

Sevgin unutulmaz, acın büyük, Ulu Tanrıdan rahmet, mekanın cennet, ulu çınar Yunus Abi...

25 Nisan 2022

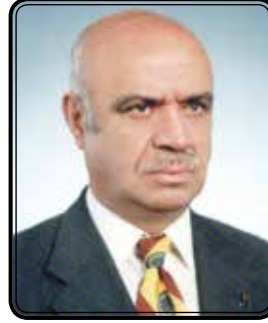

Vefat Eden Üyelerimiz

Fevzi KALELİ

Zile – 1942
İ.Ü. Orman Fak. – 1967
Ankara – 20.03.2022

İlhan HARMANCI

Şanlıurfa – 1940
İ.Ü. Orman Fak. – 1966
Ankara – 09.03.2022

Süleyman DİNGİL

Isparta – 1937
İ.Ü. Orman Fak. – 1966
Antalya – 15.04.2022

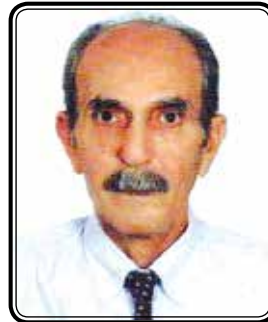
Altay KAYAOĞLU

Artvin – 1937
İ.Ü. Orman Fak. – 1966
Ankara – 23.04.2022

Yunus Yılmaz ENSARİ

Ahlat – 1919
İ.Ü. Orman Fak. – 1943
Ankara – 24.04.2022

Ramiz ÇETİN

Elazığ – 1950
İ.Ü. Orman Fak. – 1975
Antalya – 28.04.2022

Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize Tanrı'dan rahmet, yakınlarına ve meslek kamuoyumuza başsağlığı dileriz.

SEDİRİN İLENCİ

Küçücük bir tohumdum
Kayanın çatlağına tutundum
Ferhat ne ki
Kayadan sağdım sevgiyi
“Yaşamak güzel şey be kardeşim”
Yaşamayı ben de sevdim

Çok mevsimler geçti başımdan
çoğu ağıt dolu
gözü yollarda
Çok şimşekler düştü başıma
Sefil savaşlara
kurban edildim

Çok acılar çektim
ama
Baltanın yarası başka

Erozyonun yazı yüzü çile
Tura yüzü çığlık

Oğuz OĞUZ

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği

Tuna Caddesi No:5/8

Kızılay / Ankara

T. 0.312 433 84 13 **F.** 0 312 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

Türkiye Ormancılar Derneği

@ormancilarderne

türkiyeormancilarderneği

Üyelik Aidatları İçin

Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası - Yenışehir Şubesi
Şube Kodu 471

IBAN TR25 0001 0004 7139 7751 3950 02 (TL)

Hesaplarımıza yaptığınız
üyelik aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle
herhangi bir masraf alınmayacaktır.

Derneğimizin yıllık üyelik aidatı 60 TL'dir

